

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบ
ต่อตนเองของนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง
จังหวัดพัทลุง

ผู้วิจัย นางสาววันดี โชติพานิช **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนว)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.รณจวน คำวชิรพิทักษ์ (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.วรรณุช แหยมแสง **ปีการศึกษา** 2546

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้
บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1
วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง จังหวัดพัทลุง โดย (1) เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน
กลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง และ
(2) เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ภายหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1
วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง จังหวัดพัทลุง ที่มีคะแนนความรับผิดชอบต่อตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่
25 จำนวน 40 คน โดยสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน เครื่องมือที่
ใช้เป็นแบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเอง ค่าความเที่ยง .93 ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้
บทหนังตะลุง และชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงกว่าก่อน
การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) นักเรียน
กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงมีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงกว่า
นักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ความรับผิดชอบต่อตนเอง บทหนังตะลุง ชุดกิจกรรมแนะแนว

Thesis title : EFFECTS OF A GUIDANCE ACTIVITY PACKAGE BASED ON SHADOW PLAY SCRIPT ON SELF - RESPONSIBILITY OF FIRST YEAR DRAMATIC ARTS STUDENTS OF PHATTHALUNG DRAMATIC ARTS COLLEGE IN PHATTHALUNG PROVINCE

Researcher: Miss Wandee Chotipanich; **Degree:** Master of Education (Guidance)

Thesis Advisors: (1) Dr.Ranchuan Kamwachirapitak, Associate Professor; (2)

Dr. Woranuch Yamsaeng, Assistant Professor ; **Academic year:** 2003

ABSTRACT

The objective of this research was to study the effects of a guidance activity package based on shadow play script on self responsibility of first year Dramatic Arts students at Phatthalung Dramatic Arts College in Phatthalung Province by comparing (1) the experimental group Dramatic Arts students' self responsibility before and after the package was introduced, and (2) the self responsibility of the experimental group students and that of the control group students after the package was introduced.

The research sample consisted of 40 subjects chosen from first year Dramatic Arts students at Phatthalung Dramatic Arts College, who had their responsibility scores lower than PR 25. They were randomly assigned into the experimental and control groups each of which consisted of 20 students. The research instruments were a self responsibility assessment inventory with the reliability of .93, the developed guidance activity package based on shadow play script, and the traditional guidance activity plan. Statistics for data analysis were the mean , standard deviation, and t-test.

The findings were (1) the students' self responsibility increased significantly at the level of .05 after the guidance activity package was introduced , and (2) the experimental group had higher self responsibility than the control group with the level of statistical significance at .05.

Keywords: Responsibility, Shadow play script, Guidance activity package

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ ดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจาก รศ. ดร. รัญจวน คำวชิรพิทักษ์ ผศ. ดร. วรนุช แหยมแสง รศ. ดร. เรียม ศรีทอง และคณาจารย์แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราชทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ คำชี้แนะ และเป็นกำลังใจที่ดีเยี่ยมมาโดยตลอด ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ อาจารย์กัลยาณี ยังสังข์ อาจารย์อุษา ช่างมั่ง อาจารย์เชาวนา อมรสงเจริญ อาจารย์วิเชียร เกือมา (นายหน้่งวิเชียร ตะลุงเสียงทอง) และครูจรรยา นุ่นเอียด (นายหน้่งจรรยา น้อย หัวไทร) ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือ เสนอแนะ และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ แขนงวิชาการแนะแนว ที่คอยช่วยเหลือ แบ่งปันข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย และคอยดูแล เป็นกำลังใจให้กันและกันตลอดมา

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบเท้าคุณพ่อ คุณแม่ และขอกราบขอบพระคุณพี่ ๆ ทุกคนที่กรุณาให้ความช่วยเหลือทุก ๆ ด้าน จนกระทั่งผู้วิจัยประสบผลสำเร็จในการศึกษา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ และพี่ ๆ เป็นอย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครู – อาจารย์ และผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จนี้

นางสาววันดี โชติพานิช

ธันวาคม 2546

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อตนเอง.....	7
ความหมายของความรับผิดชอบ.....	7
ความสำคัญของความรับผิดชอบ.....	9
ลักษณะของคนที่มีความรับผิดชอบ.....	10
องค์ประกอบของความรับผิดชอบ.....	12
การปลูกฝังและพัฒนาความรับผิดชอบ.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ.....	16
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง.....	20
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว.....	20
ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว.....	20

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว.....	21
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสื่อพื้นบ้านประเภทหนังตะลุง.....	22
ความหมายของสื่อพื้นบ้าน.....	23
ความสำคัญของสื่อพื้นบ้าน.....	23
ความหมายของบทหนังตะลุง.....	25
ศิลปะของการใช้บทหนังตะลุง.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อ.....	28
แนวคิดในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง.....	29
ชุดกิจกรรมแนะแนวใช้บทหนังตะลุง.....	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
ประเภทและแบบการวิจัย.....	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	53
สรุปผลการวิจัย.....	53
อภิปรายผล.....	55
ข้อเสนอแนะ.....	59
บรรณานุกรม.....	61

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก.....	68
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
ข สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ค แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเอง.....	73
ง ตารางแสดงความสอดคล้องของแบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเองเป็นรายข้อ.....	75
จ แบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเอง.....	78
ฉ ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเอง.....	83
ช ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ.....	134
ซ กำหนดการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวสำหรับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	175
ประวัติผู้วิจัย.....	177

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 กิจกรรม คุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา และองค์ประกอบ ของความรับผิดชอบต่อตนเอง.....	15
ตารางที่ 2.2 กิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และบทบาทหนึ่งตระกูล.....	34
ตารางที่ 3.1 การเปรียบเทียบชุดกิจกรรมแนวโดยใช้บทหนึ่งตระกูล และชุดกิจกรรมแนวแบบปกติ.....	46
ตารางที่ 3.2 คะแนนความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	47
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของคะแนนความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง.....	50
ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบคะแนนความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง.....	51
ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน กลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการทดลอง.....	51
ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	52

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนและวงจรกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์.....	31
ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนและวงจรกิจกรรมเพื่อสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง.....	33
ภาพที่ 4.1 กราฟแสดงคะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบต่อตนเองกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง.....	50

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศจะประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากรประเทศนั้น ๆ เป็นสำคัญ ประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทางด้านวิชาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัยทั้งทางด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพของสังคมไทย จึงจำเป็นต้องมุ่งพัฒนา และส่งเสริมทางการศึกษาให้แก่เด็ก หรือเยาวชน ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม และมุ่งปลูกจิตสำนึกที่ดีที่ถูกต้องให้ผู้เรียนมีลักษณะที่พึงประสงค์ ดังเช่น การพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเอง ซึ่งถือได้ว่านักเรียนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าด้วยเช่นกัน จึงจำเป็นต้องปลูกฝังให้เด็กเหล่านี้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง เพราะความรับผิดชอบเปรียบเสมือนรากฐานที่จะช่วยให้กิจการต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และเพื่อเด็กเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตสามารถประสบผลสำเร็จในหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย และมีความกล้าหาญ พร้อมทั้งจะรับสถานการณ์ใหม่ ๆ มีความเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม และสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี มองเห็นคุณค่าของตนเอง และพัฒนาตนเองให้มีความมั่นคงทางอารมณ์ได้ โรงเรียนถือเป็นสถาบันหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความรับผิดชอบ ความมีเหตุผล รวมทั้งความคิดความสามารถให้แก่ นักเรียนในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความปกติสุข (จันทร์จิรา มูลเมือง, 2535) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวดที่ 1 มาตรา 7 ได้กล่าวว่า การจัดการกระบวนการเรียนการสอนนั้น ต้องให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสนองความแตกต่างในความสามารถความถนัด ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และให้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง รวมทั้งการใช้สื่อ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยช่วยการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ปัจจุบันโรงเรียนประสบปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น เช่น พฤติกรรมขาดความรับผิดชอบ หรือปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ครูมอบหมายให้ทำ ส่งผลต่อการหล่อหลอมบุคลิกภาพ และเป็นการสร้างนิสัยเห็นแก่ตัวให้กับนักเรียนซึ่งดีซึ่งเด่น มุ่งการเรียนรู้เนื้อหาทางวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว ทำให้กลายเป็นคนที่ไม่มีความสร้างปัญหาให้แก่สังคม

ดังที่ นางลักษณีย์ ประเสริฐ (2530 อ้างถึงในสายพิน กันพยันต์, 2538) ได้สำรวจพบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในประเทศไทยประสบปัญหานี้จะแก้ไขยาก คนที่ขาดความรับผิดชอบจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาด้านสังคม ด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน และอาจทวีความรุนแรงต่อสังคม ดังนั้นทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงควรได้หาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนเหล่านี้ให้มีพฤติกรรมที่ดี เป็นที่พึงปรารถนาแก่สังคม และวัชรีย์ ทรัพย์มี (2531) ได้กล่าวว่า ช่วงวัยรุ่น ถ้าแม้เพียงแต่มีสิ่งเร้ากระตุ้นสภาพจิตก็เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ทำให้อารมณ์เกิดการอ่อนไหว และไม่มั่นคง วัยรุ่นนี้มีความต้องการแสดงออก และพึงหวงแหนสิทธิหน้าที่แห่งตนเป็นอย่างมาก เปลี่ยนพฤติกรรมแบบเด็ก ๆ มาเป็นพฤติกรรมแบบผู้ใหญ่ มีภาระที่ต้องรับผิดชอบต่อตนเองเพิ่มมากขึ้น

จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง จังหวัดพัทลุง พบว่านักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 มักมีปัญหาทางด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น ความมีวินัยในตนเอง ความกระตือรือร้น ความเชื่อมั่นในตนเอง และความขยันหมั่นเพียร อดทน อดกลั้น ซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ และก่อให้เกิดผลกระทบอื่น ๆ ตามมา เช่น ครูผู้สอนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อนักเรียน และนักเรียนก็มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อรายวิชาที่เรียนอย่างเห็นได้ชัด วิธีการต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนนั้นมีหลายวิธี เช่น การใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดชลบุรี (นิภา วิจิตรศิริ, 2525) การจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้สไลด์เป็นเทคนิค “แม่แบบ” ที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี (วิภาภรณ์ เรือนทิพย์, 2530) การใช้บทบาทสมมติพัฒนาความรับผิดชอบต่อชุมชนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (พรรัตน์ แก่นทอง, 2529)

หนังตะลุงเป็นศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ชนิดหนึ่ง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะใช้หนังตะลุงซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน จัดเป็นสื่อพื้นบ้านชนิดหนึ่งโดยใช้ศิลปะการขับบทและพากย์รูป คือ การขับบทเป็นการขับร้องบทกลอน เพื่อแสดงออกถึงความในใจของตัวละคร และบางครั้งคนเชิดหนังตะลุงอาจใช้กลอนรูปแบบอื่น ๆ แทรกเข้ามาบ้างตามความเหมาะสม คนเชิดหนังตะลุงต้องใช้ศิลปะการแสดงในทุก ๆ ด้าน เช่น การเชิดรูป การขับกลอน การเจรจา การตลก การสอดแทรกข้อคิดเพื่อเป็นคติสอนใจให้แก่ผู้ชมที่จะพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองให้แก่นักเรียนได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง

3.2 ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง จังหวัดพัทลุง ปีการศึกษา 2545 จำนวน 120 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง จังหวัดพัทลุง ปีการศึกษา 2545 ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 40 คน และสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวซึ่งมี 2 แบบ คือ

4.3.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง

4.3.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

ตัวแปรตาม คือ ความรับผิดชอบต่อตนเอง

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 **ความรับผิดชอบต่อตนเอง** หมายถึง แนวทางการประพฤติการปฏิบัติการยอมรับ การกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดี และผลเสีย ไม่ปิดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองแก่ผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น ซึ่ง ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ความมีวินัยในตนเอง มีความกระตือรือร้น มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความขยันหมั่นเพียร อดทน อดกลั้น

- ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้ ซึ่งก่อให้เกิดความเจริญแก่ตน และผู้อื่น เช่น การใช้เวลา การตรงต่อเวลา มีเหตุผล การเก็บรักษาทรัพย์สินส่วนตัว และส่วนรวม เป็นต้น

- ความกระตือรือร้น หมายถึง ความสนใจแน่วแน่ต่องานที่ได้รับมอบหมายไม่ผลัดวันประกันพรุ่งมีความเอาใจใส่ และตั้งใจเรียน และการทำงาน รู้จักหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอยู่เสมอ

- ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ลักษณะของการกระทำ หรือความรู้สึกของบุคคลที่พร้อมทำในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าถูกต้อง กล้าเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยไม่หวั่นต่อการถูกผู้อื่นติเตียน มีจิตใจมั่นคง

- ความขยันหมั่นเพียร อดทนอดกลั้น หมายถึง ลักษณะของการกระทำ หรือความรู้สึกของบุคคลที่แสดงออกถึงความอดทนอดกลั้น พากเพียรพยายามอดทนต่อการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มีความพยายามที่จะทำงานทุกอย่างให้สำเร็จ

5.2 **ชุดกิจกรรมแนะแนว** หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนว ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรมที่นำมารวมกันเข้าอย่างเป็นระบบตามเป้าหมาย และขอบข่ายของการแนะแนวโดยชุดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย คู่มือ ผู้จัดกิจกรรม และคู่มือผู้รับบริการ

5.3 **การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง** หมายถึง วิธีการที่ผู้วิจัยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง ผู้วิจัยได้กำหนดกิจกรรมแต่ละครั้งโดยให้คนเชิดหนังตะลุงดำเนินกิจกรรม

5.4 **ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ** หมายถึง วิธีการที่ผู้วิจัยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติสำหรับกลุ่มควบคุม

6. ข้อจำกัดของการวิจัย

การเขียนหนังสือต้องอาศัยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการแสดงหนังสือ ผู้วิจัยไม่มีความสามารถทางด้านนี้ จึงต้องอาศัยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะช่วยดำเนินการให้ โดยผู้วิจัยร่วมดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ทุกกิจกรรม และการเขียนหนังสือจำเป็นต้องติดต่อเนื่องกัน ผู้วิจัยจึงต้องจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มทดลองเสร็จสิ้นก่อน แล้วจึงจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มควบคุม แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมต่างก็เป็นนักเรียนที่อยู่หอพักประจำของวิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน จึงไม่แตกต่างกัน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 ผลของการวิจัยเกิดประโยชน์แก่สังคม และบุคคลทั่วไป เป็นแนวทางในการช่วยเหลือผู้ปกครอง ครู อาจารย์ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน
- 7.2 คาดว่าจะมีชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังสือที่มีประสิทธิภาพในการนำไปใช้พัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเอง ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง และระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง
- 7.3 เป็นแนวทางในการนำเอาศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านประเภทอื่น ๆ ที่อยู่ในแต่ละท้องถิ่นมาเป็นสื่อในการพัฒนาคุณลักษณะต่าง ๆ ของนักเรียน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อตนเอง และการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง ดังนี้

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อตนเอง

- 1.1 ความหมายของความรับผิดชอบต่อตนเอง
- 1.2 ความสำคัญของความรับผิดชอบต่อตนเอง
- 1.3 ลักษณะของคนที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง
- 1.4 องค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อตนเอง
- 1.5 การปลูกฝัง และพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเอง
- 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อตนเอง

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง

- 2.1 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.1.1 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว
- 2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสื่อพื้นบ้านประเภทหนังตะลุง
 - 2.2.1 ความหมายของสื่อพื้นบ้าน
 - 2.2.2 ความสำคัญของสื่อพื้นบ้าน
 - 2.2.3 ความหมายของบทหนังตะลุง
 - 2.2.4 ศิลปะของการใช้บทหนังตะลุง
 - 2.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อ
 - 2.2.6 แนวคิดในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง
 - 2.2.7 ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบตนเอง

1.1 ความหมายของความรับผิดชอบ

มีผู้กล่าวถึงความหมายของความรับผิดชอบที่แตกต่างกันหลายลักษณะ สรุปได้ดังนี้ พจนานุกรม New Standard Dictionary of the English Language (1966 อ้างถึงใน อมรรวโรจน์ แก้วผ่อง 2542) ให้ความหมายไว้ว่า ความรับผิดชอบ คือ การแสดงออกถึงความรับผิดชอบในการกระทำของตน มีความซื่อสัตย์ไว้วางใจได้ สามารถจัดหางานและทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังหมายถึง ความสามารถในการตอบสนองต่อหน้าที่หรือข้อตกลงที่ตั้งไว้ตามอุดมคติ กฎศีลธรรม และหลักธรรมอีกด้วย

กู๊ด (Good, 1973 อ้างถึงใน พวงทอง ภัคดีไทย 2542) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า ความรับผิดชอบเป็นหน้าที่ที่บุคคลแต่ละคนครองอยู่ ซึ่งบุคคลจะรับไว้ว่าเป็นงานทั่วไปที่ได้รับมอบหมาย หรืองานในหน้าที่ที่จะต้องทำให้บรรลุความสำเร็จ ความถูกต้องมีประสิทธิภาพและมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำอย่างเต็มความสามารถสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ต้องยอมรับทั้งข้อผิดพลาด และความสำเร็จสามารถเชื่อถือได้ในการปฏิบัติหน้าที่

กระทรวงศึกษาธิการ (2524) ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกในจิตใจ เมื่อทำอะไรหรือมีหน้าที่อะไรแล้วต้องทำให้สำเร็จได้ผลดี และจะต้องได้รับผลที่เกิดขึ้นทั้งผิดและชอบ ไม่ใช่รับแต่ความชอบอย่างเดียว แล้วโยนความผิดให้แก่ผู้อื่น ผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยสมบูรณ์เรียกว่า ผู้มีความรับผิดชอบ

ชำนาญ นิสารัตน์ (2542) ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า เป็นการรับรู้และสำนึกในการกระทำของตนเองด้วยความเต็มใจไม่ว่าจะเกิดผลดีหรือผลร้าย ไม่บิดความรับผิดชอบไปให้บุคคลอื่น พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ได้ผลที่ดีขึ้น ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับกฎจริยธรรมและหลักเกณฑ์ของสังคม โดยไม่ต้องมีการบังคับควบคุมอย่างเข้มงวดจากผู้อื่น

พรรัตน์ แก่นทอง (2529) ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า หมายถึง ความซื่อสัตย์สุจริต ขยันขันแข็งในการทำงานของตนเองให้ลุล่วงไปด้วยดี โดยไม่ละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น รวมทั้งมีการวางแผนในการทำงานไว้ล่วงหน้า มีการยอมรับในการกระทำของตนเองไม่ว่าจะถูกหรือจะผิด

ไชยรัตน์ ปราณี่ (2531) ได้สรุปความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า หมายถึง ชัยนขันแข็ง ชื่อสัตย์ มีหัวใจอดทนพยายามทำงานของตนให้ลุล่วงไปด้วยดี ไม่ละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น มีการเตรียมการ วางแผนไว้ล่วงหน้าและยอมรับการกระทำของตนเองที่เป็นผลดีและผลร้าย

พีรพล ยศธสาร (2534) ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า เป็นการรู้ถึงภารกิจหน้าที่โดยไม่ต้องใช้คำสั่งจากผู้อื่นมาบังคับ ยอมรับผลการกระทำของตนเอง การมีความรับผิดชอบจะก่อให้เกิดความระมัดระวัง ไม่ประมาท ไม่ละทิ้งหน้าที่ คำนึงถึงผลเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากคำพูดหรือการกระทำของตน

อมรรวรรณ แก้วผ่อง (2542) ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า หมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจที่จะทำงาน และติดตามผลงานที่ทำไปแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จไปด้วยดี ยอมรับสิ่งที่ตนกระทำลงไปทั้งในด้านที่เป็นผลดี และผลเสียโดยแสดงออกในรูปการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ผลสำเร็จตามที่ได้รับมา

พิจิตรา พงษ์จินดากร (2525) ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อตนเองไว้ว่า หมายถึง การรับรู้ฐานะและบทบาทของตนเองที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมรู้จักว่าอะไรผิดอะไรถูก ยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย บุคคลที่มีความรับผิดชอบในตนเองย่อมจะใคร่ครวญดูให้รอบคอบก่อนว่าสิ่งที่ตนกระทำลงไปนั้น จะมีผลดีและผลเสียและจะปฏิบัติสิ่งที่ก่อให้เกิดผลดีเท่านั้น

วิวัฒน์ รักษาเคน (2531) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อตนเองไว้ว่า การที่บุคคลรับรู้ มีความรู้ความเข้าใจ สนใจและตั้งใจที่จะปฏิบัติงานในการระวังรักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง ตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน ประพฤติตนให้เหมาะสม ปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี รู้จักประมาณตนในการใช้จ่าย และยอมรับผลในการกระทำของตนเองทั้งผลดีและผลเสีย

สุทธิพงศ์ บุญผดุง (2541) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อตนเองไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของบุคคล ว่ามีการควบคุมการปฏิบัติของตนเองให้เป็นไปในทางที่ถูกต้อง มีวินัยในตนเอง มีความกระปี้กระเป่าในการทำงาน และการเรียนหนังสือ มีความกระตือรือร้น มีความกล้าแสดงออก ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความเชื่อมั่นในตนเอง มีความขยันหมั่นเพียรค้นคว้าหาความรู้ให้ตนเองตลอดเวลา มีความมานะพยายาม อดทนอดกลั้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

จากคำนิยามดังกล่าว สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง แนวทางการประพฤติ การปฏิบัติ การยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดี และผลเสียไม่ปิดความรับผิดชอบ ในหน้าที่ของตนเองแก่ผู้อื่นและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ความมีวินัยในตนเอง ความกระตือรือร้น ความเชื่อมั่นในตนเอง และความขยันหมั่นเพียร อดทนอดกลั้น

1.2 ความสำคัญของความรับผิดชอบ

เฉลิม คำแก้ว (2542) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญ และมีความจำเป็นที่จะต้องรีบปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับคนไทยทุกคน โดยเฉพาะเยาวชนของชาติ ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป เพราะคนที่มี ความรับผิดชอบย่อมจะเอาใจใส่ต่อหน้าที่การงาน และพยายามปรับปรุงงานทั้งของตนเอง และส่วนรวมให้ดีขึ้นอยู่เสมอ อันจะเกิดผลดีต่อประเทศชาติโดยตรง และโดยอ้อม

พวงทอง ภักดิ์ไทย (2542) กล่าวว่า ความสำคัญของความรับผิดชอบเป็นลักษณะของความเป็นพลเมืองดีที่สำคัญอย่างยิ่ง เป็นปัจจัยอันสำคัญที่ช่วยให้สังคมเป็นระเบียบและสงบสุข ในทางตรงกันข้ามถ้าสังคมขาดความสงบสุขจะเกิดจากบุคคลกลุ่มหนึ่งขาดคุณสมบัติ 5 ประการ คือ ความรับผิดชอบ ความสม่ำเสมอ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ และความพยายามพึ่งตนเอง

กรมการศาสนา (2524) กล่าวถึงความสำคัญของความรับผิดชอบดังนี้

1. ทำให้เป็นคนตั้งใจจริง รักหน้าที่การงานของส่วนตนและส่วนรวม
2. เป็นการสร้างความมั่นคงให้แก่ตนเองและหมู่คณะ
3. เป็นคุณสมบัติของคนในชาติที่เจริญแล้ว
4. เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในสังคมระบอบประชาธิปไตย
5. เป็นการสร้างคุณลักษณะของความเป็นผู้นำที่ดี
6. ทำให้สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ไชยรัตน์ ปราณี (2531) กล่าวว่า ใ้ว่า หากบุคคลมีความรับผิดชอบจะมีผลดังนี้

1. คนที่มีความรับผิดชอบจะทำงานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมายทันเวลา
2. คนที่มีความรับผิดชอบย่อมเป็นที่นับถือ ได้รับการยกย่อง และเป็น

คุณประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม

3. ความรับผิดชอบเป็นสิ่งเกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติงานสอดคล้องกับจริยธรรมและหลักเกณฑ์ของสังคม โดยไม่ต้องมีการบังคับจากผู้อื่น
4. ไม่ทำให้เป็นต้นเหตุของความเสื่อมและความเสียหายแก่ส่วนรวม
5. ทำให้เกิดความก้าวหน้า สงบสุข เรียบร้อยแก่สังคม

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปความสำคัญของความรับผิดชอบได้ว่า เป็นสิ่งที่ทุกคนในสังคมควรตระหนัก เพราะเป็นสิ่งที่ยังบอกถึงความเป็นพลเมืองดี และยังมีความสำคัญต่อสังคม ช่วยให้คุณคนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างราบรื่น เป็นคุณธรรมในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นจึงควรปลูกฝังความรับผิดชอบต่อแก่นักเรียน นักศึกษา หรือบุคคลในสังคม เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติต่อไป หากบุคคลขาดความรับผิดชอบก็จะส่งผลกระทบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ไม่ได้รับความไว้วางใจในการทำงาน งานไม่มีประสิทธิภาพ ไม่บรรลุจุดมุ่งหมาย สังคมวุ่นวาย ไม่มีระเบียบแบบแผน เป็นต้น

1.3 ลักษณะของคนที่มีความรับผิดชอบ

บุคคลนั้นมีความแตกต่างกันไปหลาย ๆ ด้าน หลายลักษณะ ดังนั้น พฤติกรรมของบุคคล จึงแตกต่างกันไปด้วย ผู้ที่มีความรับผิดชอบจะมีลักษณะที่ดีมีคณียก่องชมเชยในสังคม ได้มีผู้ทีกล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมของคนที่มีความรับผิดชอบได้ดังนี้

บราวเน (Browne, 1958 อ้างถึงใน วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์ 2527) ได้กล่าวถึงบุคคลที่มีความรับผิดชอบไว้ดังนี้

1. ให้ความไว้วางใจได้
2. มีความริเริ่ม
3. ไม่ทอดยต่ออุปสรรค
4. ทำงานแข็งขัน
5. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
6. มีความปรารถนาที่จะทำงานให้ดีกว่าเดิม

นิภา วิจิตรศิริ (2525) กล่าวว่า ความรับผิดชอบประกอบด้วยลักษณะพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. เอาใจใส่การทำงาน เพื่อผลของงานนั้น

2. มีความเพียรพยายาม
3. ใช้ความสามารถเต็มที่
4. กล้าเผชิญต่อความจริง ยอมรับการกระทำของตน
5. ช่วยเหลืองานส่วนรวมด้วยความเต็มใจ
6. รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่อย่างดี
7. ไม่ละเมิดสิทธิ และหน้าที่ของผู้อื่น
8. มีความไว้วางใจได้
9. ตรงต่อเวลา
10. เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์
11. มีความละเอียดรอบคอบ
12. ดูแลรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม เสมือนของตนเอง
13. ปรับปรุงงานในหน้าที่ที่มีต่อตนเอง และมีต่อสังคมให้ดียิ่งขึ้น

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539) กล่าวว่า คนที่มีความรับผิดชอบมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด และสุดกำลังความสามารถ ไม่ว่าจะต้องเผชิญอุปสรรคมากน้อยเพียงใด
2. ทำงานเสร็จและทันเวลาที่กำหนดโดยไม่มีการควบคุม
3. กล้ารับในสิ่งที่มีความผิดของตน
4. เอาจริงเอาจังขยันขันแข็ง
5. ไม่ทิ้งงานไปกลางคัน ถึงแม้ว่าจะเป็นงานที่ตนไม่ชอบ
6. ไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง หรือทิ้งปัญหาไว้
7. ไม่โทษผู้อื่นหากงานนั้นไม่เสร็จ หรือเกิดความเสียหาย
8. ตรงต่อเวลาในการทำงาน หรือนัดหมาย

วัชรีย์ ชูธรรม (2539) กล่าวว่า คนที่มีความรับผิดชอบมีลักษณะดังนี้

1. การยอมรับตน ได้แก่ การรู้คุณค่าความชาญฉลาด
2. การรู้จักนำตน ได้แก่ มีความมั่นใจในตนเอง
3. ไม่ชอบมั่งง่าย

4. รู้จักการยอมรับความคิดผู้อื่น
5. ไม่ชอบตัดสินวิจารณ์ผู้อื่น
6. ทำงานเสร็จตามเป้าหมาย

สุทธิพงษ์ บุญผดุง (2541) กล่าวถึง ลักษณะของการรู้จักรับผิดชอบต่อตนเองว่า

1. ตรงต่อเวลา ได้แก่ การตรงเวลาที่กำหนดนัดหมายไว้ เช่น การไปโรงเรียน การทำงาน การประชุม การนัดพบ เป็นต้น
2. รู้จักหน้าที่ของตน ได้แก่ การรู้จักสภาพของตนที่กำลังเป็นอยู่ ตนมีหน้าที่ทำอะไรก็ทำสิ่งนั้นให้สมบูรณ์
3. รู้จักคุ้มครองตนเอง ได้แก่ การรู้จักรักษาตน ป้องกันตนเองให้พ้นจากอันตรายต่าง ๆ
4. รู้จักควบคุมความประพฤติของตน ได้แก่ การที่ตนมีความสามารถบังคับควบคุมจิตใจของตน ไม่หลงไหลมัวเมาในอบายมุข ไม่ตกเป็นทาสกิเลส ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม
5. รู้จักรักษาสุขภาพอนามัย ได้แก่ การรักษาร่างกายให้แข็งแรงอยู่เสมอ สามารถต้านโรคร้ายไข้เจ็บได้ดี เพื่อที่จะได้ใช้ความสามารถทำหน้าที่การงานให้ได้ผลสมบูรณ์ เช่น ต้องรู้จักระมัดระวังเกี่ยวกับเสื้อผ้า อาหาร ที่อยู่อาศัยให้สะอาด เป็นต้น

สรุปลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ ประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจ ตั้งใจของบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดี และข้อเสียที่ควรปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบมี 4 ด้าน คือ ความมีวินัยในตนเอง ความกระตือรือร้น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความขยันหมั่นเพียร อดทนอดกลั้น

1.4 องค์ประกอบของความรับผิดชอบ

จากการศึกษาความหมายและลักษณะของคนที่มีความรับผิดชอบ ตามแนวคิดต่างๆ พอจะสรุปเป็นองค์ประกอบของความรับผิดชอบได้ดังนี้

1.4.1 ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้ ซึ่งก่อให้เกิดความเจริญแก่ตน และผู้อื่น เช่น การใช้เวลา การตรงต่อเวลา มีเหตุผล การเก็บรักษาทรัพย์สินส่วนตัว และส่วนรวม เป็นต้น

1.4.2 ความกระตือรือร้น หมายถึง ความสนใจแน่วแน่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ผลัดวันประกันพรุ่งมีความเอาใจใส่ และตั้งใจเรียน และการทำงาน รู้จักหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอยู่เสมอ

1.4.3 ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ลักษณะของการกระทำ หรือความรู้สึกรับผิดชอบของบุคคลที่พร้อมทำในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าถูกต้อง กล้าเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยไม่หวั่นต่อการถูกผู้อื่นติเตียน มีจิตใจมั่นคง

1.4.4 ความขยันหมั่นเพียร อดทนอดกลั้น หมายถึง ลักษณะของการกระทำ หรือความรู้สึกรับผิดชอบของบุคคลที่แสดงออกถึงความอดทนอดกลั้น พากเพียรพยายามอดทนต่อการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มีความพยายามที่จะทำงานทุกอย่างให้สำเร็จ

องค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อตนเองดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ สุทธิพงศ์ บุญผดุง (2541) ผู้วิจัยจึงได้นำแบบทดสอบวัดลักษณะความรับผิดชอบต่อตนเอง ของ สุทธิพงศ์ บุญผดุง มาพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1.5 การปลูกฝังและพัฒนาความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่มีความสำคัญทั้งต่อตนเองและผู้อื่นมาก วิธีการปลูกฝังและพัฒนาความรับผิดชอบจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีผู้เสนอแนวทางการปลูกฝังและพัฒนาความรับผิดชอบไว้ดังนี้

มิลตัน และ แฮริส (Milton and Harris, 1962 อ้างถึงใน วิภา ทาโบราณ . 2542) ได้เสนอแนวทางการปลูกฝังและพัฒนาความรับผิดชอบไว้ดังนี้

1. ควรเริ่มปลูกฝังความรับผิดชอบตั้งแต่เด็ก
2. เด็กทุกคนควรมีโอกาสฝึกให้มีความรับผิดชอบ
3. การฝึกให้มีความรับผิดชอบและการจัดประสบการณ์ความรับผิดชอบควรให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล
4. ควรให้เด็กทราบว่าผู้ใหญ่หวังอะไรจากตัวเด็ก
5. การฝึกให้เด็กรู้จักรับผิดชอบผู้ใหญ่ต้องรู้จักยืดหยุ่นในการฝึก ไม่เร่งรัดจนเกินไป
6. เด็กต้องการคำแนะนำจากผู้ใหญ่
7. เด็กต้องการความไว้วางใจจากผู้ใหญ่ เมื่อรู้ว่าส่วนไหนอยู่ในความรับผิดชอบของเขา

8. เจตคติและพฤติกรรมของผู้ใหญ่ต่อความรับผิดชอบของตน มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบของเด็ก

วิภาภรณ์ เรือนทิพย์ (2530) เสนอเทคนิคในการฝึกความรับผิดชอบไว้ดังนี้

1. ผู้ใหญ่ควรทำให้เด็กเห็นว่ามีผลสำคัญต่อตัวเด็ก เพื่อให้เด็กมีความสนใจขึ้นมาก่อนแล้วเด็กจะปฏิบัติตาม
2. พยายามพูดเฉพาะสิ่งที่สำคัญ และจำเป็นโดยให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง ตัดสินใจด้วยตนเองและความนับถือตนเอง
3. ควรยกย่องชมเชยเมื่อเด็กกระทำดี หรือแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม
4. ไม่ควรใช้หลักเหตุผลและหลีกเลี่ยงการลงโทษ เมื่อเด็กกระทำไม่ถูกต้องหรือแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

อรทัย โสภา (2533) ได้สรุปเทคนิคการฝึกความรับผิดชอบแก่เด็กไว้ ดังนี้

1. เริ่มให้เด็กทำงานที่ง่าย ๆ เหมาะสมกับความสามารถและวัยของเด็ก
2. เมื่อมอบหมายงานให้เด็กทำแล้ว ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำอย่างเต็มที่ เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ด้วยตนเอง และเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น
3. สอนให้เด็กรู้จักขอบเขตในหน้าที่การงานของตน ไม่บดบังความรับผิดชอบให้ผู้อื่น
4. ให้เด็กทำงานจนเสร็จไม่ละทิ้งงานที่ได้ทำไว้
5. ควรให้คำแนะนำช่วยเหลือ เมื่อเด็กทำในสิ่งที่ผิดพลาด

ชม ภูมิภาค (2525) ได้เสนอแนะวิธีที่จะทำให้เด็กมีความรับผิดชอบ เพื่อประโยชน์ในการสร้างวินัยด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่

1. ให้นักเรียนพยายามวางแผนที่มีอบหมายให้ทำในวิชาใดวิชาหนึ่ง และครูก็ร่วมทำกับนักเรียนด้วย เช่น ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ฯลฯ
2. ให้นักเรียนตั้งกฎข้อบังคับ และกำหนดระเบียบการปกครองห้องเรียนให้ปฏิบัติเป็นประจำซึ่งทุกคนจะต้องทำ
3. อบรมให้นักเรียนมีความประพฤติดี รู้จักรับผิดชอบขณะครูไม่อยู่ในห้องเรียน
4. ให้นักเรียนสร้างกฎระเบียบในการรักษาสิ่งของในห้องเรียน
5. ให้นักเรียนรู้จักพิจารณาความช่วยเหลือและคำแนะนำที่ได้รับจากครู

6. ให้นักเรียนมีความแน่ใจว่าทำอะไรจึงจะเชื่อเชิญผู้มาเยี่ยมโรงเรียน หรือห้องเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อห้องเรียนทั้งเวลามาและเวลากลับ

7. ให้นักเรียนมีส่วนร่วม หรือเป็นส่วนหนึ่งของชั้นในการทำกิจกรรมทุกอย่าง

ประภัสสร ชัยชนะใหญ่ (2529) กล่าวว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบให้แก่เด็กควรให้เหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ ฉะนั้นในการสอนในโรงเรียน นอกจากจะสอนในเนื้อหาหรือการบอกกล่าวแล้ว การปลูกฝังความรับผิดชอบแก่เด็ก โดยการนำไปในกระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนด้วยจึงจะเกิดผลดี

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง ซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน โดยใช้คนขีดหนังตะลุงดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเอง ให้แก่นักเรียนกลุ่มทดลอง และเน้นให้นักเรียนนำผลจากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีกิจกรรมทั้งหมด 10 กิจกรรม ดังนำเสนอในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 แผนกิจกรรม คุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา และองค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อตนเอง

กิจกรรมที่/ ชื่อเรื่อง	คุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา	องค์ประกอบของความ รับผิดชอบต่อตนเอง
1. ปฐมนิเทศ	สร้างสัมพันธภาพ และข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรม	ความมีวินัยในตนเอง
2. พลังงาน हारสอง	การควบคุมพฤติกรรมของตนในการรักษาทรัพย์สินส่วนตัวและส่วนรวม	ความมีวินัยในตนเอง
3. นางสาว สายเสมอ	การควบคุมพฤติกรรมของตนในการตรงต่อเวลา	ความมีวินัยในตนเอง
4. ของใครเอ่ย	ตระหนักในคุณค่าของความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	ความกระตือรือร้น
5. มาตามสัญญา	ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตน	ความกระตือรือร้น

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

กิจกรรมที่/ ชื่อเรื่อง	คุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา	องค์ประกอบของความ รับผิดชอบต่อตนเอง
6. งานกีฬา สถาบัน	ลักษณะของการกระทำหรือความรู้สึกของบุคคล พร้อมทำในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าถูกต้อง กล้าเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ	ความเชื่อมั่นในตนเอง
7. ชั้นไม่แคร์	ลักษณะของการกระทำหรือความรู้สึกของบุคคล พร้อมทำในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าถูกต้องกล้าเผชิญ กับเหตุการณ์ต่าง ๆ	ความเชื่อมั่นในตนเอง
8. รางวัลชีวิต	ลักษณะของการกระทำหรือความรู้สึกของบุคคล ที่แสดงออกถึงความอดทนอดกลั้นพากเพียร พยายามต่อการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ จนสำเร็จ	ความขยันหมั่นเพียร อดทนอดกลั้น
9. บทเรียน ราคาแพง	ลักษณะของการกระทำหรือความรู้สึกของบุคคล ที่แสดงออกถึงความอดทนอดกลั้นพากเพียร พยายามต่อการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ จนสำเร็จ	ความขยันหมั่นเพียร อดทนอดกลั้น
10. ปัจฉิมนิเทศ	คุณลักษณะรวมของความรับผิดชอบต่อตนเอง	พัฒนาทั้ง 4 องค์ประกอบ

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อตนเอง

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อตนเอง ทั้งใน
ประเทศและต่างประเทศ พบจะสรุปได้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

วิริยะ บุญยะนิวาสน์ (2523: 49) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนจริยธรรมโดย
กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ กับการสอนแบบธรรมดาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า กลุ่มที่สอนด้วย
กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีทัศนคติทางจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ และความ
รับผิดชอบต่อสูงกว่ากลุ่มที่สอนแบบธรรมดา

สมศักดิ์ ชินพันธ์ (2523) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียนกับความรู้สึกับผิดชอบ พบว่า นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตยจะมีความรู้สึกับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และยังพบว่าความรู้สึกับผิดชอบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์อีกด้วย

นิภา วิจิตรศิริ (2525) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองแค “สรกิจพิทยา” จังหวัดสระบุรี พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มมีความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรชัย รอดสมจิตร (2527: 67-68) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ กับที่อยู่ในครอบครัวปกติพบว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวปกติในกรุงเทพฯ มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคมสูงกว่าเด็กในสถานสงเคราะห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังพบว่าเด็กจะมีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคมสูงขึ้นตามระดับอายุ แต่จะพัฒนาขึ้นมากในช่วงอายุ 6-7 ปี

ไชยรัตน์ ปราณี (2531) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนสังคมศึกษา โดยการสอนแบบซินดิเคท กับการสอนตามคู่มือครู โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 60 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วแบ่งกลุ่มตัวอย่างซึ่งสอนโดยวิธีการสอนแบบซินดิเคท กับกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยให้เหตุผลว่าอาจเป็นเพราะเวลาที่ค่อนข้างน้อย สำหรับการปลูกฝังลักษณะนิสัยของบุคคล โดยเฉพาะความรับผิดชอบซึ่งต้องใช้เวลาานาน และมีหลายขั้นตอน หรือระยะเวลาที่น้อยเกินไป

วิวัฒน์ รักษาเคน (2531: 79-81) ที่ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบและความสามารถในการแก้ปัญหาเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น พบว่า นักเรียนหญิงมีความสำนึกในความรับผิดชอบทุกด้านสูงกว่าเด็กนักเรียนชาย เด็กนักเรียนชายในเมือง มีความสำนึกในความรับผิดชอบทุกด้านสูงกว่าเด็กนักเรียนที่มีบิดามารดาที่มีการศึกษาต่ำ และยังพบอีกว่าความสำนึกในความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรทัย โสภา (2533) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และความรับผิดชอบโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 76 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างง่าย แล้วแยกเป็นกลุ่มทดลอง ซึ่งได้รับการสอนโดยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน ส่วนความรับผิดชอบต่อ การเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุญส่ง ทันทานนท์ (2535: 19-21) ได้ทำวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็นของครูแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 10 พบผลที่น่าสนใจว่า พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่มี อิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุดคือ พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อ การศึกษาเล่าเรียน และได้ทำการศึกษาเชิงสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า พฤติกรรมการเรียนที่มีความแตกต่างกัน มากที่สุดระหว่างนักเรียนที่เรียนเก่งกับนักเรียนที่เรียนอ่อนคือ พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อ การศึกษาเล่าเรียน

ประภัสสร ไชยชนะใหญ่ (2539) ได้ทำการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน และความรับผิดชอบต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส กับ คู่มือของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน และกลุ่มควบคุม 40 คน ผลการทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของกลุ่มทดลอง ซึ่งเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมมินิคอร์ส และกลุ่มควบคุม ซึ่งได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อข้างต้น จะเห็นได้ว่าการ พัฒนาความรับผิดชอบต่อใช้เทคนิคต่าง ๆ มาปรับพฤติกรรมได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่น การ ใช้กิจกรรมกลุ่ม การใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส การสอนแบบซินดิเคท การสอนโดยชุดการสอน แบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นต้น แต่ยังไม่พบว่ามีผู้นำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงมาพัฒนา ความรับผิดชอบต่อตนเอง ซึ่งพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเองมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ การพัฒนาคุณภาพของคน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนัง ตะลุงมาทดลองใช้ในการพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนระดับนาฏศิลป์ ชั้นกลางปีที่ 1

งานวิจัยต่างประเทศ

เพค (Peck, 1958: 347-350) พบว่า ความรับผิดชอบขึ้นอยู่กับการฝึกวินัยโดยอาศัยความรักนั้นจะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านความรับผิดชอบสูงขึ้นด้วย

โจนส์ (Jones, 1960: 42-48 อ้างถึงใน วิวัฒน์ รักษาเคน, 253: 18) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของเด็กตามระดับอายุ พบว่า เด็กอายุ 9-10 ขวบ มีความรับผิดชอบน้อย และมีช่วงความรับผิดชอบแตกต่างกันมาก เด็กอายุ 11-13 ขวบ มีความรับผิดชอบสูงขึ้นเล็กน้อยและช่วงความรับผิดชอบสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงอายุ 16-17 ปี จะคงที่อีกครั้ง

ซุนนิค (Zunich, 1963: 497-499 อ้างถึงใน วิวัฒน์ รักษาเคน 2531: 21) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการด้านความรู้สึกรับผิดชอบของเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางสังคมต่ำและฐานะทางสังคมปานกลาง เพื่อต้องการทราบว่า การรับรู้ทางสังคมของเด็กในด้านความรับผิดชอบนั้น แปรไปตามระดับชั้นทางสังคมหรือไม่ โดยใช้แบบตรวจสอบรายการความรับผิดชอบสำหรับเด็ก (A Children Responsibility Inventory) เป็นเครื่องมือวัดซึ่งประกอบด้วยคำถาม 25 ข้อ ใช้เด็กจำนวน 500 คน ในอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่มีฐานะทางสังคมระดับปานกลาง มีการรับรู้ความรับผิดชอบได้เร็วกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางสังคมต่ำ

เฮอรัลลอค (Hurlock, 1964: 661) พบว่า ผลของการอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยวิธีประชาธิปไตย กล่าวคือให้ความรัก ความสนใจ และเห็นความสำคัญของเด็ก จะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีอารมณ์มั่นคง พึ่งตนเอง สามารถเผชิญชีวิตด้วยความมั่นใจ และทำให้เด็กรู้จักรับผิดชอบ ส่วนการเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตยจะทำให้เด็กขาดความใกล้ชิดกับพ่อแม่ ขาดความรู้สึกรับผิดชอบ ขาดความรับผิดชอบ ขาดความคิดริเริ่ม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และขาดความรับผิดชอบ

สมาร์ท (Smart, 1966: 536 – 537 อ้างถึงใน วิวัฒน์ รักษาเคน 2531: 19) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก และสัมพันธภาพที่มีต่อครอบครัว ซึ่ง พบว่า ความรับผิดชอบนั้นแม้ว่าจะเริ่มต้นในวัยเด็กก็ตาม แต่ก็พัฒนาสู่วัยรุ่น จากวัยรุ่นสู่ผู้ใหญ่ ซึ่งจากผลการวิจัยอันเดียวกัน พบว่าเด็กหญิงจะมีความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กชาย

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศ พบว่า มีการศึกษาถึงการฝึกวินัย การอบรมเลี้ยงดู ความแตกต่างของระดับความรับผิดชอบระหว่างเพศหญิงเพศชาย ระหว่างกลุ่มอายุ และสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน จากข้อมูลดังกล่าว จึงทำให้เกิดแนวคิดที่ว่าความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะที่ควรที่จะพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนทุกคน

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง

2.1 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

มีเครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวที่มีลักษณะเดียวกัน แต่มีผู้เรียกชื่อต่าง ๆ กัน เช่น ชุดการสอนแนะแนว ชุดกิจกรรมแนะแนว ชุดการแนะแนว ซึ่งจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก พบว่าชื่อเรียกเหล่านี้ ใช้เรียกเครื่องมือทางการแนะแนวที่มีลักษณะเดียวกัน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเรียกว่า “ชุดกิจกรรมแนะแนว”

2.1.1 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว

ในปัจจุบันไม่มีผู้ให้นิยามหรือความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวโดยตรง แต่มีผู้ให้ความหมายของชุดการแนะแนว และกิจกรรมแนะแนว ไว้ดังนี้

ความหมายของชุดการแนะแนว

วิลาวลัย บุญวัฒน์ (2532: 8) กล่าวว่า ชุดการแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ โดยจัดหาสื่อการสอนแบบประสม ได้แก่ วีดีโอเทป ภาพประกอบ เอกสารและใช้กระบวนการกลุ่มประกอบการสอน

ปิยะรัตน์ ศรีสมบัติ (2533: 6) กล่าวว่า ชุดการแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สอนพฤติกรรมประชาธิปไตย ประกอบด้วย คู่มือครูและโปรแกรมกิจกรรม ซึ่งใช้วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติและการอภิปราย พร้อมทั้งมีอุปกรณ์การสอนที่ใช้เป็นสื่อประสม ได้แก่ วีดีโอเทป สไลด์ รูปภาพ และกรณีตัวอย่าง เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และพฤติกรรมตามเป้าหมาย

ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2533: 6) กล่าวว่า ชุดการแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ คู่มือครู และโปรแกรมกิจกรรม โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ กระบวนการการบรรยายบุคคล และการรายงานเป็นกลุ่ม พร้อมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบ ได้แก่ วีดิทัศน์ แผนภูมิ แผ่นโป่งใส

เบญจวรรณ ศรีสุริยกานนท์ (2534: 6) ให้ความหมายชุดการแนะแนวว่า หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้สอนเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งประกอบด้วยคู่มือครู ที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับ คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้และเครื่องมือวัด โปรแกรมกิจกรรม ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมินผล

ฉัตรสุดา หาญประกอบสุข (2541: 5) กล่าวว่า ชุดการแนะแนวเป็น เครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยการใช้สื่อประสมที่สอดคล้องกับวิชา หน่วยการสอน และหัวข้อ เพื่อช่วย ให้เกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายและการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545: 80) กล่าวถึง ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ว่า เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสม เช่น รูปภาพ วิดีทัศน์ แถบบันทึกเสียง เอกสารที่บันทึก รายละเอียดของกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งเกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลัง เรียน โดยจัดไว้เป็นชุด หรือกล่องหรือซอง และภายในกล่องหรือซอง จะบรรจุคู่มือครู คู่มือผู้เรียน และสื่อประกอบการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่อง

ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

คอร์ทแมน, อาชบายและเดอกราฟฟ์ (Kottman Ashby & DeGraff, 2001: 3 อ้างถึงใน สมร ทองดี และปราณี รามสูต 2545: 11) ให้ความหมาย กิจกรรมแนะแนว (Guidance Activities) ว่า เป็นมวลประสบการณ์ทุกรูปแบบที่จัดให้หรือสนับสนุนให้ผู้รับบริการ แนะแนวแต่ละคน แต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือได้มีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการ พัฒนาสร้างเสริม ป้องกันปัญหา และแก้ปัญหาทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

จากกรอบแนวคิดในเรื่องชุดการแนะแนว และกิจกรรมแนะแนว ดังกล่าว คณาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิต แผนกการแนะแนว ปีการศึกษา 2545 ได้กำหนดให้ชุด กิจกรรมแนะแนวมีความหมายว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว คือ เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรมที่นำมารวมกันเข้าอย่างมีระบบ ตามเป้าหมาย และ ขอบข่ายของการแนะแนว โดยชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วยคู่มือผู้ให้บริการ และแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งมีคำชี้แจงการเตรียมการของผู้ให้บริการ คู่มือผู้รับบริการ สื่อ หรืออุปกรณ์การจัด กิจกรรม

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

ปิยนันท์ สีสลม (2536: บทคัดย่อ) ศึกษาผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านชนแดนวิทยา อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลปรากฏว่า ความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศุภนิดา ทองหยิบ (กรมวิชาการ 2538: 214) ทดลองใช้ชุดการสอน
 แนวโน้มเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 1 ซึ่งได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนวโน้มนำตามทักษะกระบวนการ 9 ขั้น หลังการทดลอง
 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความมีวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการสอนโดยการใช้ชุด
 การสอนกิจกรรมแนวโน้มนำ

ปนัดดา ยิ้มสกุล (กรมวิชาการ 2538: 233) ศึกษาผลของการใช้ชุดการ
 แนวโน้มที่มีต่อความสามัคคี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้าน
 ท่ากอลอย กิ่งอำเภอท่าตะเียบ จังหวัดยะลา โดยกลุ่มทดลองได้รับการใช้ชุดการแนวโน้มนำ กลุ่ม
 ควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ พบว่าหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามัคคีสูงกว่า
 นักเรียนกลุ่มควบคุม

ฉัตรสุดา หาญประกอบสุข (2540) ศึกษาการใช้ชุดการแนวโน้มนำเพื่อการ
 พัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดบ้านม้า อำเภอเมือง
 จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า หลังจากการใช้ชุดการแนวโน้มนำ กลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 ทางการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดกิจกรรมแนวโน้มนำดังกล่าว
 ยังไม่พบว่ามีผู้นำชุดกิจกรรมแนวโน้มนำโดยใช้บทหนังตะลุงมาใช้ในการพัฒนาความรับผิดชอบ
 ต่อตนเอง แต่มีการใช้ชุดกิจกรรมแนวโน้มนำในลักษณะอื่น ๆ เพื่อพัฒนาและสร้างเสริมคุณลักษณะที่
 พึงประสงค์ต่างๆ ผู้วิจัยเชื่อว่าชุดกิจกรรมแนวโน้มนำโดยใช้บทหนังตะลุง ซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรมและ
 เป็นสื่อพื้นบ้านชนิดหนึ่ง น่าจะเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเอง ให้เกิดขึ้น
 แก่นักเรียนได้

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสื่อพื้นบ้านประเภทหนังตะลุง

หนังตะลุงจัดเป็นสื่อพื้นบ้านภาคใต้ชนิดหนึ่ง ที่เป็นศิลปะการแสดง ซึ่งเป็นที่
 นิยมอย่างแพร่หลายของชาวภาคใต้มาเป็นเวลาอันยาวนาน มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของ
 ท้องถิ่นภาคใต้

2.2.1 ความหมายของสื่อพื้นบ้าน

บาสคัม (Bascom, 1954: 33-34) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่าสื่อพื้นบ้าน ประกอบด้วยตำนาน ตีคดี คำบรรยาย นิยาย นิทาน สุภาษิต ปริศนา บทเพลง และรูปแบบอื่นที่สำคัญ รองลงมาสื่อพื้นบ้านทั้งหมดถ่ายทอดกันมาด้วยปาก

เดวิดสัน (Davidson, 1978: 43) กล่าวว่า สื่อพื้นบ้าน คือ วัฒนธรรม สำนัญที่ปรากฏอยู่ในรูปของความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติ รวมทั้งวัตถุที่ชาวบ้านประดิษฐ์ คิดสร้างขึ้นมาแล้วมีการอภิบาลสืบทอดด้วยความตั้งใจและไม่ตั้งใจ เพื่อให้คงสภาพหรือคงคุณภาพไว้ จนปรากฏเป็นประเพณี

กิ่งแก้ว อุตถากร (2519) ได้ให้ความหมายไว้สรุปได้ว่า สื่อพื้นบ้าน หมายถึง ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ นิทาน ศิลปหัตถกรรม ระบาย การเต้นรำ ดนตรี ศาสนา และรวมถึงการละเล่นต่าง ๆ ซึ่งชาวบ้านยึดถือกันมาหลายชั่วอายุคน

สุรพล วิรุฬกรักษ์ (2530: 40) ได้ให้ความหมายของสื่อพื้นบ้านไว้ว่าเป็น รูปแบบของการสื่อสารระหว่างบุคคล หรือบุคคลกับกลุ่มคน หรือ กลุ่มคนกับกลุ่มคน ที่ได้ประพฤติ ปฏิบัติสืบต่อกันมาจนเกิดความเคยชินเป็นประเพณีขึ้น สื่อพื้นบ้านจึงเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าสื่อ ประเพณี ซึ่งหมายครอบคลุมถึงการแสดงต่าง ๆ เช่น เพลงระบำ ละคร การละเล่น และกีฬาที่เปิด โอกาสให้มีโอกาสสนทนาวิสาสะตลอดจนประเพณีพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยให้เกิดการสื่อสาร

สุวณีย์ อุปถัมภ์ (2542: 24) ให้ความหมายว่า สื่อพื้นบ้าน หมายถึง วัฒนธรรมของชาวบ้านที่ปรากฏในรูปของความคิด ความเชื่อ การปฏิบัติ และวัตถุที่ประดิษฐ์คิด สร้างขึ้นมา อันหมายรวมถึง ขนบธรรมเนียมประเพณี นิทาน ศิลปหัตถกรรม เพลง ระบำ การเต้นรำ ดนตรี และรวมถึงการละเล่นต่าง ๆ ซึ่งชาวบ้านใช้เป็นปัจจัยให้เกิดการสื่อสารโดยยึดถือมาหลาย ชั่วอายุคน

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าว สื่อพื้นบ้าน หมายถึง แนวความคิด ความเชื่อที่มีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลในแต่ละท้องถิ่น ที่ยึดถือเป็นแนว ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาจนเป็นขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งได้แก่นิทาน ศิลปหัตถกรรม ระบาย การ เต้นรำ ดนตรี ศาสนา และรวมถึงการละเล่นต่าง ๆ

2.2.2 ความสำคัญของสื่อพื้นบ้าน

มีการกล่าวถึงความสำคัญของสื่อพื้นบ้าน ดังต่อไปนี้

กาญจนา แก้วเทพ (2530: 37) ได้ชี้ให้เห็นว่า สื่อพื้นบ้านจะบ่งแสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างชัดเจน จะก่อให้เกิดการสื่อสารสัมพันธ์กันในขณะที่ทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือกิจกรรมการผลิต จึงมีลักษณะสอดคล้องในการรับใช้ชีวิต และสามารถวิเคราะห์เจาะลึกไปถึงค่านิยมและวิถีชีวิตของประชาชนได้ ดังนั้นสื่อพื้นบ้านจึงได้ชื่อว่าเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตชุมชน

ดอร์สัน (Dorson, 1959: 6) กล่าวว่า สื่อพื้นบ้านมีความสำคัญหลายประการ คือ

1) เป็นเครื่องให้ความบันเทิงแก่มนุษยชาติ มาตั้งแต่ดั้งเดิมในทุกวัย ทุกโอกาส วัยเด็กมีการละเล่นของเด็ก การทายปริศนา การฟัง และการเล่านิทาน วัยหนุ่มสาวมีเพลงปฏิพากย์การละเล่นต่าง ๆ มีประเพณีเนื่องในงานเทศกาล วัยชรามีการเล่านิทานให้ลูกหลานฟัง

2) เป็นเครื่องมือช่วยใ้มนุษย์เข้าใจสภาพชีวิตมนุษย์ได้ดียิ่งขึ้น เพราะเป็นที่ประมวลแห่งความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความกลัว ความนิยม ระเบียบแบบแผนและอื่น ๆ

3) เป็นเสมือนกรอบล้อมให้ชีวิตอยู่ในขอบเขตที่นิยมอันดีและถูกต้อง แม้กฎหมายบ้านเมืองก็ยังไม่บังคับจิตใจ หรือมีอิทธิพลเหนือจิตใจมนุษย์ได้ เพราะได้ยินได้ฟัง ได้รับการอบรมอยู่กับวิถีชีวิตแบบนั้นมาตั้งแต่เดิม

4) เป็นมรดกหรือสมบัติของชาติในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมประจำชาติเป็นพื้นฐานเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ แต่ละชาติ แต่ละภาษามีการจดจำและถือปฏิบัติต่อกันมา

5) เป็นสิ่งที่ทำให้รู้จักสภาพชีวิตในท้องถิ่น มีคุณค่าทั้งทางศิลปะ และเป็นศาสตร์ของวิทยาการหลายแขนง ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

โกชัย สารบุตร (2538: 10) กล่าวถึง ความสำคัญของสื่อพื้นบ้าน สรุป ได้ว่าเป็นมรดกของสังคม เป็นรากฐานของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิตลอดจนเป็นเครื่องแสดงถึงจิตใจอันประณีต และความคิดสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ ของคนในท้องถิ่น

จิตตนา หนูณะ (2534: 138) กล่าวว่า สื่อพื้นบ้านหรือสื่อพื้นเมือง หรือสื่อประเพณีนั้น เป็นสิ่งที่มีบทบาททางสังคมที่สำคัญยิ่งในหลาย ๆ ด้าน ทั้งในด้านการสื่อสารการประสานสามัคคีของคนในชุมชน การพัฒนา การร้อยโยงสายสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ และที่สำคัญที่สุดก็คือ เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างดุลยภาพให้แก่ชุมชน

สุวนีย์ อุปถัมภ์ (2542: 25) กล่าวว่า สื่อพื้นบ้านนับเป็นสื่อที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะให้ความบันเทิงให้ข้อมูลข่าวสาร และเป็นเครื่องมือในการอบรม

สั่งสอนคุณค่าต่างๆ ของสังคมให้แก่สมาชิกแล้ว การสื่อสารในลักษณะสื่อพื้นบ้านนี้ยังมีข้อเด่นตรงที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำกิจกรรมร่วมกัน ยังผลให้เกิดความสนิทสนม เสริมสร้างความเข้าใจดีต่อกันกระทั่งสามารถสร้างความรู้สึกร่วมกันอันหนึ่งอันเดียวกันสื่อพื้นบ้านจึงนับเป็นมรดกทางสังคมที่เป็นชุมชนทรัพยากรใหญ่ทางวิชาการหลากหลาย ซึ่งหากนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมแล้วย่อมเกิดประโยชน์อย่างมาก

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าว สื่อพื้นบ้านเป็นศิลปวัฒนธรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นอย่างชัดเจน มีคุณค่าทั้งศาสตร์ และศิลปะ จัดเป็นเครื่องมือในการอบรมสั่งสอน ปลูกฝังพฤติกรรมต่าง ๆ ที่พึงประสงค์การสื่อสารในลักษณะสื่อพื้นบ้านมีจุดเด่นตรงที่เป็นการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้พบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทำกิจกรรมร่วมกันก่อให้เกิดความรักใคร่ผูกพัน สร้างความสามัคคีเป็นอันเดียวกันสื่อพื้นบ้านจึงนับเป็นมรดกทางสังคมที่ถ่ายทอดให้ความรู้ทางวิชาการหลายสาขาหากนำสื่อพื้นบ้านมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลและสังคมได้ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้บทหนึ่งตะลุงมาเป็นสื่อ เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปพัทลุง จังหวัดพัทลุง เนื่องจากบทหนึ่งตะลุงเป็นสื่อพื้นบ้านที่อยู่ในท้องถิ่นของนักเรียน จัดเป็นการละเล่นพื้นบ้าน และเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่นิยมกันในกลุ่มคนภาคใต้

2.2.3 ความหมายของบทหนึ่งตะลุง

บทหนึ่งตะลุง หมายถึง ข้อความที่บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ที่แต่งขึ้นเพื่อแสดงหนังตะลุงทั้งที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับสื่อพื้นบ้านประเภทหนังตะลุงได้มีผู้กล่าวถึงดังนี้

สุวณีย์ อุปลัมภ์ (2542) กล่าวว่าหนังตะลุง หมายถึง การละเล่นประกอบดนตรีอย่างหนึ่งของภาคใต้ มีทั้งบทพากย์และบทเจรจาประกอบการเชิดตัวหนัง ซึ่งแกะจากหนังสือ โดยเชิดบนโรงที่ซึ่งจอผ้าสีขาว หลังจอผ้ามีแสงไฟทำให้เกิดเงาจากภาพในจอ เป็นการละเล่นที่นิยมกันในกลุ่มชาวไทยพุทธในภาคใต้

บุญธรรม เทอดเกียรติชาติ (2522: 8) กล่าวว่า หนังตะลุงเป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลมากที่สุดในภาคใต้ ประชาชนจะเชื่อและชอบหนังตะลุงมากกว่า วิชชุ โทษทัศน์... หนังตะลุงพูดอะไรออกมาโดยผ่านตัวหนังตะลุง ประชาชนส่วนมากจะเชื่อ ได้ฟังพูดอย่างนั้นได้แก้วพูดอย่างนี้ ประชาชนจะจำได้ และนำมาพูดเล่าสู่กันฟังอีกครั้งหนึ่ง เมื่อหนังเลิกแสดงแล้ว เพราะนอกจากความบันเทิงแล้วหนังตะลุงยังให้แนวคิด ความรู้แก่ผู้ชมด้วย ที่หนังตะลุงเป็นที่นิยมมากเพราะหนังตะลุงเป็นสื่อมวลชนพิเศษมีพร้อมทั้งศิลป์และศาสตร์นั่นเอง การแสดงหนังตะลุง

นั้นนอกจากจะได้รับความบันเทิงในแง่ของการดูการละเล่นแล้วยังมีแง่คิดต่างๆ ที่มักจะสอดแทรก อยู่ในกาพย์ เป็นธรรมดาที่หนังตะลุงมักจะสอดแทรกการอบรมศีลธรรม คุณธรรมและคติธรรม ต่าง ๆ ไว้เสมอ

2.2.4 ศิลปะของการใช้บทหนังตะลุง

การแสดงหนังตะลุงคล้ายกับการแสดงละคร คือ มีบทร้อง บทเจรจา และออกท่าทางประกอบ ผิดกันก็แต่ในการแสดงหนังตะลุงจะใช้รูปหนังแทนคนจริง และมีนายหนังเป็นคนพากย์เสียงประกอบ การเชิดรูป บทกลอนที่หนังตะลุงใช้ร้องส่วนใหญ่ใช้บทกลอนที่ แต่งขึ้นมาล่วงหน้า และอาจใช้กลอนรูปแบบอื่น ๆ แทรกเข้ามาบ้างตามเหมาะสม ในการแสดงหนังตะลุงนายหนังต้องใช้ศิลปะการแสดงในทุก ๆ ด้าน เช่น การเชิดรูป การขับกลอน การเจรจา การตลก การสอดแทรกเหตุการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการสอดแทรกคุณธรรม ประกอบการดำเนินเรื่องอย่างสอดคล้องสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ทำให้เรื่องน่าติดตามชม

1) ศิลปะการเชิดรูปหนัง

สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2522: 23) กล่าวว่า ศิลปะการเชิดรูปหนัง คือ คนเชิดหนังตะลุงจะต้องเป็นศิลปินชั้นเยี่ยม เพราะต้องสามารถสวมวิญญาณให้กับรูปหนัง ตะลุงที่ตนเชิดได้ทุกตัว และสามารถถอดและสวมวิญญาณสับเปลี่ยนกันได้โดยฉับพลัน เช่น เมื่อ พากย์บทกวีก็จะต้องใส่อารมณ์กวี เป็นคนดูร้ายหยาบซ้า ตึงตึง พอเปลี่ยนเป็นบทนางเอกก็ต้อง เปลี่ยนเป็นใช้เสียงเยือกเย็น อ่อนหวาน ฯลฯ และจะต้องรู้หลักการทางศิลปะหลายประการ เพื่อจะ ได้แสดงลีลาของแต่ละตัวให้สมบทบาทตามเนื้อเรื่อง ต้องรู้ศิลปะการตีบท และต้องเชิดให้ถูกต้อง ตามลีลานั้น ๆ ทั้งต้องรู้หลักจิตวิทยา จึงสามารถสวมวิญญาณให้รูปหนังได้ถูกต้อง

2) ศิลปะในการขับบทและพากย์รูป

สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2522: 23) กล่าวว่า ศิลปะในการขับบท และพากย์รูป คือ การขับบทเป็นการขับร้องบทกลอน เพื่อแสดงออกถึงความในใจของตัวละคร และบางครั้งก็ใช้อธิบายเรื่องราวที่เกิดขึ้น แต่ไม่นิยมใช้ในการเจรจา อาจจะมีการเจรจาด้วยบท กลอนบ้างในบางกรณี เพื่อความสนุกสนาน ซึ่งเน้นไปในทางการสร้างมุขตลกเป็นส่วนใหญ่

การขับบทในความหมายทั่ว ๆ ไป หมายถึง การร้องกลอนหรือขับบทกลอนให้ไพเราะถูกต้องตามทำนองของการแสดงหนังตะลุง ส่วนการพากย์รูป หมายถึง การพากย์บทเจรจาของตัวละคร ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการเจรจาด้วยบทร้อยแก้วประกอบการเชิดรูปให้เข้าจังหวะของการเจรจา

ศิลปะการพากย์รูป การพากย์รูป คือ การให้เสียงพูดกับตัวละครหรือรูปหนังให้ถูกต้องเหมาะสมกับเพศ วัย และลักษณะอุปนิสัยของตัวละคร ฉะนั้นนายหนังตะลุงจะต้องใช้ศิลปะเป็นอย่างมากในการพากย์รูปให้มีเสียงแตกต่างกันตามเพศ วัย และลักษณะอุปนิสัยของตัวละครแต่ละตัว

บทเจรจาหรือบทสนทนา ใช้พากย์ตอนดนตรีหยุด ขณะพากย์บทเจรจาอาจใช้ทับ ฉิ่ง กรับ โหม่ง จังหวะประกอบคำพูดบางคำพูด เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศ เช่น ตอนโกรธ ฉับเสียงทับให้เห็นว่าเกิดอารมณ์โกรธ ตอนตบตีกัน ก็ฉับทับตามจังหวะที่ตบตีกัน ดังนี้ เป็นต้น

3) ภาษาที่ใช้ในการเจรจา

ภาษาที่ใช้ในการเจรจาแบ่งเป็น 2 พวก คือ

(1) ภาษากลาง ใช้กับตัวนาง ท้าวพระยามหากษัตริย์ ยักษ์ตัวสำคัญ ๆ (โดยมากเลียนสำเนียงภาษากลางแต่ใช้ภาษาใต้ปน)

(2) ภาษาถิ่นใต้ ใช้กับบทตัวละครทุกตัว แต่ละตัวมีสำเนียงต่างกัน ตัวตลกตัวหนึ่ง ๆ จะมีสำเนียง และลีลาการพูดเป็นเฉพาะตัว ไม่ว่าตัวตลกนั้นจะเป็นของหนังตะลุง คณะใดต้องใช้สำเนียงและลีลาการพูดแบบเดียวกัน ซึ่งผู้เชิดจะต้องฝึกฝนเป็นพิเศษ นอกจากนี้ใช้กับฤๅษี เป็นฤๅษีที่ใช้ประกอบในเรื่อง ไม่ใช่ฤๅษีที่ออกครั้งแรกเริ่มการแสดง หรือยักษ์ต่าง ๆ ก็มักเจรจเป็นภาษาถิ่นใต้ เสนา นางสนมก็ใช้ภาษาถิ่นใต้ บทเจรจาแต่ละตัว ผู้เชิดจะต้องใช้ศิลปะในการสรรหาคำให้เหมาะสมกับลักษณะนิสัย และพื้นเพของการศึกษา เช่น บางตัวสอนนิสัยหยิ่ง บางตัวนิสัยสุภาพ บางตัวนิสัยโง่เขลา ก็ต้องใช้ถ้อยคำที่ช่วยบอกนิสัยนั้นทุกถ้อยคำ การแทรกปรัชญาชีวิต คติต่าง ๆ ก็มักแทรกในบทสนทนา เช่น ล้อเลียนสังคม ล้อเลียนข้าราชการ อบรมเยาวชน สอนลัทธิศาสนา ฯลฯ

จากเอกสารข้างต้นศิลปะการขับบทและศิลปะการพากย์รูปนั้น นายหนังจะต้องขับบทให้ไพเราะ น่าฟัง และมีเสียงดังกังวานเข้ากับจังหวะของดนตรี คือ โหม่ง ฉิ่ง และกรับ ส่วนศิลปะการพากย์รูป นายหนังจะต้องพากย์รูปให้เสียงเข้ากับตัวละคร คือ ชายจริง

หญิงแท้ และจะต้องทำเสียงให้ได้หลายเรื่อง คือ คนแก่ ชายหนุ่ม และตัวตลกแต่ละตัวที่มีสำเนียงแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

2.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องสื่อ

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับสื่อ พบว่ามีการนำสื่อ ทั้งสื่อประเภท หนังสือ และสื่ออื่น ๆ มาใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ประเสริฐ เอื้อนครินทร์ (2524: 52-53) ศึกษาผลของการใช้เทคนิค แม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้ดูตัวแบบคือ สไลด์การ์ตูนประกอบเสียง 5 เรื่อง จำนวน 5 ครั้ง ใช้เวลา 5 วันติดต่อกัน วันละ 1 ชั่วโมง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองซึ่ง ได้รับแม่แบบจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ยุพดี เตชะอังกูร (2525) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการขีดหนังสือกลางกับการ ให้ความรู้เป็นข้อสนเทศ เป็นสื่อกลางเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านวินัยแห่งตน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปากพั่น อำเภอปากพั่น จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 40 คน ซึ่งคัดเลือก จากผู้มีวินัยแห่งตนน้อย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน ปรากฏว่า กลุ่มทดลอง ที่ได้รับความรู้จากการขีดหนังสือกลางมีวินัยแห่งตนสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และมีวินัยแห่งตนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สนิท ททรัพย์วารี (2528: 41-46) ศึกษาการสอนโดยใช้สไลด์เทป เพื่อ ยกกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 48 คน แบ่งออกเป็นกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 24 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้สไลด์เทป กลุ่ม ควบคุมได้รับการสอนโดยการให้ข้อสนเทศ ผลการศึกษาพบว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่ม ทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงขึ้นกว่าก่อนทดลองอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุวิทย์ ก้องฮา (2532) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนจริยศึกษา เพื่อ ยกกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติและการขีดหนังสือ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา จำนวน 40 คน ปรากฏว่า เมื่อ เสร็จสิ้นการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

ดวงจันทร์ หนูทอง (2533) ได้ศึกษาผลการใช้แม่แบบหนังสือที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วีระ อูสาหะ (2534: 63-66) ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีมารยาทไม่เหมาะสมในชั้นเรียน จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยการใช้เทปโทรทัศน์ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยการใช้ข้อสนเทศ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีมารยาทในชั้นเรียนดีขึ้นหลังจากได้รับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ และกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับมารยาทในชั้นเรียนดีขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กษมา จันทร์แต่งผล (2535: 59-62) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบกับชุดพัฒนาความขยันหมั่นเพียร ที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการใช้เทปโทรทัศน์ และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการใช้ชุดพัฒนาความขยันหมั่นเพียรในการเรียน แบบแผนการทดลองเป็นแบบสลับกัน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการใช้สื่อชนิดต่าง ๆ เช่น การใช้เทคนิคแม่แบบ การใช้สไลด์เทป การใช้แม่แบบซึ่งเป็นหุ่นเชิดมือ การใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน การขีดหนังสือควบคู่กับการให้ความรู้เป็นข้อสนเทศ การแสดงบทบาทสมมติและการขีดหนังสือ การใช้แม่แบบหนังสือ สามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน หนังสือจัดว่าเป็นเทคนิคแม่แบบประเภทหนึ่งที่ถูกวิจัยเห็นว่าน่าจะนำมาใช้ เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเอง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประการหนึ่งให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้

2.2.6 แนวคิดในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังสือ

สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545: 44 - 59) เสนอแนวทางในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว ประเด็นได้ดังนี้

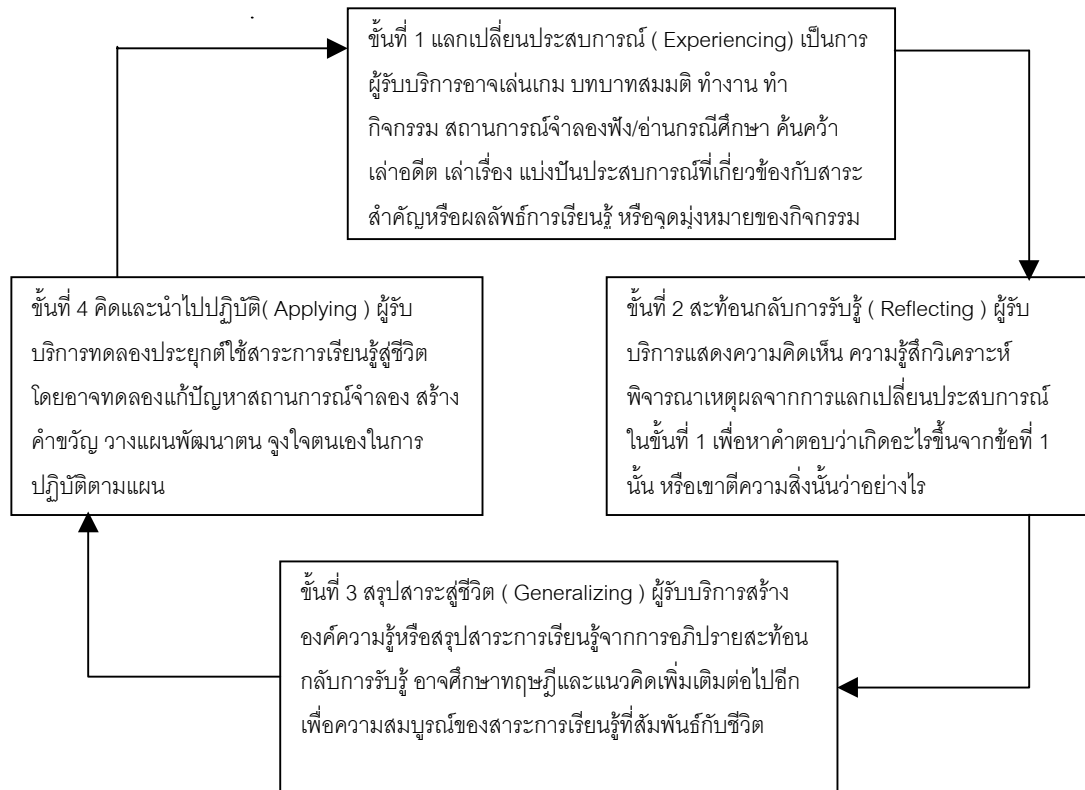
1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว ถือเป็นหัวใจสำคัญของความสำเร็จในการจัดกิจกรรมแนะแนว รูปแบบของการเขียนวัตถุประสงค์ไม่มีรูปแบบที่ตายตัว แต่วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวส่วนใหญ่จะอยู่ในขอบข่ายที่สอดคล้องกับแนวคิดในการกำหนดวัตถุประสงค์กิจกรรมแนะแนวของกรมวิชาการ (กรมวิชาการ 2544: 2 อ้างถึงใน สมร ทองดี 2545: 46) ที่ระบุว่า วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนวทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม จะต้อง “...มุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการแบบองค์รวม ทั้งองค์ความรู้ตามหลักวิชาชีวิต และวิชางาน ให้ผู้รับบริการมีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ...”

2. การกำหนดขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนวอาจมองได้หลายลักษณะ เช่น กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน นอกชั้นเรียน กิจกรรมสั้น ๆ เหมือนการสอนในชั่วโมงเรียน และกิจกรรมในรูปโครงการที่ใช้เวลาต่อเนื่อง แต่ความหมายที่ใช้กันทั่วไปสำหรับขอบข่ายของการแนะแนวในประเทศไทยมักหมายถึง ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม ซึ่งในปัจจุบันไม่สามารถแบ่งให้ชัดเจนได้ เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการแนะแนวจะเน้นการบูรณาการแบบองค์รวม

3. การกำหนดขั้นตอนของกิจกรรม ขั้นตอนของกิจกรรมแนะแนวจะกำหนดตั้งแต่ขั้นเริ่มกิจกรรมจนถึงสิ้นสุดกิจกรรม ซึ่งจะมีลักษณะทำนองเดียวกันกับขั้นตอนของกระบวนการสอน ประกอบด้วยขั้นนำสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุปกิจกรรม และขั้นประเมินผลกิจกรรม ซึ่งขั้นตอนกิจกรรม ดังกล่าวมักจะใช้กับกิจกรรมในชั้นเรียน ในปัจจุบันเน้นการจัดกิจกรรมโดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (participatory learning) ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (experiential learning) และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group process learning)

นอกจากนี้ สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545: 49) ได้แสดงทรรศนะว่า การเรียนรู้เชิงประสบการณ์มีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรม ซึ่ง ลัคเนอร์ และแนดเลอร์ (Luckner & Nadler, 1997: 4 cite by Kottman, Ashby & DeGraaf, 2001: 13 อ้างถึงใน สมร ทองดี และปราณี รามสูต 2545: 49) กล่าวว่า เทคนิควิธีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์จะช่วยสนองปรัชญาการแนะแนวที่มุ่งเสริมสร้างการเจริญส่วนตนของผู้รับบริการ เพราะการสนับสนุนโอกาสให้ผู้รับบริการเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของความรู้ และข้อมูลที่ได้เรียนรู้นับเป็นการเรียนรู้ที่แท้จริงมิใช่เพียง “รู้” แต่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการกระทำด้วย

ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์จากผลการศึกษารวบรวมของ ลัคเนอร์ และแนดเลอร์ (สมร ทองดี และปราณี รามสูต 2545: 50) ได้เป็นวงจรการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน แสดงเป็นภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนและวงจรกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

ที่มา: สมร ทองดี และปราณี รามสูต “หน่วยที่ 9 หลักการและแนวทางการพัฒนากิจกรรมแนะแนว”
ใน **ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว** หน้า 1-66
นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545

4. การเลือกใช้เครื่องมือและสื่อประกอบกิจกรรมแนะแนว เครื่องมือเป็น องค์ประกอบสำคัญของกิจกรรมแนะแนว มีบทบาททั้งในแง่สร้างความสนใจ กระตุ้นการมีส่วนร่วม เสริมความจำ สร้างความประทับใจ ส่งเสริมการคิด สนับสนุนการแก้ปัญหา เครื่องมือสำคัญในการจัดกิจกรรมแนะแนว ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสำรวจ แฟ้มบันทึกข้อมูล แฟ้มสะสมงาน ระเบียบสะสม แบบบันทึกพฤติกรรม ส่วนสื่อที่สำคัญที่ใช้ประกอบกิจกรรมแนะแนว ได้แก่ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ แผ่นโปร่งใส สไลด์และเครื่องฉาย เทปเสียง และเครื่องเล่นเทป ม้วนวีดิทัศน์ และ

เครื่องฉายวีดิทัศน์ เครื่องคอมพิวเตอร์ แขนงูมิ ไปงาน ไปความรู้สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รูปภาพต่าง ๆ รูปภาพ หุ่นจำลองและของจริง ซึ่งผู้จัดกิจกรรมจะต้องเลือกใช้เครื่องมือและสื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม วิทยของผู้รับบริการ สถานที่จัดกิจกรรมและบริบทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. การประเมินคุณภาพของกิจกรรมแนะแนวเพื่อจะได้ทราบว่ากิจกรรมนั้น ๆ มีจุดเด่น จุดอ่อนอย่างไร เพื่อนำไปสู่การปรับและพัฒนากิจกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การประเมินคุณภาพของกิจกรรมแนะแนวอาจประเมินได้หลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบ วิจัยติดตามผลจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้แนะแนวจะต้องเลือกวิธีการประเมินให้เหมาะสม และประเมินให้ครอบคลุมขอบข่ายทุกด้านตามความจำเป็น และครอบคลุมทุกระยะของกิจกรรม ตั้งแต่การเตรียมกิจกรรม จนกระทั่งสิ้นสุดกิจกรรม ในการประเมิน อาจประเมินอย่างเป็นทางการ หรือไม่เป็นทางการก็ได้

6. การจัดทำคู่มือกิจกรรมแนะแนว เพื่อช่วยให้ผู้ดำเนินกิจกรรมสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างราบรื่นทั้งยังเป็นการเผยแพร่แนวคิดในการจัดกิจกรรมแนะแนวต่อไป ส่วนใหญ่มักจัดทำเป็นรูปเล่ม มี 2 ลักษณะ คือ คู่มือกิจกรรมสำหรับผู้จัดกิจกรรมแนะแนว และคู่มือกิจกรรมสำหรับผู้รับบริการแนะแนว

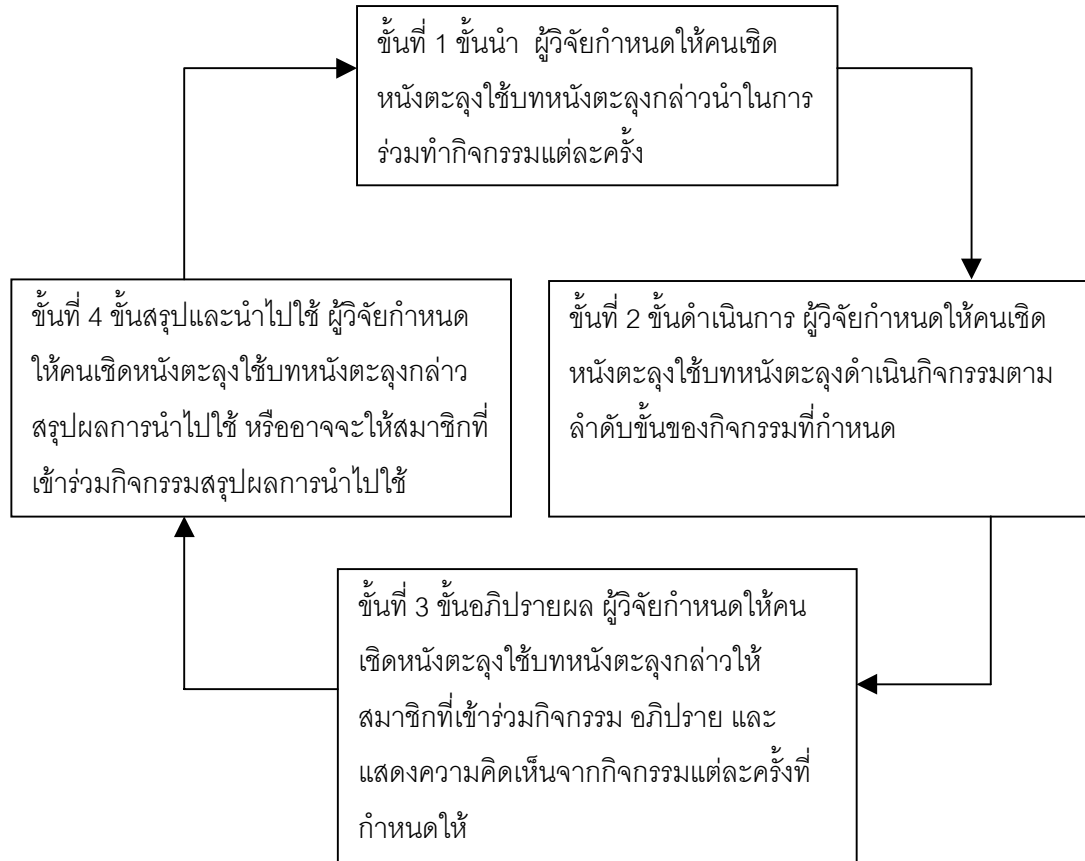
2.2.7 ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับชุดกิจกรรมแนะแนว และเอกสารเกี่ยวกับสื่อพื้นบ้าน หนังตะลุงซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ที่มีคุณค่าทางศาสตร์และศิลปะ น่าจะเป็นเครื่องมือในการฝึกฝนอบรม ปลูกฝังความรับผิดชอบต่อตนเองให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนได้

ในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว
2. กำหนดขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว
3. กำหนดขั้นตอนของกิจกรรมแนะแนว
4. เลือกใช้เครื่องมือ และสื่อประกอบกิจกรรมแนะแนว
5. ประเมินคุณภาพของกิจกรรมแนะแนว
6. ปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สำหรับขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรมในชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บท
หนังสือ ผู้วิจัยได้ดำเนินกิจกรรม 4 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมในชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังสือ เพื่อพัฒนาความ
รับผิดชอบต่อตนเอง

ในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังสือ ผู้วิจัยได้กำหนดกิจกรรม
วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และบทบาทหนังสือ ดังแสดงในตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 กิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และบทบาทหนึ่งตะลุง

กิจกรรมที่/เรื่อง/ ตัวแปรตาม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	บทบาทหนึ่งตะลุง
1. ปฐมนิเทศ (ความมีวินัยใน ตนเอง)	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคย ในการเริ่มต้นทำกิจกรรม ร่วมกัน 2. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจ กฎเกณฑ์ของการทำงาน ร่วมกัน	1. ชี้นำ 2. ขั้นตอนการ 3. ขั้นตอนิปรายผล 4. ขั้นสรุปและนำไปใช้	1. คนเชิดหนึ่งตะลุงใช้ บทกลอนในการกล่าว นำ 2. คนเชิดหนึ่งตะลุง ใช้บทเจรจาและกลอน ระหว่างนุ้ย-เพ่ง 3. คนเชิดหนึ่งตะลุง ใช้บทเจรจา ระหว่างเพ่ง-นุ้ย 4. คนเชิดหนึ่งตะลุง ใช้บทกลอนในการ สรุป และนำไปใช้
2. พลังงาน หารสอง (ความมีวินัยใน ตนเอง)	เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นความ สำคัญของทรัพย์สินสมบัติ ส่วนรวมและช่วยกันดูแล รักษาเหมือนกับของตนเอง	1. ชี้นำ 2. ขั้นตอนการ 3. ขั้นตอนิปรายผล 4. ขั้นสรุปและนำไปใช้	1. คนเชิดหนึ่งตะลุง ใช้บทกลอน 2. คนเชิดหนึ่งตะลุง ใช้บทเจรจาและบท กลอนระหว่างเพ่ง-นุ้ย 3. คนเชิดหนึ่งตะลุง ใช้บทเจรจาและบท กลอนระหว่างเพ่ง-นุ้ย 4. คนเชิดหนึ่งตะลุง ใช้บทกลอนและบท เจรจาระหว่างเพ่ง-นุ้ย

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

กิจกรรมที่/เรื่อง/ ตัวแปรตาม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	บทบาทหนึ่งตะลุง
3. นางสาว สายเสมอ (ความมีวินัยในตนเอง)	1. เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความ ตระหนักถึงการยอมรับผล การกระทำของตนเองได้ 2. เพื่อให้ให้นักเรียนวางแผนการปฏิบัติตนให้ตรง ต่อเวลาได้	1. ชี้นำ 2. ชี้นำดำเนินการ 3. ชี้นำอภิปรายผล 4. ชี้นำสรุปและนำไปใช้	1. คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทกลอน 2. คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทเจรจาระหว่าง นุ้ย-เต่ง 3. คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทเจรจาระหว่าง เต่ง-นุ้ย 4. คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทเจรจาและบท กลอนระหว่างเต่ง- นุ้ยและใช้บทกลอน
4. ของใครเอ่ย (ความกระตือรือร้น)	1. เพื่อให้ให้นักเรียนเกิด ความตระหนักในคุณค่า ของความรับผิดชอบต่อ หน้าที่ของตนตามที่ได้รับ มอบหมาย 2. เพื่อให้ให้นักเรียนเห็น ความสำคัญของการ กระตือรือร้นที่มีส่วนให้ งานประสบความสำเร็จ ได้	1. ชี้นำ 2. ชี้นำดำเนินการ 3. ชี้นำอภิปรายผล 4. ชี้นำสรุปและนำไปใช้	1. คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทเจรจาระหว่าง นุ้ย-เต่ง 2. คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทกลอนและบท เจรจาระหว่างเต่ง-นุ้ย 3. คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทเจรจาระหว่าง นุ้ย-เต่ง 4. คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทกลอน

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

กิจกรรมที่/เรื่อง/ ตัวแปรตาม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	บทบาทหนังตะลุง
5. มาตามสัญญา (ความกระตือรือร้น)	เพื่อให้นักเรียนตระหนัก ถึงบทบาทหน้าที่ของตน เองได้	1. ชี้นำ 2. ขั้นตอนการ 3. ขั้นตอนิปรายผล 4. ขั้นสรุปและนำไปใช้	1. คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทกลอนและบท เจรจาระหว่างนุ้ย-เท่ง 2. คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทเจรจาระหว่าง นุ้ย-เท่ง 3. คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทเจรจาระหว่าง เท่ง-นุ้ย 4. คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทกลอน
6. งานกีฬาสถาบัน (ความเชื่อมั่นใน ตนเอง)	1. เพื่อให้นักเรียนเกิด ความตระหนักในหน้าที่ ที่ตนได้รับมอบหมาย ต่อประโยชน์ส่วนรวม 2. เพื่อให้นักเรียน ปฏิบัติและแสดงพฤติ กรรมความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ของตนที่มีต่อ ส่วนรวมได้	1. ชี้นำ 2. ขั้นตอนการ 3. ขั้นตอนิปรายผล 4. ขั้นสรุปและนำไปใช้	1. คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทกลอน 2. คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทเจรจาระหว่าง เท่ง-นุ้ย 3. คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทกลอน และบท เจรจาระหว่างนุ้ย- เท่ง 4. คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทกลอน

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

กิจกรรมที่/เรื่อง/ ตัวแปรตาม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	บทบาทหนึ่งตะลุง
7. ชั้นไม่แคร์ (ความเชื่อมั่น ในตนเอง)	1. เพื่อให้นักเรียนเห็น ความสำคัญของการยอม รับฟังความคิดเห็นของผู้ อื่นตามกฎเกณฑ์ของ สังคม 2. เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ ผลการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง กับการยอมรับฟังความคิด เห็นของผู้อื่นได้	1. ชี้นำ 2. ขั้นตอนการ 3. ขั้นตอนอภิปรายผล 4. ขั้นสรุปและนำไปใช้	1. คนขีดหนึ่งตะลุง ใช้บทเจรจาและบท กลอนระหว่างนุ้ย-เพ่ง 2. คนขีดหนึ่งตะลุง ใช้บทเจรจาและบท กลอนระหว่างนุ้ย-เพ่ง 3. คนขีดหนึ่งตะลุง ใช้บทเจรจาโดยนุ้ย 4. คนขีดหนึ่งตะลุง ใช้บทกลอนและบท เจรจาโดยเพ่ง
8. รางวัลชีวิต (ความขยัน หมั่นเพียร อดทนอดกลั้น)	1. เพื่อให้นักเรียนบอก ความรู้สึกเกี่ยวกับการ ประสบความสำเร็จได้ 2. เพื่อให้นักเรียนเห็น ความสำคัญของความตั้ง ใจศึกษาเล่าเรียน	1. ชี้นำ 2. ขั้นตอนการ 3. ขั้นตอนอภิปรายผล 4. ขั้นสรุปและนำไปใช้	1. คนขีดหนึ่งตะลุง ใช้บทเจรจาเพ่ง-นุ้ย 2. คนขีดหนึ่งตะลุง ใช้บทกลอนและบท เจรจาระหว่างนุ้ย-เพ่ง 3. คนขีดหนึ่งตะลุง ใช้ บทเจรจาโดยเพ่ง 4. คนขีดหนึ่งตะลุง ใช้บทกลอนและใช้ นุ้ยเจรจา

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

กิจกรรมที่/เรื่อง/ ตัวแปรตาม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	บทบาทหนึ่งตระกูล
9. บทเรียน ราคาแพง (ความขยัน หมั่นเพียร อดทนอดกลั้น)	1. เพื่อให้นักเรียนบอก ความรู้สึกเกี่ยวกับการ ประสบความสำเร็จได้ 2. เพื่อให้นักเรียนเห็น ความสำคัญของความตั้ง ใจศึกษาเล่าเรียน	1. ชี้นำ 2. ดำเนินการ 3. อภิปรายผล 4. สรุปและนำไปใช้	1. คนหนึ่งตระกูล ใช้บทกลอน 2. คนหนึ่งตระกูล ใช้บทเจรจา-นุ้ย-เท่ง 3. คนหนึ่งตระกูล ใช้นุ้ยกล่าวเจรจา 4. คนหนึ่งตระกูล ใช้บทกลอน
10. การปัจฉิม นิเทศ	ให้นักเรียนบอกถึง ประโยชน์ที่ได้จากการเข้า ร่วมการใช้ชุดกิจกรรมแนะ แนวโดยใช้บทหนึ่งตระกูล	1. ชี้นำ 2. ดำเนินการ 3. อภิปรายผล 4. สรุปและนำไปใช้	1. คนหนึ่งตระกูล ใช้บทกลอน 2. คนหนึ่งตระกูล ใช้บทเจรจาระหว่าง นุ้ย-เท่ง 3. คนหนึ่งตระกูล ใช้บทกลอนและใช้นุ้ย ในบทเจรจา 4. คนหนึ่งตระกูล ใช้บทกลอน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดประเภทและแบบการวิจัย
2. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประเภทและแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม มีการวัดตัวแปรตามก่อนและหลังการทดลอง (Randomized Control Group Pretest - Posttest Design) มีแบบแผนการทดลองดังนี้

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
R _E	O ₁	X	O ₂
R _C	O ₃	~X	O ₄

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

R	แทน	การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง
E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
X	แทน	การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง
~X	แทน	การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ
O ₁	แทน	การทดสอบก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง
O ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

O ₃	แทน	การทดสอบก่อนทดลองของกลุ่มควบคุม
O ₄	แทน	การทดสอบหลังทดลองของกลุ่มควบคุม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ทำการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง จังหวัดพัทลุง ปีการศึกษา 2545 จำนวน 120 คน

2.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง จังหวัดพัทลุง ปีการศึกษา 2545 ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองต่ำกว่า เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 40 คน และสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน

3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 3.1 แบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเอง
- 3.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง
- 3.3 ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

แบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเอง

ผู้วิจัยได้พัฒนา และปรับปรุงแบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเองมาจาก สุทธิพงศ์ บุญผดุง (2541) โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำแบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเองมาพัฒนาและปรับปรุง ซึ่งแบบวัดนี้มี จำนวน 48 ข้อ โดยแบ่งคำถามออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านความมีวินัยในตนเอง	จำนวน 15 ข้อ	ตั้งแต่ข้อที่	1 - 15
ด้านความกระตือรือร้น	จำนวน 15 ข้อ	ตั้งแต่ข้อที่	16 - 28

ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 15 ข้อ ตั้งแต่ข้อที่ 29 - 36

ด้านความขยันหมั่นเพียร อดทนอดกลั้น จำนวน 8 ข้อ ตั้งแต่ข้อที่ 37 - 48

ตัวอย่างแบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเอง

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0 ข้าพเจ้าแต่งกายถูกต้องตามกฎของโรงเรียน	/				
00 ข้าพเจ้ากลับบ้านตรงเวลาเสมอ		/			

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ข้อความที่มีความหมายทางบวกได้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ได้	5	คะแนน
มาก	ได้	4	คะแนน
ปานกลาง	ได้	3	คะแนน
น้อย	ได้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ได้	1	คะแนน

ข้อความที่มีความหมายในทางลบได้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ได้	1	คะแนน
มาก	ได้	2	คะแนน
ปานกลาง	ได้	3	คะแนน
น้อย	ได้	4	คะแนน
น้อยที่สุด	ได้	5	คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวกมี จำนวน 44 ข้อ

ข้อความที่มีความหมายทางลบมี จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3,27,35,38

2. การหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์

ในการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ของแบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือวัดผลการศึกษา จำนวน 2 ท่าน และด้านจิตวิทยาการศึกษา จำนวน 1 ท่าน เป็นผู้พิจารณาข้อคำถาม นิยามศัพท์เฉพาะ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความ

รับผิดชอบต่อตนเองในด้านภาษา ข้อความ เพื่อความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้า ผลปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ให้ความเห็นว่าแต่ละข้อใช้ได้มีความสอดคล้องกัน ตั้งแต่ 66.67% (แสดงตารางความสอดคล้องรายข้อในภาคผนวก หน้า 75)

3. นำแบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเองไปทดลอง (Tryout) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ จำนวน 60 คน โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง 25 เปอร์เซนต์ และของกลุ่มต่ำ 25 เปอร์เซนต์ โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) ดังแสดงในภาคผนวก หน้า 73

สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

หาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเองโดยใช้สูตร t - test เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ของกลุ่มสูง และ กลุ่มต่ำ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2531: 39)

$$t = \frac{\bar{X}_{\text{สูง}} - \bar{X}_{\text{ต่ำ}}}{\sqrt{\frac{S_{\text{สูง}}^2}{n_{\text{สูง}}} + \frac{S_{\text{ต่ำ}}^2}{n_{\text{ต่ำ}}}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	$\bar{X}_{\text{สูง}}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_{\text{ต่ำ}}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	$S_{\text{สูง}}^2$	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง
	$S_{\text{ต่ำ}}^2$	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ
	$n_{\text{สูง}}$	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูง
	$n_{\text{ต่ำ}}$	แทน	จำนวนคนในกลุ่มต่ำ

4. นำแบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเองหาค่าความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่า ความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .93 (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524: 177) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

α = ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 = ความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_t^2 = ความแปรปรวนทั้งฉบับ

ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง

ในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเอง ที่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 และองค์ประกอบความรับผิดชอบ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหา และกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ศึกษาตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง

3. สร้างชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง ซึ่งในกิจกรรมแต่ละแผนประกอบด้วย

3.1 ชื่อกิจกรรม

3.2 วัตถุประสงค์

3.3 แนวคิด

3.4 ระยะเวลา

3.5 สื่อและอุปกรณ์

3.6 วิธีดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วย

3.6.1 ขั้นนำ ผู้วิจัยกำหนดให้คนเชิดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุงกล่าวนำในการร่วมทำกิจกรรมแต่ละครั้ง

3.6.2 ขั้นดำเนินการ ผู้วิจัยกำหนดให้คนเชิดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุงดำเนินกิจกรรมตามลำดับขั้นของกิจกรรมที่กำหนด

3.6.3 **ชั้นอภิปรายผล** ผู้วิจัยกำหนดให้คนเขียนหนังสือใช้บทหนังสือกล่าวให้สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม อภิปราย และแสดงความคิดเห็นจากกิจกรรมแต่ละครั้งที่กำหนดให้

3.6.4 **ชั้นสรุปและนำไปใช้** ผู้วิจัยกำหนดให้คนเขียนหนังสือใช้บทหนังสือกล่าวสรุปผลการนำไปใช้ หรืออาจจะให้สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมสรุปผลการนำไปใช้

ในการสร้างบทหนังสือ ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญทางด้านหนังสือ เป็นผู้แต่งบท และดำเนินการใช้บทหนังสือ โดยผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดกรอบเนื้อหา และขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมทั้ง 10 กิจกรรม

4. เสนอชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังสือ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการใช้บทหนังสือ 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย 2 ท่าน (ภาคผนวก 69) ตรวจสอบความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะ กิจกรรม เนื้อหา วิธีดำเนินการ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5. นำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังสือไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับนาฏศิลป์ ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง จังหวัดพัทลุง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 20 คน เพื่อหาข้อบกพร่องในด้านความเหมาะสมของกิจกรรมแต่ละครั้งตลอดจนวิธีการ และระยะเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม

6. ปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังสือ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นจากการทดลองใช้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงใบงาน ใบความรู้ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม และองค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อตนเอง

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

ในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อตนเอง และขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

2. สร้างชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ ซึ่งในกิจกรรมแต่ละแผนประกอบด้วย

2.1 ชื่อกิจกรรม

2.2 วัตถุประสงค์

2.3 แนวคิด

2.4 ระยะเวลา

2.5 สื่อและอุปกรณ์

2.6 วิธีดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วย

2.6.1 ขั้นนำ ผู้วิจัยกล่าวนำในการร่วมทำกิจกรรมแต่ละครั้ง

2.6.2 ขั้นตอนการ ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมตามลำดับขั้นของกิจกรรมที่กำหนด

2.6.3 ขั้นอภิปรายผล ผู้วิจัยให้สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม อภิปราย และแสดงความคิดเห็นจากกิจกรรมแต่ละครั้งที่กำหนดให้

2.6.4 ขั้นสรุปและนำไปใช้ ผู้วิจัยสรุปผลการนำไปใช้ หรืออาจจะให้สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมสรุปผลการนำไปใช้

3. เสนอชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมแนะแนว 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย 2 ท่าน (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะ กิจกรรม เนื้อหา วิธีดำเนินการ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก ข)

4. นำชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง จังหวัดพัทลุง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 20 คน เพื่อหาข้อบกพร่องในด้านความเหมาะสมของกิจกรรมแต่ละครั้งตลอดจนวิธีการ และระยะเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น และเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

5. นำชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติที่ปรับปรุงแล้วในข้อ 4 ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มควบคุม 20 คน

แผนกิจกรรมทุกแผนของชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง และชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติจะใช้ชื่อแผนกิจกรรมเหมือนกันทั้ง 10 แผน เน้นสาระความรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเองซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน มีส่วนประกอบของแผนกิจกรรม และวิธีดำเนินการแต่ละขั้นตอนเหมือนกัน แตกต่างกันเฉพาะบทบาทการดำเนินการ

ความเหมือนและความแตกต่างของชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเอง และชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติเปรียบเทียบได้ดังนี้

ตารางที่ 3.1 การเปรียบเทียบชุดกิจกรรมแนวนอนโดยใช้บทหนังตะลุง และชุดกิจกรรมแนวนอนแบบปกติ

ชุดกิจกรรมแนวนอนโดยใช้บทหนังตะลุง	ชุดกิจกรรมแนวนอนแบบปกติ
ส่วนประกอบของแผนกิจกรรม	ส่วนประกอบของแผนกิจกรรม
- ชื่อเรื่อง	- ชื่อเรื่อง
- วัตถุประสงค์	- วัตถุประสงค์
- แนวความคิด	- แนวความคิด
- ระยะเวลา	- ระยะเวลา
- สื่อและอุปกรณ์	- สื่อและอุปกรณ์
- วิธีดำเนินการ	- วิธีดำเนินการ
ขั้นตอนดำเนินการ	ขั้นตอนดำเนินการ
ผู้วิจัยกำหนดให้คนเชิดหนังตะลุงมีบทบาทดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้	ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้
- ช้่นนำ ผู้วิจัยกำหนดให้คนเชิดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุงกล่าวนำในการร่วมกิจกรรมแต่ละครั้ง	- ช้่นนำ ผู้วิจัยกล่าวนำในการร่วมทำกิจกรรมแต่ละครั้ง
- ช้่นดำเนินการ ผู้วิจัยกำหนดให้คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทหนังตะลุงดำเนินการกิจกรรมตามลำดับขั้นของกิจกรรมที่กำหนด	- ช้่นดำเนินการผู้วิจัยดำเนินการกิจกรรมตามลำดับขั้นของกิจกรรมที่กำหนด
- ช้่นอภิปราย ผู้วิจัยกำหนดให้คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทหนังตะลุงกล่าวให้สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมอภิปราย และแสดงความคิดเห็นจากกิจกรรมแต่ละครั้งที่กำหนดให้	- ช้่นอภิปรายผล ผู้วิจัยให้สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม อภิปราย และแสดงความคิดเห็นจากกิจกรรมแต่ละครั้งที่กำหนดให้
- ช้่นสรุปและนำไปใช้ ผู้วิจัยกำหนดให้คนเชิดหนังตะลุง ใช้บทหนังตะลุงกล่าวสรุปผลการนำไปใช้ หรืออาจจะให้สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมสรุปผลการนำไปใช้	- ช้่นสรุปและนำไปใช้ ผู้วิจัยสรุปผลการนำไปใช้หรืออาจจะให้สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมสรุปผลการนำไปใช้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ก่อนการทดลอง

4.1.1 ใช้แบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเองกับนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง ปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง ปีการศึกษา 2545 จำนวน 120 คน

4.1.2 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนที่มีคะแนนความรับผิดชอบต่อตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 40 คน และสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน เก็บคะแนนจากการใช้แบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเองไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง โดยคะแนนความรับผิดชอบต่อตนเอง ของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ปรากฏในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 คะแนนความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

คนที่	คะแนนกลุ่มทดลอง	คะแนนกลุ่มควบคุม
1	158	163
2	124	167
3	176	156
4	169	150
5	174	178
6	154	182
7	131	179
8	174	135
9	159	194
10	176	180
11	187	164
12	180	165
13	181	162
14	179	179
15	188	180

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

คนที่	คะแนนกลุ่มทดลอง	คะแนนกลุ่มควบคุม
16	173	179
17	168	158
18	185	178
19	144	162
20	142	161
เฉลี่ย	166.10	168.60

4.2 การดำเนินการทดลอง ให้นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์ – วันศุกร์ เวลา 16.20 – 17.10 น. เป็นเวลา 2 สัปดาห์ หลังจากนั้นจึงให้นักเรียนกลุ่มควบคุมเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์ – วันศุกร์ เวลา 16.20 – 17.10 น. เป็นเวลา 2 สัปดาห์ (ภาคผนวก ข)

4.3 หลังการทดลอง ภายหลังจากสิ้นสุดการทดลองแล้ว 1 สัปดาห์ ให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเองชุดเดียวกับที่ใช้ประเมินก่อนการทดลอง เก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 อธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรับผิดชอบต่อตนเอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

5.2 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองระหว่างก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติทดสอบที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน {(t-test dependent) (ภาคผนวก ข)}

5.3 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังจากทดลอง โดยใช้ สถิติทดสอบที่แบบเป็นอิสระต่อกัน {(t-test independent) (ภาคผนวก ข)}

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบ
ต่อตนเองของนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง จังหวัดพัทลุง

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองระหว่างก่อน
และหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง

1.2 เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุมภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

2. การเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

2.1 อธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรับผิดชอบต่อตนเอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อน
และหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นำเสนอในตารางที่ 4.1

2.2 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเอง ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม นำเสนอในตารางที่ 4.2

2.3 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองระหว่างก่อนและหลังการทดลองของกลุ่ม
ทดลอง นำเสนอในตารางที่ 4.3

2.4 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นำเสนอในตารางที่ 4.4

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

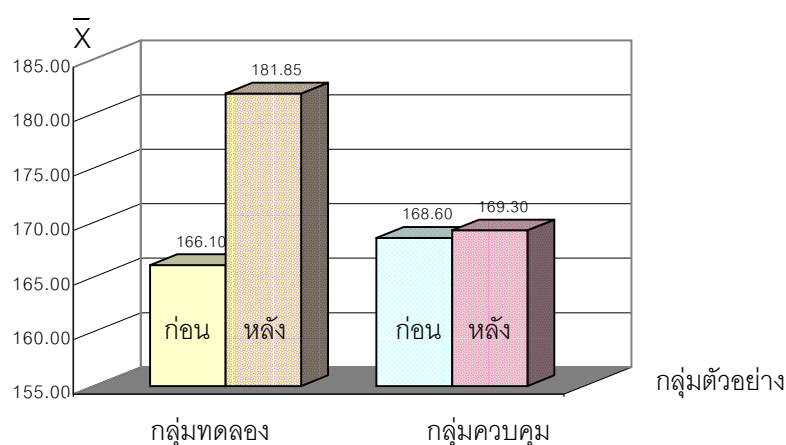
n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ

t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาค่า t - Distribution
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของคะแนนความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	การทดลอง	n	\bar{X}	S.D.
กลุ่มทดลอง	ก่อน	20	166.10	18.60
	หลัง	20	181.85	19.15
กลุ่มควบคุม	ก่อน	20	168.60	13.66
	หลัง	20	169.30	12.53

จากตารางที่ 4.1 นักเรียนกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยความรับผิดชอบต่อตนเองก่อนการทดลอง เท่ากับ 166.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.60 และมีค่าเฉลี่ยของความรับผิดชอบต่อตนเอง หลังการทดลอง เท่ากับ 181.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 19.15 สำหรับกลุ่มควบคุม พบว่าก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยความรับผิดชอบต่อตนเอง เท่ากับ 168.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.66 และมีค่าเฉลี่ยความรับผิดชอบต่อตนเองหลังการทดลอง เท่ากับ 169.30 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 12.53 คะแนนเฉลี่ยแสดงเป็นกราฟได้ ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 คะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบต่อตนเองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบคะแนนความรับผิดชอบต่อตนเอง ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S.D.	df	t
กลุ่มทดลอง	20	166.10	18.60	38	-0.49
กลุ่มควบคุม	20	168.60	13.66		

จากตารางที่ 4.2 พบว่าก่อนการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลอง และนักเรียนกลุ่มควบคุม มีคะแนนความรับผิดชอบต่อตนเองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าก่อนการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

การทดลอง	n	\bar{X}	S.D.	df	t
ก่อนทดลอง	20	166.10	18.60	19	6.14*
หลังทดลอง	20	181.85	19.15		

* $p < .05$ $t(df 19, .05) = 1.729$

จากตารางที่ 4.3 พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง มีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง มีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง

ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S.D.	df	t
กลุ่มทดลอง	20	181.85	19.15	38	2.45*
กลุ่มควบคุม	20	169.30	12.53		

* $P < .05$ $t(df\ 38, .05) = 1.697$

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงมีคะแนนความรับผิดชอบต่อตนเองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อนตนเองของนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง จังหวัดพัทลุง มีรายละเอียดในการวิจัยโดยสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะครอบคลุมเนื้อหาสำคัญดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อนตนเองของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการใช้ ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อนตนเองของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง จังหวัดพัทลุง ปีการศึกษา 2545

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ปีการศึกษา 2545 ที่มีความรับผิดชอบต่อนตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 40 คน และสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แบบวัดความรับผิดชอบต่อนตนเอง
- 2) ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง
- 3) ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ก่อนการทดลอง

(1) ใช้แบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเอง วัดความรับผิดชอบต่อตนเอง ของประชากร จำนวน 120 คน คัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา เป็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีจำนวน 40 คน และเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

(2) จากนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 40 คน ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน

2) ดำเนินการทดลอง

ให้นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนัง ตะลุง 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์ – วันศุกร์ เวลา 16.20 – 17.10 น. เป็นเวลา 2 สัปดาห์ หลังจากนั้นจึงให้นักเรียนกลุ่มควบคุมเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์ – วันศุกร์ เวลา 16.20 – 17.10 น. เป็นเวลา 2 สัปดาห์

3) หลังการทดลอง

ภายหลังสิ้นสุดการทดลองแล้ว 1 สัปดาห์ ให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเองชุดเดียวกับที่ใช้ประเมินก่อนการทดลอง เก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) อธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรับผิดชอบต่อตนเอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

2) เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองระหว่างก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

3) เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังการทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test independent)

1.3

1.4 ผลการวิจัย

จากการศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง จังหวัดพัทลุง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.4.1 ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4.2 ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง จังหวัดพัทลุง สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่าภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง

ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยที่จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อ ได้แก่ งานวิจัยของ นิภา วิจิตรศิริ (2525) ได้ทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสระบุรี พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมกลุ่มมีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ และระพีพร นิมประยูร (2537) ได้ศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพที่มีต่อความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 2 พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพ ความรับผิดชอบต่อน้ำที่ทำงานของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถพัฒนาได้โดยใช้ กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงด้วย

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญธรรม เทอดเกียรติชาติ (2522) ที่กล่าวว่า หนังตะลุงจัดเป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลมากที่สุดใ้ในภาคใต้ ประชาชนจะเชื่อและชอบหนังตะลุงมากกว่าวิทยุ โทรทัศน์...หนังตะลุงพูดอะไรออกมาโดยผ่านตัวหนังตะลุง ประชาชนส่วนมากจะเชื่อ เพราะนอกจากความบันเทิงแล้ว หนังตะลุงยังให้แนวคิด ความรู้แก่ผู้ชมด้วยสาเหตุที่หนังตะลุงเป็นที่นิยมมาก เพราะหนังตะลุงเป็นสื่อมวลชนพิเศษ มีพร้อมทั้งศิลป์และศาสตร์นั่นเอง และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิงศ์ พงศ์ไพบุลย์ (ม.ป.พ.: บทนำ) กล่าวถึงการแสดงหนังตะลุงว่า การแสดงหนังตะลุงนั้น นอกจากจะได้รับความบันเทิงในแง่ของการดู การละเล่นแล้ว ยังมีแนวคิดต่าง ๆ ที่มีจะสอดแทรกอยู่เสมอในการพากย์ การอบรมศีลธรรม คุณธรรม และคติธรรมต่าง ๆ ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง จึงมีความรับผิดชอบต่อนตนเองสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง หรืออาจกล่าวได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะนำมาใช้เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อนตนเองให้กับนักเรียนได้

2.2 จากผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความรับผิดชอบต่อนตนเองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบต่อนตนเองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพดี เตชะอังกูร (2525) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเชิดหนังตะลุงกับการให้ความรู้เป็นข้อสนเทศ เป็นสื่อกลางเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านวินัยแห่งตน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปากพ่อง อำเภอปากพ่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 40 คน ซึ่งคัดเลือกจากผู้ที่มีวินัยแห่งตนน้อย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน ปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับความรู้จากการเชิดหนังตะลุงมีวินัยแห่งตนสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีวินัยแห่งตนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สุวิทย์ ก้องฮา (2532) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนจริยศึกษาเพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ และการเชิดหนังตะลุง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา จำนวน

40 คน ปรากฏว่า เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดวงจันทร์ หนูทอง (2533) ได้ศึกษาผลการใช้แม่แบบหนังสือที่มึต้อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยที่ใช้สื่อประเภทอื่น ได้แก่ งานวิจัยของ ประเสริฐ เอื้อนครินทร์ (2524: 52-53) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้ดูตัวแบบคือ สไลด์การ์ตูน ประกอบเสียง 5 เรื่อง จำนวน 5 ครั้ง ใช้เวลา 5 วันติดต่อกัน วันละ 1 ชั่วโมง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองซึ่งได้รับแม่แบบจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ มีความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยของ สนิท ททรัพย์วารี (2528: 41-46) ศึกษาผลของการสอนโดยใช้สไลด์เทปเพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 48 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 24 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้สไลด์เทป กลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยการให้ข้อสนเทศ ผลการศึกษาพบว่าการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงขึ้นกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 วีระ อูสาหะ (2534: 63-66) ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่มีมารยาทไม่เหมาะสมในชั้นเรียน จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยการใช้เทปโทรทัศน์ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยการให้ข้อสนเทศ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีมารยาทในชั้นเรียนดีขึ้นหลังจากได้รับการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ และกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับมารยาทในชั้นเรียนดีขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ กษมา จันทร์แต่งผล (2535: 59-62) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบกับชุดพัฒนาความขยันหมั่นเพียร ที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนวิชาภาษาไทย จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการใช้เทปโทรทัศน์ และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการใช้ชุดพัฒนาความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการใช้สื่อชนิดต่าง ๆ เช่น การใช้เทคนิคแม่แบบ การใช้สไลด์เทป การใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน การขีดหนังตะลุง การแสดงบทบาทสมมติ การใช้แม่แบบหนังตะลุง สามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนได้ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน เนื่องจากหนังตะลุงเป็นศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านที่มีอยู่ในท้องถิ่น และมีอิทธิพลต่อนักเรียนทั้งในด้านความเป็นอยู่ ความรู้สึกนึกคิด การดำเนินการตามลำดับขั้นของการใช้บทหนังตะลุงในการทำกิจกรรม ได้เอื้ออำนวยให้สมาชิกเกิดความคุ้นเคยกันมากขึ้น ส่งผลให้สมาชิกเกิดความไว้วางใจ และยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ดอร์สัน (Dorson, 1959: 6) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สื่อพื้นบ้านเป็นเครื่องมือช่วยให้มนุษย์เข้าใจสภาพชีวิตมนุษย์ได้ดียิ่งขึ้น เพราะเป็นที่ประมวลแห่งความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความกลัว ความนิยม ระเบียบแบบแผนและอื่น ๆ และเป็นเสมือนกรอบล้อมให้ชีวิตอยู่ในขอบเขตที่นิยมกันว่าดีและถูกต้อง แม้กฎหมายบ้านเมืองก็ยังไม่สามารถบังคับจิตใจ หรือมีอิทธิพลเหนือจิตใจมนุษย์ได้ เพราะได้ยินได้ฟัง ได้รับการอบรมอยู่กับวิถีชีวิตแบบนั้นมาตั้งแต่เดิม และ สุวณีย์ อุปถัมภ์ (2542: 25) กล่าวว่า สื่อพื้นบ้าน นับเป็นสื่อที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะให้ความบันเทิงให้ข้อมูลข่าวสาร และเป็นเครื่องมือในการอบรมสั่งสอนคุณค่าต่าง ๆ ของสังคมให้แก่สมาชิกแล้ว การสื่อสารในลักษณะสื่อพื้นบ้านนี้ยังมีข้อเด่นตรงที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำกิจกรรมร่วมกัน ยังผลให้เกิดความสนิทสนม เสริมสร้างการเข้าใจอันดีต่อกัน กระทั่งสามารถสร้างความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สื่อพื้นบ้านจึงนับเป็นมรดกทางสังคมที่เป็นขุมทรัพย์ใหญ่ทางวิชาการหลากหลาย หากนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมแล้วย่อมเกิดประโยชน์อย่างมาก

จากการสังเกตและผลที่เกิดขึ้นขณะทำการทดลอง จากการเข้าร่วมการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเองตั้งแต่ครั้งแรกนั้น นักเรียนมีความเข้าใจในข้อตกลงของการเข้าร่วมกิจกรรม และทราบกฎกติกา เกิดความคุ้นเคยกับครู และเพื่อนมากยิ่งขึ้น รู้จักบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน นักเรียนเข้าร่วมการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงครั้งที่สองนั้น นักเรียนมีความรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเองมากยิ่งขึ้นทั้งทางด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความกระตือรือร้น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความขยันหมั่นเพียร อดทนอดกลั้น นักเรียนมองเห็นความสำคัญของทรัพย์สินส่วนรวม การเข้าร่วมการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงครั้งที่สาม พบว่า นักเรียนเกิดความตระหนักถึงการยอมรับผลการกระทำของตน รู้จักวางแผนการปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลา และเห็นความสำคัญของความ

รับผิดชอบ การเข้าร่วมการใช้ชุดกิจกรรมครั้งที่สี่ในครั้งนี้ พบว่านักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และเห็นความสำคัญของความกระตือรือร้น เอาใจใส่ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำให้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี การเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ห้า พบว่านักเรียนปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมายตามกฎเกณฑ์ของสังคมอย่างเหมาะสม จนทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงานได้ การเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่หก พบว่า นักเรียนมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย และมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม การเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่เจ็ด พบว่า นักเรียนมีความเชื่อมั่น รู้จักการอยู่ร่วมกันในสังคม เล็งเห็นความสำคัญ และรู้จักวิเคราะห์ผลการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ของสังคม และพัฒนาตนเองได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม การเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่แปด พบว่า นักเรียนมองเห็นความสำคัญของความตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และความขยันหมั่นเพียร ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนสูงขึ้น และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ดีขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่เก้า พบว่า นักเรียนตระหนักถึงการยอมรับผลการกระทำและรับรู้เข้าใจสภาพของตน รู้จักอดทนอดกลั้น และนำเอาประสบการณ์ที่ตนได้รับมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง พร้อมทั้งรู้จักวางแผนการปฏิบัติตนเพื่อให้ได้ข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาส่งเสริมตนให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ การทดลองช่วงท้าย คือ การเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่สิบ เป็นการปิดการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง พบว่า นักเรียนแต่ละคนมีความกล้าหาญที่จะออกมาแสดงความคิดเห็น กล้าพูด กล้าทำ และกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น นักเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ในหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายมากขึ้น มีความเชื่อมั่น มีความขยันหมั่นเพียร รู้จักอดทนอดกลั้นในการศึกษาเล่าเรียน และส่งผลให้นักเรียนกลุ่มทดลองเป็นที่ยอมรับของเพื่อนและครู - อาจารย์ มากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงสามารถพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนได้ดีกว่าการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ ดังนั้นจึงควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้บทหนังตะลุง ซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของภาคใต้ แก่ ครู-อาจารย์ บุคลากร เพื่อจะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

3.2.1 ควรมีการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเองกับกลุ่มตัวอย่างระดับอื่น เช่น ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง และระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง โดยปรับเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน

3.2.2 ควรมีการทดลองใช้ศิลปวัฒนธรรมประเภทอื่นๆ ที่อยู่ในแต่ละท้องถิ่น เช่น มโนราห์ เพลงบอก มาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมพัฒนา เพื่อช่วยในการป้องกันปัญหา แก้ไขปัญหา และพัฒนาพฤติกรรมทางด้านต่าง ๆ ของนักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2545
- กษมา จันทร์แต่งผล “การเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคแม่แบบกับชุดพัฒนาความชยันหมั่นเพียร
ที่มีต่อความชยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนรัตนโกสินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร” ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2535 (อัดสำเนา)
- กาญจนา แก้วเทพ “สื่อเพื่อการพัฒนา” **วารสารสังคมพัฒนา 4** (กรกฎาคม-กันยายน 2530)
หน้า 37
- การศาสนา,กรม กองวัฒนธรรม **ศิลปกรรมและวัฒนธรรมไทย** กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์การศาสนา, 2521
- โกชัย สาริกบุตร “ภาษากับวัฒนธรรม” **แบบเรียนวิชาภาษาไทย (วิชาบังคับ) วิจารณ์ญาณทาง
ภาษากับวัฒนธรรม** กรุงเทพมหานคร คุรุสภาลาดพร้าว 2538
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ **ลักษณะชีวิตสู่ความสำเร็จ 2** กรุงเทพมหานคร ชัคเซ็สมีเดีย จำกัด,
2539
- เกศินี ไชติกเสถียร **หุ่นเชิดมือ** โรงพิมพ์เจริญพาณิชย์ 2522
- ขอนแก่น. มหาวิทยาลัย. บัณฑิตวิทยาลัย. คู่มือการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษานิพนธ์
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน กระทรวงศึกษาธิการ
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร ม.ป.ป.
- จันทร์จิรา มูลเมือง “การเปรียบเทียบระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของนิสิตนักศึกษาต่าง
สาขาวิชา” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2535
- จิตตนา หนูณะ “สื่อพื้นบ้าน-สื่อเพื่อการพัฒนา:บทบาททางสังคมและการเสื่อมสลาย”
พื้นบ้านพื้นเมืองถิ่นไทยทักษิณ กรุงเทพมหานคร อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป 2534
- เฉลิม คำแก้ว “ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 โรงเรียนบ้านห้วยก้างราษฎร์สามัคคี อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย”
ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2530

ฉัตรสุดา หาญประกอบสุข “การใช้ชุดแนะแนวเพื่อการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดบ้านม้า อำเภอเมืองลำพูน”

การศึกษาค้นคว้าอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2540

ชำนาญ นิสารัตน์ **ศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสังคม** กรุงเทพมหานคร
ไทยวัฒนาพานิช 2524

ชม ภูมิภาค **บทความวิทยุกระจายเสียงของสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทยชุด
การศึกษาเพื่อคุณธรรม** กรุงเทพมหานคร เจริญวิทย์การพิมพ์ 2525

ไชยรัตน์ ปรานี “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพฤติกรรมการทำงานกลุ่มและความ
รับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนสังคมศึกษาโดยการสอน
แบบซินติเคทกับการสอนตามคู่มือครู” ปรินญาณิพันธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2531

ดวงจันทร์ หนูทอง “ผลการใช้แม่แบบหนังสือที่มีต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้าน
ความรับผิดชอบต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพ
ที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช” ปรินญาณิพันธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2533

ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม **จริยธรรมของเยาวชนไทย**
กรุงเทพมหานคร สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520

ธีระ ชัยยุทธยรรยง ” ผลการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยาจังหวัดลพบุรี” ปรินญาณิพันธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2533
(อัดสำเนา)

นิภา วิจิตรศิริ ”ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนหนองแคสรกิจพิทยา จังหวัดสระบุรี” ปรินญาณิพันธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525

บุญธรรม เทอดเกียรติชาติ “หนังสือ” มติชน หน้า 8-9 สิงหาคม 2522

บุญเกื้อ ควรหาเวช **นวัตกรรมการศึกษา** พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร เจริญวิทย์การพิมพ์
2530

บุญส่ง ทันทานนท์ *การศึกษาลักษณะ และเจตคติในการเรียนของนักเรียนระดับชั้น*

มัธยมศึกษาปีที่ 6 2530 (อัดสำเนา)

ประภัสสร ไชยชนะใหญ่ “การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับคู่มือของหน่วยนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา” ปรินฎยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529 (อัดสำเนา)

ปิยนันท์ สีส้ม “ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร 2536

ประเสริฐสุศรี เอื้อนครินทร์ “การทดลองใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ปรินฎยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524 (อัดสำเนา)

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ “หน่วยที่ 9 การพัฒนากิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนากิจกรรมแนะแนว* หน้า 1 – 66 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545

พรชัย รอดสมจิตร “ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ และครอบครัวที่อยู่ปกติในกรุงเทพมหานคร” ปรินฎยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527 (อัดสำเนา)

พรรัตน์ แก่นทอง “การใช้บทบาทสมมติพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง” กรุงเทพมหานคร ปรินฎยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529

พิจิตรา พงษ์จินดากร “การทดลองสอนความรับผิดชอบต่อแก่เด็กที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์” ปรินฎยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525

พวงทอง ภักดิ์ไทย “ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ปรินฎยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2542

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ **เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูลการวิจัยทางสังคมศาสตร์** สำนักทดสอบ
ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523
- พีรพล ยศธสาร **จริยธรรมสำหรับพัฒนาสังคม** ขอนแก่น คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2530
- ยุพดี เตชะอังกู “การทดลองขีดหนึ่งตะลุงเป็นสื่อกลางเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านวินัยแห่งตนของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร” ปรินญาณิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ **หลักการวิจัยทางการศึกษา** พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
ทวีกิจการพิมพ์ 2524
- วิภา ทาโบราณ “ผลของการได้รับแรงเสริมตามทฤษฎีการวางเงื่อนไขผลการกระทำ
เพื่อปรับพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3”
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2542
- วิภาภรณ์ เรือนทิพย์ “ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้สไลด์เทป เป็นเทคนิค “แม่แบบ”
ที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองใหญ่
อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2530
- วีระ อูสาหะ “ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนสรรพพยา จังหวัดชัยนาท” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2534 (อัดสำเนา)
- วัชรีย์ ทรัพย์มี **การแนะแนวในโรงเรียน** กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช 2531
- วัชรีย์ อูธรรม **จิตวิทยาพัฒนาบุคลิกภาพ** (กลยุทธ์เสริมพลังตน) กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์พลชัย 2539
- วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์ “การสร้างแบบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดยะลา” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527
- วิพัฒน์ รักษาเคน “ความสำนึกในความรับผิดชอบและความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็ก
นักเรียนชั้นประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2531 (อัดสำเนา)

- สนิท ทวีทรัพย์วารี “การทดลองสอนโดยใช้สไลด์-เทป เพื่อลดระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528 (อัดสำเนา)
- สมร ทองดี และปราณี รามสูต “หน่วยที่ 9 หลักการและแนวทางการพัฒนากิจกรรมแนะแนว”
ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว*
หน้า 1-66 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์ “สื่อพื้นบ้านภาคกลางเป็นสื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและ
ความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดบางขัน
จังหวัดปทุมธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-การสอน)
การสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2538
- สุวิทย์ ก้องฮา “การศึกษาเปรียบเทียบการสอนจริยศึกษาเพื่อลดระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยใช้วิธีการ
แสดงบทบาทสมมติและการขีดหนังตะลุง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2532
- สายพิณ กันพยนต์ “ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น”
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2538
- สุทธิพงศ์ บุญผดุง “การสร้างแบบวัดลักษณะความรับผิดชอบสำหรับนักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงความไม่เที่ยงตรง
และค่าความเชื่อมั่น” วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2541
- สุธิวงศ์ พงศ์ไพบุลย์ *หนังตะลุง* สงขลา โรงพิมพ์มงคลการพิมพ์ (จิงจิง) สงขลา 2522
- อภิชาติ ภูประเสริฐ “ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อสร้างความรับผิดชอบในกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ต่างกัน” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2541

อมรรวรรณ แก้วฝ่อง “การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดน้อยใน กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2542

อรรถัย ไสภา “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความรับผิดชอบของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนและเรียน
ตามคู่มือครู” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2533

Browne, C.G.and Thomas S. Cohn. *The Study of Leadership*. Illinois, The Interstate
printer and Publishers, Inc. ,1958.

Bascom, W. “ Four Functions of Folklore.” *Journal of American Folklor*
(July-August 1954): 133-134.

Davison, H. *Patterns of Folklore*. Totawa N.J.: D.S. Brewer Rowman & Lattle Filded, 1978.

Doson, Richard M. *American Folklore*. Chicago: the University of Chicago Press.1959.

Hurlock, Elizabeth B. *Child Development*. 6 th ed. New York: McGraw-Hill Company,
1978.

Jones, Harold E. *Personality Development in Children* Texas: University of Texas, 1960.

Peck, R.F. “Family Patterns Correlated with Adolescent Personality Structure,” *Journal of*
Abnormal and Social Psychology. 62 (374) : 347 – 350 ; November, 1958.

Zunich, Michsel. “Development of Responsibility Perception of Lower and Middle Class
Children.” *The Journal of Educational Research*. 56(9) : 497-499; May-June,
1963.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชื่อ อาจารย์กัลยาณี ยั่งสังข์
 สถานที่ทำงาน วิทยาลัยนาฏศิลปพัทลุง
 วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลและประเมินผลการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ การวิจัย และการตรวจสอบเครื่องมือทางการวิจัย
2. ชื่อ อาจารย์อุษา ช้วยมั่ง
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนสตรีพัทลุง
 วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลและประเมินผลการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ การวิจัย และการตรวจสอบเครื่องมือทางการวิจัย
3. ชื่อ อาจารย์เซาวนา อมรสงเจริญ
 สถานที่ทำงาน วิทยาลัยนาฏศิลปพัทลุง
 วุฒิการศึกษา กศ.ม. จิตวิทยาการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ การจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษา และการใช้ภาษาไทย
4. ชื่อ ครูจรรยา นุ่นเอียด (นายหนั่งจรรยา น้อย หัวไทร)
 สถานที่ทำงาน วิทยาลัยนาฏศิลปพัทลุง
 วุฒิการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโคกสูง จังหวัดนครศรีธรรมราช
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ด้านหนังตะลุง การแต่งคำประพันธ์
5. ชื่อ อาจารย์วิเชียร เกื้อมา
 สถานที่ทำงาน วิทยาลัยนาฏศิลปพัทลุง
 วุฒิการศึกษา ค.บ.วิชาเอกภาษาไทย วิทยาลัยครูสงขลา
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ด้านหนังตะลุง การแต่งคำประพันธ์ และการใช้ภาษาไทย

ภาคผนวก ข
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างของความรับผิดชอบต่อตนเองระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง ใช้สถิติทดสอบที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524: 84)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}} \quad \text{เมื่อ } df = n - 1$$

- t แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดลองครั้งแรกและครั้งหลัง
D แทน ผลต่างของคะแนนในแต่ละคู่
n แทน จำนวนคู่ของคะแนนจากการวัดครั้งแรกและครั้งหลัง
 $\sum D$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่
 $\sum D^2$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่ยกกำลังสอง
 $(\sum D)^2$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่ทั้งหมดยกกำลังสอง

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้สถิติที แบบอิสระต่อกัน (t-test independent) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524: 87)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}} \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

- t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
 \bar{X}_1 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
 \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
 S_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
 S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
 n_1 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
 n_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

ภาคผนวก ค

แสดงค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดความรับผิดชอบตนเอง

แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดความรับผิดชอบตนเอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	2.27*	25	3.16*
2	3.04*	26	3.49*
3	3.90*	27	5.29*
4	1.89*	28	6.17*
5	3.84*	29	2.61*
6	6.66*	30	1.98*
7	3.57*	31	4.27*
8	2.05*	32	2.57*
9	3.57*	33	3.10*
10	3.70*	34	2.89*
11	2.65*	35	6.90*
12	2.24*	36	2.26*
13	4.77*	37	2.90*
14	3.00*	38	2.26*
15	7.80*	39	2.90*
16	3.70*	40	3.46*
17	2.90*	41	8.77*
18	2.07*	42	3.96*
19	6.33*	43	3.37*
20	4.00*	44	2.78*
21	5.00*	45	4.60*
22	6.80*	46	3.30*
23	5.70*	47	3.87*
24	2.82*	48	2.90*

* $P < .05$ ค่า t_{28} , 0.05 = 1.684)

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงความสอดคล้องของแบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเองเป็นรายข้อ

ตารางแสดงความสอดคล้องของแบบวัดความรับผิดชอบตนเองเป็นรายข้อ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC (%)	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	100	0 และ -1 มีค่าคิดเป็น 0 คือ ไม่สอดคล้อง
2	1	1	1	100	
3	1	0	1	66.67	
4	1	0	1	66.67	
5	1	1	1	100	
6	1	1	1	100	
7	1	1	1	100	
8	1	1	1	100	
9	1	0	1	66.67	
10	1	1	1	100	
11	1	1	1	100	
12	1	1	1	100	
13	1	1	1	100	
14	1	0	1	66.67	
15	1	1	1	100	
16	1	1	1	100	
17	1	1	1	100	
18	1	1	1	100	
19	1	1	1	100	
20	1	1	1	100	
21	1	1	1	100	
22	1	1	1	100	
23	1	1	1	100	
24	1	1	1	100	
25	1	1	1	100	

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC (%)	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
26	1	1	1	100	0 และ -1 มีค่าคิดเป็น 0 คือ ไม่สอดคล้อง
27	1	1	1	100	
28	1	1	1	100	
29	1	1	1	100	
30	1	1	1	100	
31	1	1	1	100	
32	1	1	1	100	
33	1	1	1	100	
34	1	0	1	66.67	
35	1	1	1	100	
36	1	1	1	100	
37	1	1	1	100	
38	1	1	1	100	
39	1	1	1	100	
40	1	1	1	100	
41	1	1	1	100	
42	1	1	1	100	
43	1	1	1	100	
44	1	1	1	100	
45	1	1	1	100	
46	1	1	1	100	
47	1	1	1	100	
48	1	1	1	100	

ภาคผนวก จ

แบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเอง

แบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเอง

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง

1. แบบวัดมีทั้งหมด 48 ข้อ ใช้เวลาในการทำแบบวัด 25 นาที
2. แบบวัดนี้ต้องการถามเกี่ยวกับความรู้สึก และการกระทำบางอย่างที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเอง เพื่อพิจารณาว่านักเรียนมีความรู้สึกหรือเคยปฏิบัติมากน้อยเพียงใด ดังนั้นจึงไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด เพราะในแต่ละข้อนักเรียนแต่ละคนย่อมมีความรู้สึก หรือการปฏิบัติที่ไม่เหมือนกัน
3. ในการตอบแบบวัดนี้ในแต่ละข้อจะมีช่องว่างให้เลือกตอบ 5 ช่อง ให้นักเรียนอ่านแต่ละคำถามแล้วพิจารณาดูว่าช่องใดที่ตรงกับความรู้สึก หรือสิ่งที่นักเรียนเคยปฏิบัติ แล้วจึงขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องนี้

ตัวอย่างการตอบแบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเอง

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0 ข้าพเจ้าแต่งกายถูกต้องตามกฎของโรงเรียน	/				
00 ข้าพเจ้ากลับบ้านตรงเวลาเสมอ			/		

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้ารู้สึกกะลางใจที่ผิดเวลาในการนัดพบกับเพื่อน					
2	ข้าพเจ้าส่งงานตามวันเวลาที่ครูกำหนดให้					
3	ในการสอบข้าพเจ้าแอบดูคำตอบของเพื่อนเมื่อมีโอกาส					
4	ถ้าได้รับเงินทอนเกิน ข้าพเจ้าจะคืนเงินนั้นให้แก่แม่ค้าโดยไม่ลังเลใจ					
5	ข้าพเจ้าทำตามคำพูดที่ให้ไว้กับเพื่อนเสมอ					
6	ข้าพเจ้าใช้เหตุผลในการโต้แย้งกับเพื่อน					
7	ข้าพเจ้าทำงานตามแผนที่วางไว้					
8	ข้าพเจ้าไม่ให้เพื่อนดูคำตอบเวลาสอบ					
9	เมื่อข้าพเจ้าเก็บของที่โรงเรียนได้ ข้าพเจ้าจะนำส่งครู					
10	เมื่อข้าพเจ้าขาดเรียน ข้าพเจ้าจะติดตามเนื้อหาที่เรียนไปจากเพื่อนหรือครูทุกครั้ง					
11	เมื่อทำการบ้านไม่ถูกต้อง ข้าพเจ้าจะรีบแก้ไขให้ถูกต้องและส่งครูใหม่					
12	ข้าพเจ้าทำการบ้านส่งครูอย่างสม่ำเสมอแม้จะได้รับการตรวจหรือไม่ก็ตาม					
13	ข้าพเจ้าทิ้งขยะในถังที่โรงเรียนจัดเตรียมไว้ให้					
14	ข้าพเจ้าคิดว่าการทุจริตในการสอบเป็นเรื่องที่น่าละอาย					
15	ข้าพเจ้าขออนุญาตครูเมื่อต้องการออกนอกบริเวณโรงเรียน					
16	ข้าพเจ้าหาโอกาสซักถามครูเพื่อให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้น					
17	ข้าพเจ้าจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้พร้อมทุกครั้ง					
18	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนทุกคาบ					
19	เมื่อมีเวลารว่าง ข้าพเจ้าเข้าห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม					
20	ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือวิชาการที่ออกมาใหม่					
21	ข้าพเจ้าเอาใจใส่ต่อการเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
22	ข้าพเจ้ารู้สึกต้องการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน					

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
23	ข้าพเจ้าต้องการให้มีการสอนเพิ่มเติมเมื่อเรียนไม่ทัน					
24	ข้าพเจ้ามาเรียนทุกครั้ง แม้ว่าจะมีสิทธิขาดเรียนได้ถึงร้อยละ 20					
25	ข้าพเจ้าซักถามครูทันที เมื่อไม่เข้าใจในเนื้อหาที่ครูกำลังสอน					
26	ข้าพเจ้าซักถามรายละเอียดของงานให้เข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติ					
27	ข้าพเจ้านั่งหลับ หรือเหม่อลอยในขณะที่ครูสอน					
28	ข้าพเจ้าจะทำงานที่ค้างอยู่ให้เสร็จแม้ว่าจะเลิกเรียนแล้วก็ตาม					
29	ข้าพเจ้ากล้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ เช่น ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
30	ข้าพเจ้าลงมือทำสิ่งต่าง ๆ ตามความคิดของตนเอง					
31	ถึงแม้จะมีอุปสรรคในการทำงาน ข้าพเจ้าจะทำให้สำเร็จ					
32	ข้าพเจ้าพร้อมที่จะรับผลของงานที่ทำไปไม่ว่าจะออกมาดีหรือไม่ดีก็ตาม					
33	ข้าพเจ้ายกมือแสดงความคิดเห็นด้วยตนเอง					
34	ข้าพเจ้าพยายามปรับความเข้าใจกับเพื่อนเมื่อทำให้เพื่อนโกรธ					
35	ข้าพเจ้าเกิดอาการประหม่า เมื่อจะต้องไปพูดหน้าชั้นเรียน					
36	ข้าพเจ้าจะยกมือทันทีที่ครูซักถามในห้องเรียน					
37	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุดแม้จะชอบหรือไม่ก็ตาม					
38	เมื่อข้าพเจ้าทำการบ้านไม่ได้ ข้าพเจ้าจะรู้สึกเบื่อและปล่อยให้เลยตามเลย					
39	ข้าพเจ้าพยายามทำการบ้านจนเสร็จ แม้ว่าอากาศจะร้อนอบอ้าวก็ตาม					
40	ข้าพเจ้าจะนั่งอ่านหนังสือจนจบ ถึงแม้จะรู้สึกง่วงนอน					
41	ข้าพเจ้าทำกิจกรรมของโรงเรียนจนเสร็จไม่ว่าจะมีอุปสรรคหรือปัญหาใด ๆ					
42	ถ้าข้าพเจ้าทราบว่าสอบได้คะแนนน้อย ข้าพเจ้าจะอ่านหนังสือมากขึ้น					

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
43	เมื่อมีเวลาว่างข้าพเจ้าจะเข้าห้องสมุดค้นคว้า					
44	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด แม้จะเหน็ดเหนื่อยก็ตาม					
45	เมื่อข้าพเจ้าทำกิจกรรม หรือทำการบ้านข้าพเจ้าไม่เคยท้อแท้					
46	ข้าพเจ้าพยายามทำการบ้านหรืองาน ที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จแม้ว่าจะรู้สึกง่วงนอน					
47	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างในการทบทวนตำรา					
48	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือ หรือบทเรียนล่วงหน้าก่อนที่จะเรียนกับครูในห้องเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวกได้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ได้	5	คะแนน
มาก	ได้	4	คะแนน
ปานกลาง	ได้	3	คะแนน
น้อย	ได้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ได้	1	คะแนน

ข้อความที่มีความหมายในทางลบได้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ได้	1	คะแนน
มาก	ได้	2	คะแนน
ปานกลาง	ได้	3	คะแนน
น้อย	ได้	4	คะแนน
น้อยที่สุด	ได้	5	คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวกมี จำนวน 44 ข้อ

ข้อความที่มีความหมายทางลบมี จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3,27,35,38

ภาคผนวก จ

ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเอง

**ประเด็นที่นำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
ในชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเอง**

จากการตรวจสอบชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อตนเอง มีประเด็นที่
ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สรุปได้ดังนี้

1. ควรตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจ และเหมาะสมกันในแต่ละเรื่อง
2. สถานการณ์ที่นำมาใช้ ควรสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงของ
ผู้เรียน
3. ชื่อตัวละครในสถานการณ์ต่าง ๆ ควรปรับให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
4. ควรมีกิจกรรมที่ผู้เรียนได้นำผลการร่วมกิจกรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน
และอภิปรายผลพร้อมทั้งสรุปและนำไปใช้
5. ปรับกิจกรรมและใบงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
6. ควรปรับภาษาให้เหมาะสม คำที่เป็นภาษาท้องถิ่น ควรกำกับภาษากลางไว้ด้วย

คำชี้แจง

ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นการนำเอารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาบูรณาการกับการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน การดำเนินกิจกรรมประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ ขั้นอภิปรายผล ขั้นสรุปและนำไปใช้ ซึ่งแต่ขั้นตอนมีแนวทางในการดำเนินกิจกรรมดังนี้

1. ขั้นนำ ผู้วิจัยกำหนดให้คนเชิดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุงกล่าวนำในการร่วมทำกิจกรรมแต่ละครั้ง
2. ขั้นดำเนินการ ผู้วิจัยกำหนดให้คนเชิดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุงดำเนินกิจกรรมตามลำดับขั้นของกิจกรรมที่กำหนด
3. ขั้นอภิปรายผล ผู้วิจัยกำหนดให้คนเชิดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุงกล่าวให้สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมอภิปราย และแสดงความคิดเห็นจากกิจกรรมแต่ละครั้งที่กำหนดให้
4. ขั้นสรุป และนำไปใช้ ผู้วิจัยกำหนดให้คนเชิดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุงกล่าวสรุปการนำไปใช้หรืออาจจะให้สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมสรุปผลการนำไปใช้

ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีทั้งหมด 10 กิจกรรม ใช้เวลาในการจัดกิจกรรม 10 ครั้ง แต่ละกิจกรรมจะใช้เวลา 50 นาที แผนการจัดการกิจกรรมแต่ละแผนประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ แนวคิด ระยะเวลา สื่อและอุปกรณ์ วิธีดำเนินการ ทุกกิจกรรมจะมีใบงาน และบางกิจกรรมจะมีเอกสารใบความรู้เพิ่มเติม ให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วย

ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเอง

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	การประชุม นิเทศ	<p>1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยในการเริ่มต้นทำกิจกรรมร่วมกัน</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจกฎเกณฑ์ของการทำกิจกรรมร่วมกัน</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. คนเชิดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุงกล่าวทักทาย และชี้แจงรายละเอียดในการเข้าร่วมกิจกรรมให้นักเรียนทราบ</p> <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2. คนเชิดหนังตะลุงใช้บทเจรจาหนังตะลุงชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม และให้นักเรียนเล่นเกม “คู่สร้างคู่สม”</p> <p><u>ขั้นอภิปรายผล</u></p> <p>3. คนเชิดหนังตะลุงใช้บทเจรจาให้นักเรียนทุกคนช่วยกันแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม และให้สมาชิกศึกษาทำความเข้าใจจากใบความรู้ที่แจกให้</p> <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <p>4. คนเชิดหนังตะลุงสรุปเพิ่มเติมจากการเข้าร่วมการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง</p>

ครั้งที่ ที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2	พลังงาน हारสอง	เพื่อให้นักเรียนเห็นความ สำคัญของทรัพย์สิน ส่วนรวม และช่วยกันดูแล รักษาเหมือนกับของตนเอง	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. คนเขียนหนังสือกล่าวถึงความหมาย ของความรับผิดชอบ และพฤติกรรมของ บุคคลที่แสดงถึงความรับผิดชอบ</p> <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2. คนเขียนหนังสือใช้บทเจรจาหนังสือ กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม พร้อมทั้งใช้บทหนังสือกล่าวถึงความ สำคัญของความรับผิดชอบ</p> <p>3. คนเขียนหนังสือใช้บทหนังสือให้ นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยการนับ เลข 1-5 ใครนับเลขอะไรก็อยู่กลุ่มนั้น ให้ ตัวแทนแต่ละกลุ่มรับใบงานที่ 1 และใบงาน ที่ 2 บันทึกคำตอบในใบงาน</p> <p><u>ขั้นอภิปรายผล</u></p> <p>4. คนเขียนหนังสือใช้บทเจรจาให้แต่ละ กลุ่มส่งตัวแทนออกมาแสดงความคิดเห็น จากใบงานดังกล่าว</p> <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <p>5. คนเขียนหนังสือใช้บทหนังสือ และ บทเจรจาให้นักเรียนช่วยกันสำรวจตนเอง ตามแบบบันทึกพฤติกรรมเกี่ยวกับการ ดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติส่วนรวม และ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
3	นางสาว สายเสมอ	1. เพื่อให้นักเรียนเกิด ความตระหนักถึงการยอมรับ ผลการกระทำของ ตนเองได้ 2. เพื่อให้นักเรียนวาง แผนการปฏิบัติตนให้ตรง ต่อเวลาได้	<u>ขั้นนำ</u> 1. คนเขียนหนังสือกล่าวถึงผลการปฏิบัติ จากกิจกรรมที่ผ่านมา <u>ขั้นดำเนินการ</u> 2. คนเขียนหนังสือใช้บทเจรจาชี้แจง วัตถุประสงค์ และแจกใบงานที่ 1 และใบ งานที่ 2 ให้สมาชิกบันทึกลงในใบงาน <u>ขั้นอภิปรายผล</u> 3. คนเขียนหนังสือใช้บทเจรจาหนังสือ ผู้มตัวอย่างให้นักเรียนออกมาแสดงความ คิดเห็นจากใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 <u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u> 4. คนเขียนหนังสือใช้บทเจรจาหนังสือ กล่าวและแจกใบความรู้ที่ 3 ให้สมาชิก ทุกคนไปศึกษาและทำความเข้าใจ

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
4	ของใครเอ่ย	<p>1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่าของความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนตามที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการกระตือรือร้นที่มีส่วนให้งานประสบความสำเร็จได้</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. คนเข็ดหนึ่งตะลุงใช้บทเจรจาหนึ่งตะลุงให้นักเรียนทบทวนถึงแผนการปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลาที่จะนำไปปฏิบัติได้จริง</p> <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2. คนเข็ดหนึ่งตะลุงใช้บทหนึ่งตะลุงกล่าวถึงการดำเนินกิจกรรมในครั้งนี้ และใช้บทเจรจาหนึ่งตะลุงอธิบายการดำเนินกิจกรรมในครั้งนี้</p> <p><u>ขั้นอภิปรายผล</u></p> <p>3. คนเข็ดหนึ่งตะลุงใช้บทเจรจาหนึ่งตะลุงให้นักเรียนออกมาอภิปรายผลจากการร่วมกิจกรรม</p> <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <p>4. คนเข็ดหนึ่งตะลุงใช้บทหนึ่งตะลุงสรุปเกี่ยวกับการกระตือรือร้น เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
5	<p>มาตาม</p> <p>สัญญา</p>	<p>เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองได้</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. คนขีดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุง และบทเจรจากล่าวนำ</p> <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2. คนขีดหนังตะลุงใช้บทเจรจาหนังตะลุงกล่าวชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม และแจกใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 ให้นักเรียนบันทึกลงในใบงานดังกล่าว</p> <p><u>ขั้นอภิปรายผล</u></p> <p>3. คนขีดหนังตะลุงใช้บทเจรจากล่าวสนทนาอย่างให้นักเรียนออกมาแสดงความคิดเห็นจากใบงานที่กำหนดให้</p> <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <p>4. คนขีดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุงกล่าวสรุปเพิ่มเติม</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
6	งานกีฬา สถาบัน	<p>1. เพื่อให้นักเรียนเกิดตระหนักในหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายต่อประโยชน์ส่วนรวม</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติและแสดงพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนที่มีต่อส่วนรวมได้</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. คนเข็ดหนึ่งตะลุงใช้บทหนึ่งตะลุงกล่าว<u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2. คนเข็ดหนึ่งตะลุงใช้บทเจรจาหนึ่งตะลุงกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม</p> <p>3. คนเข็ดหนึ่งตะลุงใช้บทเจรจาหนึ่งตะลุงและบทหนึ่งตะลุงกล่าวดำเนินกิจกรรมใน<u>ครั้งนี้</u></p> <p><u>ขั้นอภิปรายผล</u></p> <p>4. คนเข็ดหนึ่งตะลุงใช้บทเจรจาหนึ่งตะลุงส่งตัวแทนกลุ่มออกมาแสดงความคิดเห็นจากใบงานดังกล่าว</p> <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <p>5. คนเข็ดหนึ่งตะลุงใช้บทหนึ่งตะลุงสรุปผลการนำไปใช้เพิ่มเติม</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
7	ฉันไม่แคร์	<p>1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นตามกฎเกณฑ์ของสังคมได้</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ผลการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. คนเข็ดหนึ่งตะลุงใช้บทเจรจาหนึ่งตะลุงกล่าวถึงผลการปฏิบัติกิจกรรมความรับผิดชอบต่อส่วนร่วมหรือสังคม พร้อมทั้งกล่าวชมสำหรับกลุ่มที่นำไปปฏิบัติได้จริง</p> <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2. คนเข็ดหนึ่งตะลุงใช้บทเจรจาหนึ่งตะลุงชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม</p> <p>3. คนเข็ดหนึ่งตะลุงใช้บทหนึ่งตะลุงกับบทเจรจาหนึ่งตะลุงให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยไม่ซ้ำกับกลุ่มเดิม แล้วส่งตัวแทนรับใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 แล้วช่วยกันบันทึกลงในใบงานดังกล่าว</p> <p><u>ขั้นอภิปรายผล</u></p> <p>4. คนเข็ดหนึ่งตะลุงใช้บทเจรจาหนึ่งตะลุงให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่ม ๆ ละ 1 คนออกมาแสดงความคิดเห็นจากใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 ที่กำหนดไว้</p> <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <p>5. คนเข็ดหนึ่งตะลุงใช้บทเจรจา และบทหนึ่งตะลุงกล่าวสรุปผลเพื่อนำไปใช้ต่อไป</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
8	รางวัลชีวิต	1. เพื่อให้นักเรียนบอกความรู้สึกเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จได้ 2. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของความตั้งใจศึกษาเล่าเรียน	<u>ขั้นนำ</u> 1. คนเขียนหนังสือใช้บทเจรจาหนังสือตกลงกล่าวถึงองค์ประกอบของความรับผิดชอบ <u>ขั้นดำเนินการ</u> 2. คนเขียนหนังสือใช้บทเจรจาหนังสือตกลงกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมและแจกใบงานที่ 1 ให้นักเรียนทุกคน บันทึกคำตอบลงในใบงาน <u>ขั้นอภิปรายผล</u> 3. คนเขียนหนังสือใช้บทเจรจาหนังสือให้นักเรียนออกมาแสดงความคิดเห็นร่วมกันจากใบงานที่กำหนดให้ <u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u> 4. คนเขียนหนังสือใช้บทเจรจาและบทหนังสือสรุปและแจกใบความรู้ที่ 2 ให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
9	บทเรียน ราคาแพง	1. เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึงการยอมรับผล การกระทำของตนเองได้ 2. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติ ตนตามแผนที่วางไว้ได้	<u>ขั้นนำ</u> 1. คนเขียนหนังสือใช้บทเรียนที่ บทเรียนเกี่ยวกับความตั้งใจจากกิจกรรม ครั้งที่ผ่านมา <u>ขั้นดำเนินการ</u> 2. คนเขียนหนังสือใช้บทเรียนที่ และ บทเรียนจากกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรม และแจกใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 ให้นักเรียนบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ กำหนดให้ <u>ขั้นอภิปรายผล</u> 3. คนเขียนหนังสือใช้บทเรียนที่ และ ให้นักเรียนออกมาอภิปราย และแสดงความคิดเห็น <u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u> 4. คนเขียนหนังสือใช้บทเรียนที่ และ สรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
10	การปัจฉิมนิเทศ	ให้นักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. คนเชิดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุงกล่าวถึงการร่วมทำกิจกรรมที่ผ่านมา</p> <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2. คนเชิดหนังตะลุงใช้บทเจรจาหนังตะลุงให้สมาชิกเห็นถึงประโยชน์ของความรับผิดชอบพร้อมทั้งแจกใบงานที่ 1 ให้นักเรียนบันทึก</p> <p><u>ขั้นอภิปรายผล</u></p> <p>3. คนเชิดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุง และบทเจรจาหนังตะลุงให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากใบงานที่กำหนดให้</p> <p><u>ขั้นสรุปและอภิปรายผล</u></p> <p>4. คนเชิดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุงสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวัน และกล่าวปิดการเข้าร่วมกิจกรรม</p>

ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเอง ครั้งที่ 1

เรื่อง การปฐมนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยในการเริ่มต้นทำกิจกรรมร่วมกัน
2. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจกฎเกณฑ์ของการทำกิจกรรมร่วมกัน

แนวความคิด

เป็นการสร้างสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และให้นักเรียนได้เข้าใจกฎเกณฑ์ของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเองอย่างถูกต้อง

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ตัวตลกหนังตะลุง
2. ใบงานที่ 1 ข้อตกลงการเข้าร่วมกิจกรรม
3. ใบความรู้ 2 กฎเกณฑ์การเข้าร่วม
4. รูปผลไม้
5. ผ้าพันตา
6. เครื่องดนตรีประกอบการบรรเลง (ปี่พื้นเมือง, ซอด้วง, กลองตุ๊ก, ทับ, ฉิ่ง)

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

- คนเชิดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุงกล่าวทักทาย และชี้แจงรายละเอียดในการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ให้นักเรียนทราบ คือ

กิจกรรมครั้งนี้ดีให้นักหนา	ร่วมคณะหาทางมาสร้างสวรรค์
สมาชิกรู้จักกฎเข้าร่วมกัน	ได้สัมพันธ์ได้ความรู้ใจสุใจ
เพื่อมาสร้างผลผลิตกิจกรรม	ได้ร่วมทำให้สิ้นความสงสัย
กิจกรรมนำชักถึงหลักชัย	ก่อนปราศรัยมารอข้อตกลง

ขั้นดำเนินการ

- คนเชิดหนังตะลุงใช้บทเจรจาหนังตะลุงชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม
นุ้ย: นี้พวกเรามาตกลงกันก่อน เรื่องกฎเกณฑ์ที่จะทำกิจกรรมร่วมกัน

ใบงานที่ 1

ข้อตกลงในการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเอง

ข้าพเจ้านางสาว/นาย.....นามสกุล.....

อนุญาตให้มีการถ่ายรูป ขณะเข้าร่วมกิจกรรมได้ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาวิจัย ซึ่ง
จัดขึ้นระหว่าง วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

โดยมีอาจารย์วันดี โชติพานิช เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนของการใช้
ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน

ลงชื่อ.....นักเรียน

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....ผู้ดำเนินกิจกรรม

...../...../.....

ใบความรู้ที่ 2

กฎกติกาของการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง

การเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งนักเรียนจะต้องมีความจริงใจในการพูดการแสดงความคิดเห็น และการปฏิบัติต่าง ๆ

1. การให้ข้อมูลย้อนกลับหรือการวิจารณ์การปฏิบัติตัวของเพื่อนสมาชิกในกลุ่มให้เป็นไปในทางที่สร้างสรรค์
2. สมาชิกทุกคนต้องเข้าร่วมการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงตามที่ได้นัดหมายทุกครั้ง และต้องอยู่ร่วมกิจกรรมจนจบ

บทบาทของผู้วิจัย

1. ผู้วิจัยเป็นเพียงผู้กำหนดสถานการณ์ และคอยควบคุมดูแล แนะนำให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมไปสู่จุดมุ่งหมาย
2. ผู้วิจัยใช้บทหนังตะลุงช่วยสร้างบรรยากาศของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้รู้สึกปลอดภัย มีความไว้วางใจกัน และรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญ และเป็นเจ้าของการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้

บทบาทของสมาชิก

1. สมาชิกทุกคนต้องให้ความร่วมมือในการช่วยสร้างบรรยากาศของกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกเกิดความอบอุ่นไว้วางใจซึ่งกันและกัน
2. สมาชิกทุกคนต้องมีส่วนร่วมกันทำกิจกรรม และช่วยกันแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งสรุปเป็นแนวในการนำไปใช้ได้
3. สมาชิกต้องมีความรับผิดชอบในบทบาท และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเอง ครั้งที่ 2

เรื่อง พลังงานहारสอง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของทรัพย์สินส่วนรวม และช่วยกันดูแลรักษา
เหมือนกับของตนเอง

แนวความคิด

ทรัพย์สินส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนควรช่วยกันดูแลรักษา เพื่อให้มีคุณค่า และ
เกิดประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ตัวตลกหนังตะลุง
2. ใบงานที่ 1 พลังงานहारสอง
3. ใบงานที่ 2 แบบบันทึกพฤติกรรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนรวม
4. ดนตรีประกอบการบรรเลง (ปี่พื้นเมือง, ซอด้วง, กลองตุ๊ก, ทับ, ฉิ่ง)

ขั้นตอนการ

ขั้นนำ

- คนเชิดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุงกล่าวดังนี้

กตिकाแนะแนวแสดงออก ให้ข้อมูลบ่งบอกให้ถ้วนถี่

ให้ดำเนินกิจกรรมไปได้ดี

รับผิดชอบหน้าที่มอบหมายงาน

ขั้นตอนการ

- คนเชิดหนังตะลุงใช้บทเจรจาหนังตะลุงกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม
และยกสถานการณ์ในใบงานที่ 1 ให้สมาชิกฟัง

นุ้ย: ขอให้สมาชิกทุกคนเห็นความสำคัญของทรัพย์สินส่วนรวมเหมือนกับของเาเอง

เท่ง: และที่สำคัญ ประโยชน์ของสังคม เพื่อให้มีคุณค่า และประโยชน์ครั้งต่อไป เช่น

รักษาสมบัติของสาธารณะ สมมติว่า ถนน ศาลา สะพาน ตู้โทรศัพท์ แก้อั้โต๊ะ ฯลฯ บุคคลที่ไม่

รับผิดชอบนั้นไม่ดีเลยอ้ายนุ้ย

- คนเชิดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุงกล่าวถึงความสำคัญของความรับผิดชอบ

คนรู้จักกับผิชอบระบบชัด	คนคนนั้นบอกถึงความมาตรฐาน
รู้ค่าคนรู้ค่าของตามต้องการ	พฤติกรรมของท่านเป็นผู้ดี
รู้เวลาทั้งวาก็ซื่อสัตย์	เป็นสมบัติอันควรคู่ถ่วงถี้
รับผิชอบทรัพย์สินและหน้าที่	คนเช่นนี้ทำตนเป็นคนสำคัญ

ขั้นอภิปรายผล

- คนขีดหนึ่งตะลุงใช้บทหนึ่งตะลุงให้สมาชิกแบ่งกลุ่มดังนี้
- ต่อไปนี่ให้สมาชิกจัดแบ่งกลุ่ม ตามประชุมคิดเห็นเป็นสร้างสรรค์
- การแบ่งกลุ่มสี่กลุ่มนั้นสำคัญ ปฏิบัตินั้นตามที่ได้ตกลง

นุ้ย: ต่อไปนี้ให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยการนับ 1-5 ใครนับเลขอะไรให้อยู่กลุ่มนั้นแล้วส่งตัวแทนออกมาจับใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 แล้วช่วยกันทำลงในใบงานได้เลย

เท่ง: ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาแสดงความคิดเห็นจากใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2

นุ้ย: นั้นแหละเท่ง เราจะได้ดูถึงความแตกต่างระหว่างกลุ่มในการแสดงความคิดเห็น คนที่มีพฤติกรรมไม่เหมือนเพื่อนแล้วเพื่อนจะคิดอย่างไรกับคนที่มีพฤติกรรมอย่างนั้น

ขั้นสรุปและนำไปใช้

- คนขีดหนึ่งตะลุงใช้บทหนึ่งตะลุงสรุปเพิ่มเติม
- ขอสมาชิกสำรวจตรวจทรัพย์สิน ของทุกชิ้นมีค่ามากประสงค์
- การแสดงร่วมกันจะมั่นคง ใครไม่ตรงเวลาไม่รู้ค่าของงาน

เท่ง: ทำอย่างไรหละอายนุ้ยต่อไป

นุ้ย: ก็ให้สมาชิกนำไปปฏิบัติใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป คิดวางแผนไว้แล้วก็นำไป

ปฏิบัติตามด้วยแหละเท่งถึงจะเรียกว่าคนรับผิชอบ แล้วจะดีมาก

ใบงานที่ 1 พลังงานหารสอง

คำชี้แจง อ่านสถานการณ์และตอบคำถามที่กำหนดให้

สถานการณ์

ปานรีบเปลี่ยนผ้าแดง (ผ้าใจกระเบน) ลงไปเรียนวิชาเอกละครใต้ถุนอาคาร 3 คน
สุดท้าย ขณะนั้นเพื่อน ๆ ลงไปเรียนกันหมดแล้ว ปานเดินผ่านห้องเรียนข้าง ๆ เห็นไฟและพัดลม
เปิดทิ้งไว้ แต่ปานก็ไม่สนใจถือว่าไม่ใช่หน้าที่และห้องเรียนของตน

คำถาม นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำของปาน

คำตอบ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

คำถาม ถ้าทุกคนมีพฤติกรรมเหมือนปานอะไรจะเกิดขึ้น

คำตอบ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ 2 แบบบันทึกพฤติกรรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนรวม

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลำดับที่	พฤติกรรมที่ปฏิบัติ	ผลที่ได้รับ	หมายเหตุ

ชุดกิจกรรมแนวแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเอง ครั้งที่ 3

เรื่อง นางสาวสายเสมอ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงการยอมรับผลการกระทำของตนเองได้
2. เพื่อให้นักเรียนวางแผนการปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลาได้

แนวความคิด

การตรงต่อเวลาเป็นคุณลักษณะที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นแก่บุคคล บุคคลใดที่ปฏิบัติตนเป็นคนตรงต่อเวลาจนเกิดเป็นนิสัยนั้น ย่อมประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ตัวตลกหนังตะลุง
2. เครื่องดนตรีประกอบการเล่น (ปี่พื้นเมือง, ซอด้วง, กลองตุ๊ก, ทับ, ฉิ่ง)
3. ใบงานที่ 1 สถานการณ์นางสาวสายเสมอ
4. ใบงานที่ 2 แผนการปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลา
5. ใบความรู้ที่ 3 ความสำคัญของความรับผิดชอบ

ขั้นตอนการ

ขั้นนำ

- คนเชิดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุงดังนี้
เมื่อทุกคนรับผลของตนได้	งานทั้งหลายจะสัมฤทธิ์ประสิทธิผล
รู้วางแผนไม่ผิดชีวิตตน	จะเป็นคนมีค่าสง่างาม
พยายามให้ติดเป็นนิสัย	ใครต่อใครไม่เบียดเบียนและเหยียดหยาม
เกิดประโยชน์ต่อสังคมนิมงาม	จะรู้คุณค่าเวลาควร

ขั้นตอนการ

- คนเชิดหนังตะลุงใช้บทเจรจาหนังตะลุงกล่าวถึงวัตถุประสงค์ และแจกใบงานที่ 1

ให้สมาชิกทุกคนทำ

นุ้ย: การตรงต่อเวลาควรจะปฏิบัติให้ติดเป็นนิสัย

เท่ง: ถูกต้อง คนที่รู้ค่าตัวเองต้องรู้ค่าของเวลาด้วย

นุ้ย: ต่อกันไปให้สมาชิกทุกคนรับใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 แล้วก็ทำลงในใบงานได้เลย

ชั้นอภิปราย

- คนขีดหนึ่งตะลุงใช้บทเจรจาหนึ่งตะลุงสุมตัวอย่างให้สมาชิกออกมาแสดงความคิดเห็นจาก ใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2

เท่ง: ไหนสมาชิกคนไหนที่จะขอเป็นคนออกมาแสดงความคิดเห็นจากใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 ใครจะ เป็นคนแรกออกมาได้เลย และไม่ต้องแย่งกัน

นุ้ย: เอาสมาชิกที่เหลือขอเสียงตบมือดัง ๆ ให้คนเก่ง คนกล้า ของเรา

ชั้นสรุปและนำไปใช้

- คนขีดหนึ่งตะลุงใช้บทเจรจาหนึ่งตะลุงกล่าวและแจกใบความรู้ที่ 3 ให้สมาชิกทุกคนไปศึกษา

เท่ง: เดี่ยวสมาชิกอย่าเพิ่งรีบร้อน เดี่ยวรับใบความรู้แล้วนำไปศึกษาทำความเข้าใจถึงความสำคัญของความรับผิดชอบเพิ่มเติมนะ

นุ้ย: ได้เลยเท่งของฟรีใคร ๆ ก็ชอบ แต่ต้องเข้าแถวเป็นระเบียบเรียบร้อยก็แล้วกัน

เท่ง: อ้ายนุ้ยไหนลองสรุปเป็นบทหนึ่งตะลุงทิ้งท้ายรายการได้หรือไม่

นุ้ย: เพื่อสมาชิกที่น่ารักทุกคนได้อยู่แล้ว ตั้งใจฟังดี ๆ นะ พอหอมปากหอมคอ

พอสรุปผลได้ว่าคราครั้งนี้

ทำหน้าที่รับผิดชอบในขอบข่าย

ครั้งต่อไปคงทำกันสบาย

นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ใบงานที่ 1 นางสาวสายเสมอ

คำชี้แจง อ่านสถานการณ์แล้วตอบคำถามที่กำหนดให้

สถานการณ์

นัทเป็นนักเรียนหอพักนอกมาถึงวิทยาลัยฯ หลังทำพิธีหน้าเสาธงเสร็จทุกครั้ง แรก ๆ ทางฝ่ายปกครองเรียกตักเตือน หลาย ๆ ครั้ง ได้บันทึกการมาสายของนัทไว้เป็นข้อมูลสำหรับพิจารณาการมาสายตามระเบียบของวิทยาลัยฯ จนกระทั่งฝ่ายปกครองเชิญผู้ปกครองมารับทราบพฤติกรรมของนัท นัทไม่เห็นด้วยกับการกระทำของฝ่ายปกครอง

คำถาม นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำของนัท

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำถาม ถ้าทุกคนในสังคมไม่ยอมรับผลการกระทำผิดกฎระเบียบของสังคมแล้วสภาพสังคมจะเป็นอย่างไร

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 2 แผนการปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลา

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการตรงต่อเวลาที่คุณเห็นว่าควรปรับปรุงหรือพัฒนาพร้อมทั้งบอกแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงหรือพัฒนาพฤติกรรมดังกล่าว

ลำดับ ที่	พฤติกรรมเกี่ยวกับการตรง ต่อเวลาที่คุณควรปรับปรุง/พัฒนา	แนวทาง/วิธีการปรับปรุง/ พัฒนา	หมายเหตุ

ใบความรู้ที่ 3

ความสำคัญของความรับผิดชอบ

ความสำคัญของความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่ทุกคนในสังคมควรตระหนักเพราะเป็นสิ่งที่ไม่บอกถึงความเป็นพลเมืองดี และยังมีมีความสำคัญต่อสังคมช่วยให้บุคคลในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างราบรื่น เป็นคุณธรรมในการพัฒนาประเทศ

ถ้าบุคคลในสังคมมีความรับผิดชอบจะส่งผลดังนี้

1. คนที่มีความรับผิดชอบยอมทำงานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมายตรงเวลา
2. คนที่มีความรับผิดชอบยอมเป็นที่น่านับถือได้รับการยกย่องสรรเสริญ และเป็นคุณประโยชน์ต่อตนเองและสังคม
3. ความรับผิดชอบเป็นสิ่งเกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติงานสอดคล้องกับกฎจรรยาบรรณ และหลักเกณฑ์ของสังคม โดยไม่ต้องมีการบังคับจากผู้อื่น
4. ทำให้เกิดความก้าวหน้า สงบสุขเรียบร้อยในสังคม
5. การขาดความรับผิดชอบเป็นเหตุแห่งความเสื่อม และความเสียหายของสังคม

ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเอง ครั้งที่ 4

เรื่อง ของใครเอ่ย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่าของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนตามที่ได้รับมอบหมาย
2. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการกระตือรือร้นที่มีส่วนให้งานประสบความสำเร็จได้

แนวความคิด

งานจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกทุกคนจะต้องมีความกระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จได้

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ตัวตลกหนังตะลุง
2. ดนตรีประกอบการบรรเลง (ปี่พื้นเมือง, ซอด้วง, กลองตุ๊ก, ทับ, ฉิ่ง)
3. สิ่งของต่าง ๆ ที่นำไปซ่อนได้

ขั้นตอนการ

ขั้นนำ

- คนเชิดหนังตะลุงใช้บทเจรจาหนังตะลุงให้สมาชิกทบทวนถึงแผนการปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลาที่น่าไปปฏิบัติได้จริง

นุ้ย: เเท่งแล้วว่อย่างไรวะละที่ให้สมาชิกช่วยกันวางแผนการปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลาจากกิจกรรมที่ผ่านมา น่าไปใช้กันบ้างหรือเปล่า

เท่ง: ใครจะไปรู้หละอ้ายนุ้ยวางแผนดีให้ตายถ้าขาดการนำไปใช้มันก็ไม่มีจุดหมาย

นุ้ย: แต่กูมั่นใจว่าสมาชิกที่ร่วมกิจกรรมนี้ทุกคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แล้ววัดตรงไหนหละ

เท่ง: สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม และการอภิปรายที่ผ่านมาทุกครั้งทุกคนให้ความร่วมมือดี ตรงเวลา ทำงานครบตามที่ได้รับมอบหมาย คนเราเมื่อรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายแล้วต่อไปมันก็จะดีขึ้น

ขั้นตอนการ

- คนขีดหนึ่งตะลุงใช้บทหนึ่งตะลุงกล่าวถึงกิจกรรมในครั้งนี้

จงทบทวนความสำคัญมันทำกิจ สมาชิกมีสิทธิจขงขยัน

ต่อไปนี่แบ่งกลุ่มให้เท่ากัน กลุ่มนั้นมีคณะละห้าคน

แต่ละกลุ่มเราตั้งผู้สังเกต คอยดูเหตุดูเวลาหาเหตุผล

สมาชิกเริ่มแบ่งกลุ่มของพวกตน กลุ่มห้าคนแล้วช้อนของตามต้องการ

นุ้ย: ต่อไปนี้ให้สมาชิกผู้ร่วมแบ่งกลุ่ม อย่าลืมกลุ่มละ 5 คน

เท่ง: ให้เอาของที่ตัวเองมีอยู่คนละ 1 ชิ้น ไปช้อนไว้แล้วฟังสัญญาณให้ดีแต่กติกาว่ามีว่าห้ามพูดให้ใช้ภาษาไปทำทางต่าง ๆ แล้วให้สมาชิกในกลุ่มจับมือให้แน่น อย่าให้หลุดไปหาของให้ครบทุกคนในกลุ่มแล้วนำมารวมไว้กลุ่มไหนเสร็จก่อนไม่ผิดกติกา กลุ่มนั้นชนะไปเลย กลุ่มไหนช้าแล้วผิดกติกาปรับแพ้

นุ้ย: แล้วรางวัลหละอ้ายเท่ง

เท่ง: เราจะให้เสียงตบมือเป็นรางวัลสำหรับกลุ่มชนะ ส่วนกลุ่มแพ้ก็ให้ทำตามสมาชิกกลุ่มชนะให้ทำกิจกรรมไหนก็ต้องทำตาม O.K. นะคับ เป็นอันว่าตกลง

ขั้นอภิปรายผล

คนขีดหนึ่งตะลุงใช้บทเจรจาหนึ่งตะลุงให้สมาชิกออกมาอภิปรายผลจากการร่วมกิจกรรม

นุ้ย: อ้ายเท่งต่อไปเขาว่าให้อภิปรายถึงหัวข้ออะไรวะ

เท่ง: ตั้งใจฟังดี ๆ นะ

- กลุ่มที่ชนะมีวิธีการทำงานอย่างไร

- ในขณะที่จับมือไปหยาบของสมาชิกในกลุ่มแสดงพฤติกรรมอย่างไร

- จากการร่วมกิจกรรมนี้สมาชิกได้แนวความคิดเกี่ยวกับข้อดีของ

รับผิดชอบ และความกระตือรือร้นต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

- คนขีดหนึ่งตะลุงใช้บทหนึ่งตะลุงสรุปเกี่ยวกับการกระตือรือร้น เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน

การกระตือรือร้นค้นหาของ

เห็นภาพมองเห็นคิดไม่ผิดผัน

นำไปใช้ไม่ผิดในชีวิตรประจำวัน

ท่านผู้นั้นบรรลุสู่แนวทาง

เท่ง: ได้เลยอ้ายนุ้ย

จะขอเตือนเพื่อนทุกคนที่สนิท

สร้างเป็นนิสัยใจอย่าให้เพื่อน

รับผิดชอบอย่าเล่นไปเป็นอื่น

เพื่อนจะชื่นชมเราว่าเขาดี

ขั้นตอนการ

- คนเขียนหนังสือใช้บทเจรจาหนังสือกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม และแจกใบงานที่ 1 ให้สมาชิก

นุ้ย: คนเราต้องหัด(ฝึก)รับผิดชอบในหน้าที่ตนเอง และตระหนักในความรักงานรักหน้าที่ ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนอ้ายเท่งเหอ

เท่ง: การฝึกหัดให้เป็นนิสัยไม่ยากเลย ตรงต่อเวลาตรงต่อหน้าที่สามัคคีต่อหมู่คณะ ทำหน้าที่ที่เราได้รับให้ดีที่สุด และจะเป็นที่ต้องการของสังคมเท่านั้นเป็นอันว่าใช้ได้

นุ้ย: คิดแล้วบันทึกลงในใบงานได้เลย ไม่ต้องเกรงใจคนกันเองทั้งนั้น

ข้ออภิปรายผล

เท่ง: อ้ายนุ้ยไหนลองสุ่มตัวอย่างให้สมาชิกออกมาอภิปรายทีละ 1 คนจะได้ไม่

นุ้ย: ได้เลย ขอเสียงตบมือ (ปรบมือ) ดัง ๆ

ขั้นสรุปและนำไปใช้

- คนเขียนหนังสือใช้บทเจรจาหนังสือกล่าวเพิ่มเติม

ให้รับแจกใบงานครั้งที่สอง

นักเรียนต้องจารึกเป็นปึกแผ่น

ในบทบาทควรกระทำจำให้แม่น

เชิญตัวแทนกล่าวสรุปผลพร้อมนำไปใช้

ใบงานที่ 1 “มาตามสัญญา”

คำชี้แจง อ่านสถานการณ์และตอบคำถามที่กำหนดให้

สถานการณ์

ขณะที่นุ่นกลับจากงานแสดงต่างจังหวัดหลายวัน พอมาถึงที่วิทยาลัยฯ ต่างคนต่างก็แยกย้ายกลับที่พัก แต่นุ่นยังไม่ทันได้หยุดพักหายใจเลยจากการเดินทาง นุ่นก็รีบถามเพื่อนว่าช่วงที่นุ่นไม่อยู่หลายวัน อาจารย์ได้มอบหมายหรือส่งงานอะไรไว้บ้าง นุ่นก็รีบทำงานส่งทันตามวันเวลาที่อาจารย์กำหนดส่ง

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นนุ่นเมื่อกลับมาจากงานแสดงนักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร พร้อมทั้งบอกเหตุผล

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำถาม นักเรียนคิดว่าสถานการณ์ดังกล่าวจะมีผลต่อนุ่นอย่างไร

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 2 แบบบันทึกพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลำดับ ที่	พฤติกรรมที่แสดงถึงความ รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่	ผลที่ได้รับ	หมายเหตุ

ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเอง ครั้งที่ 6

เรื่อง งานกีฬาสถาบัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักในหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายต่อประโยชน์ส่วนรวม
2. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติและแสดงพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนที่มีต่อส่วนรวมได้

แนวความคิด

การปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบแบบแผนตามบทบาทหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม จะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติยอมเป็นที่ยอมรับของสังคมและส่วนรวม

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ตัวตลกหนังตะลุง
2. ดนตรีประกอบการบรรเลง (เป็พื้นเมือง, ซอ, กลองตุ๊ก, ทับ, ฉิ่ง)
3. ใบงานที่ 1 งานกีฬาสถาบัน
4. ใบงานที่ 2 แบบบันทึกพฤติกรรม

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

- คนเชิดหนังตะลุงใช้บทหนังตะลุงกล่าวดังนี้
การรู้จักสัญญาและหน้าที่ ย่อมจะมีผลดีมากมาย
หน้าที่ตนทุกคนต้องทำได้ รู้จักใช้เวลาหน้าที่ตน

ขั้นดำเนินการ

- คนเชิดหนังตะลุงใช้บทเจรจาหนังตะลุงกล่าวถึงวัตถุประสงค์ดังนี้
นุ้ย: อ้ายเท่งไหนมึงลองบอกว่ากิจกรรมครั้งนี้เขาเน้นอะไร
เท่ง: คือว่า
- เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย

ต่อประโยชน์ส่วนรวม

- เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติและแสดงพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน

ที่มีต่อส่วนร่วม

นุ้ย: แล้วต่อไปทำพลีแล้ว (ทำอย่างไร) ฟังแล้วทำตามได้เลย

ขอทุกคนนำผลกิจกรรม ที่ร่วมทำปฏิบัติไม่ขัดสน

โดยการจับฉลากกันทุกคน ไม่เอาพวกตนกลุ่มเดิมแต่เริ่มมา

นุ้ย: ให้สมาชิกจับฉลากว่าใครอยู่กลุ่มไหนได้เลขไหนก็อยู่กลุ่มนั้น กลุ่มละ 5 คน และให้ตัวแทนออกมาจับใบงานพร้อมทั้งบันทึกลงในใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 ได้เลย

เพ็ง: ให้ส่งตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงความคิดเห็น จากสถานการณ์ดังกล่าว

ขั้นสรุปและนำไปใช้

- คนเขียนนั่งตะลุงใช้บทนั่งตะลุงกล่าวเพิ่มเติม

ขอแนะนำสมาชิกร่วมกันพัฒนา พฤติกรรมอย่างว่ากำหนดหมาย

จงรับผิดชอบต่อใจจริงทั้งหญิงชาย จะได้ใช้ตามข้อครั้งต่อไป

ใบงานที่ 1 งานกีฬาสถาบัน

คำชี้แจง อ่านสถานการณ์ และตอบคำถามที่กำหนดให้

สถานการณ์

การแข่งขันกีฬาสถาบันเป็นงานที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ปีนี้ก็เช่นกันอ่อนได้รับมอบหมายเป็นประธานเชียร์ของวิทยาลัยฯ อ่อนเป็นผู้ที่มีความสามารถ และมีความคิดทางด้านนี้โดยเฉพาะ เขาเห็นว่าวิทยาลัยฯ จะต้องชนะในการเชียร์ครั้งนี้แน่นอน ถ้าทุกคนเสียสละเวลาในการฝึกซ้อม และยอมเสียสละเงินตัดชุดเชียร์ตามที่ตนได้ออกแบบไว้ เขาตัดสินใจเลือกเบนซ์เป็นเชียร์ลีดเดอร์ เพราะเคยชนะการประกวด และได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 มาแล้ว แต่เบนซ์ปฏิเสธเพราะตนไม่มีเงินตัดชุดในครั้งนี้

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นเบนซ์นักเรียนจะทำอย่างไร พร้อมทั้งบอกเหตุประกอบ

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

คำถาม นักเรียนคิดว่า การตัดสินใจของเบนซ์จะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของสถาบันอย่างไร

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 2 แบบบันทึกพฤติกรรม

การวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมความรับผิดชอบต่อส่วนรวม/สังคม

ชื่อกลุ่ม.....

งานที่ได้รับมอบหมาย.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

สมาชิกในกลุ่ม

ชื่อสมาชิกในกลุ่ม	หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	หมายเหตุ

รายละเอียดในการปฏิบัติงานตามมติของกลุ่ม

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเอง
ครั้งที่ 7

เรื่อง ฉันทน์ไม่แคร์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นตามกฎเกณฑ์ของสังคมได้
2. เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ผลการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้

แนวความคิด

การอยู่ร่วมกันในสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะต้องรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเป็นแนวทางของการพัฒนาตนเองให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมทั้งนี้จะมีประโยชน์ทั้งต่อตนเอง และสังคม

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ตัวตลกหนังตะลุง
2. เครื่องดนตรีประกอบการบรรเลง (เป็พื้นเมือง, ฆ้องคู่, กลองตุ๊ก, ทับ, ฉิ่ง)
3. ใบงานที่ 1
4. ใบความรู้ที่ 2

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

- คนเชิดหนังตะลุงใช้บทเจรจาหนังตะลุงกล่าวถึงผลการปฏิบัติกิจกรรมความรับผิดชอบต่อส่วนรวมหรือสังคม พร้อมทั้งกล่าวชมสำหรับกลุ่มที่นำไปปฏิบัติได้จริง

นุ้ย: อ้ายเท่งไหนมึงดูซิว่าสมาชิกที่ร่วมกิจกรรมที่ผ่านมาใครมั่ง (บ้าง) ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงไหนลองยกมือให้สูง ๆ เห็นชัด ๆ

เท่ง: เก่ง ๆ มาก ๆ เลย ไหนลองช่วยตบมือ (ปรบมือ) ให้กับตัวเองดัง ๆ เลย อ้ายนุ้ย ไหนมึงลองว่าบทหนังตะลุงสักนิดได้หม้าย (ไม่)

นุ้ย: เอาตั้งใจฟังดี ๆ

การรับฟังคนอื่นคงชื่นจิต ใช้ชีวิตของสังคมให้มีส่วนร่วม
 การฟังความคิดเห็นคือชนวน เหมือนแบ่งส่วนความรู้สู่ใจ

ขั้นตอนการ

- คนขีดหนึ่งตะลุงใช้บทเจรจาหนึ่งตะลุงกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม

นุ้ย: แผลงถึง (พูดถึง) การใช้ชีวิตในสังคม อยู่ยากมากนะอ้ายเท่ง

เท่ง: ไม่ยากเลยอ้ายนุ้ยเหอ

นุ้ย: ไม่ยากตรงไหน กรุณาบอกมาให้เดี๋ยวนี้นะคับ (ครับ)

เท่ง: สังคมคือการสร้างคนอยู่แล้วเราอย่าอยู่คนเดียว ฟังความคิดเห็นคนอื่นมั่ง(บ้าง)

รู้จักรับผิดชอบต่อสังคมไม่ใช่เป็นคนเห็นแก่ได้ ถ้าเป็นคนเห็นแก่ได้แรง(มาก)ถ้าพลาดจะเสียใจมาก

นุ้ย: อ้ายเท่งไหนมึงลองว่าบทหนึ่งตะลุงสักนิดได้ห่ม่าย (ไม่)

เท่ง: ฎีกแล้วมึงต้องมาไม้นี้เล่า (มาแบบนี้อีก) แต่ไม่พลี (ไม่เป็นไร) คนตรีพร้อม

สมาชิกพร้อม ฎีกว่าได้เลย

คนขาดความรับผิดชอบมอonganใด มักจะไม่สนใจเท่าที่เห็น

น่าเสียดายชีวิตคิดไม่เป็น เหมือนเราเล่นละครไม่คำนำ

คนดูก็ไม่โปรดประโยชน์ไม่ เพียงเล่นได้เอาเวลาทำไม่ช้า

รู้จักอยู่จะชุกไม่ตกต่ำ สังคมแนวทางสร้างความคิด

นุ้ย: อ้ายเท่งแล้วต่อไปทำพลีเล่า(ทำอย่างไรอีก)

เท่ง: ให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน ไม่ซ้ำกับกลุ่มเดิม แล้วส่งตัวแทนไปรับ

ใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 แล้วช่วยกับบันทึกลงในใบงานได้เลย

ขั้นอภิปรายผล

- คนขีดหนึ่งตะลุงใช้บทเจรจาหนึ่งตะลุง

นุ้ย: ให้สมาชิกที่เคารพทุกท่านส่งตัวแทนกลุ่ม ๆ ละ 1 คน ออกมาแสดงความคิดเห็น

จากใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 ที่กำหนดให้ ของเสียงตบมือดัง ๆ (ปรบมือ)

ขั้นสรุปและนำไปใช้

- คนขีดหนึ่งตะลุงใช้บทหนึ่งตะลุงและบทเจรจาแล้วสรุปผลเพื่อนำไปใช้ต่อไป

เมื่อทุกคนร่วมกันอภิปราย ถือว่างานที่ได้ไม่ไร้ผล

ประโยชน์เกิดมากมายให้กับตน แล้วทุกคนจะมีหวังในสังคม

เท่ง: ไหน ๆ ก็ขอให้สมาชิกทุกคนที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดีมาตลอดนำไปใช้ให้

เกิดประโยชน์กับชีวิตประจำวันต่อไปนะจะบอกให้

ใบงานที่ 1 จันไม่แคร์

คำชี้แจง อ่านสถานการณ์ และช่วยกันวิเคราะห์ในหัวข้อต่อไปนี้

สถานการณ์

ตามมติของคณะกรรมการได้ตกลงเกี่ยวกับการใช้บริการโรงอาหาร เมื่อทานอาหารเสร็จ จะต้องเก็บภาชนะหรือเศษอาหารต่าง ๆ บนโต๊ะให้สะอาด เพราะคนที่ลงมาทานอาหารต่อไปจะได้นั่งทานอาหารได้ และเพื่อความสะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อย นักเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติตาม แต่มีนักเรียนบางกลุ่มนั่งทานอาหารเสร็จก็ลุกขึ้นออกจากโต๊ะไม่สนใจที่จะช่วยเก็บให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของแม่ค้าที่จะต้องดูแลและรับผิดชอบอยู่แล้ว

คำถาม ให้นักเรียนบอกประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

คำถาม ถ้าทุกคนไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมแล้ว จะเกิดผลเสียต่อตนเองและสังคมอย่างไร

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 2 แบบบันทึกพฤติกรรมของการขาดความรับผิดชอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ถึงผลเสียของการขาดความรับผิดชอบที่จะเกิดขึ้นแก่สังคม

พฤติกรรมที่ขาดความ รับผิดชอบ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ

ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุงที่มีต่อความรับผิดชอบตนเอง ครั้งที่ 8

เรื่อง ราววิถีชีวิต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกความรู้สึกเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จได้
2. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของความตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

แนวความคิด

บุคคลที่มีความตั้งใจ และความขยันหมั่นเพียรยอมทำให้ประสบความสำเร็จทางการเรียน การงาน หรือได้ในสิ่งที่ตนหวังและตั้งใจไว้

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ตัวตลกหนังตะลุง
2. เครื่องดนตรีประกอบการบรรเลง (ปี่พื้นเมือง, ซอด้วง, กลองตุ๊ก, ทับ, ฉิ่ง)
3. ใบงานที่ 1
4. ใบความรู้ที่ 2

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

- คนเชิดหนังตะลุงใช้บทเจรจาหนังตะลุงกล่าวถึงองค์ประกอบของความรับผิดชอบ
- เพลง: อ้ายนุ้ยมึงอยากรู้องค์ประกอบของความรับผิดชอบหม้าย (ไม่) หละ
- นุ้ย: อ้ายเท่งแล้วมีไไ้ไหร (อะไร) มั่ง (บ้าง) หละอ้ายเท่ง
- เพลง: ฟังนะ ตั้งใจฟังดี ๆ อย่างย่อ ๆ

 - 1.1 ให้ความไว้วางใจ
 - 1.2 มีความคิดริเริ่ม
 - 1.3 ไม่ทำถอยต่ออุปสรรค
 - 1.4 ทำงานแข่งขัน
 - 1.5 มีความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 1.6 มีความปรารถนาที่จะทำงานให้ดีกว่าเดิม

นุ้ย: ญูเพิ่งรู้จักคราวนี้แหละ แต่ถ้ารู้ตัวอย่างเดียวแล้วไม่ปฏิบัติก็ถือว่าแย่มากเลยต้องนำไปปฏิบัติถึงจะได้ผล

ขั้นตอนดำเนินการ

- คนขีดหนึ่งตะลุงใช้บทหนึ่งตะลุง และบทเจรจาในการดำเนินกิจกรรม

ความรู้สึกรักที่เราสำเร็จได้ นั่นสำคัญเหลือหลายคือการศึกษา

คนเป็นปราชญ์กล่าวเตือนพวกเรา มา คนไม่ศึกษาเหมือนลูกตา (นัยน์ตา) ไม่มี

นุ้ย: การศึกษาเป็นเรื่องสำคัญมาก อย่างคนโบราณกล่าวไว้ว่าคนไม่รู้หนังสือเหมือนคนตาบอดจริง ๆ อ้ายเท่ง ยิ่งสมัยนี้ทุกอย่างใช้ตัวอักษร ตัวหนังสือ ระบบเทคโนโลยีสมัย ๆ เข้ามา มาก ถ้าไม่รู้เหมือนตาบอดจริง ๆ แล้ไหน (ดูอะไร) ก็ไม่เห็น

เท่ง: มึงรู้พล้อ(อย่างไร)หละอ้ายนุ้ย

นุ้ย: สังกะต่งง่าย ๆ เท่งเหอ(ครับ) อย่างเช่น เด็กสมัยนี้เขายืนแหลง (พูด) นั่งแหลง นอนแหลง คนเดียวนี้ ถ้าคนโบราณเห็นเขาคงคิดว่าหมัน (เขา) บ้าแน่ ๆ แหลง(พูด) หรือหัวเราะอยู่คนเดียว แล้วเดี๋ยวนี้แปลกจริง ๆ ไม่รู้เกิดไอ้ไหน (อะไร) ญูเห็นในวิทยาลัยฯ เรา่นี้แหละแขวนหลวงปู่ โทรกันเกลื่อน สมัยญูไปโรงเรียน ญูแขวนแต่หลวงพ่อ แต่สมัยนี้เปลี่ยนไปมากเลย

เท่ง: อย่างอื่นญูไม่รับประกันเพราะว่าเป็นแค่วัตถุนานวัน ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ แต่ถ้าเรารู้จักใช้ให้เกิดประโยชน์ก็จะเป็นผลดี แต่ถ้าไม่รู้ก็ใช้ก็เป็นผลเสียเหมือนกันแต่ญูมันใจ อย่างหนึ่ง คือ การศึกษาอ้ายนุ้ย เราเป็นนักเรียนคนเดียว คือ ต้องตั้งใจเรียนให้ดีที่สุด ไม่มีใครที่จะขโมย หยิบถือไปจากเราได้เลย

นุ้ย: แหลง (พูด) กันนานแล้ว เดี่ยวให้สมาชิกทุกคนทำใบงานที่ 1 ได้เลย

ขั้นอภิปราย

- คนขีดหนึ่งตะลุงให้สมาชิกออกมาอภิปรายผล

เท่ง: สมาชิกทุกคนโปรดทราบขณะนี้พี่เท่ง กับพี่นุ้ยแหลง (พูด) กันเหนื่อยแล้ว ต่อไปนี้ ก็ให้สมาชิกออกมาช่วยกันแสดงความคิดเห็นได้เลย ขอยกเวลานี้ให้สมาชิกที่เคารพรัก

ขั้นสรุปและนำไปใช้

- คนขีดหนึ่งตะลุงใช้บทหนึ่งตะลุง และบทเจรจากกล่าวสรุปผลการนำไปใช้เพิ่มเติม

การเรียนรู้การศึกษาพาชีวิต คือรางวัลจากจิตอันยิ่งใหญ่

ถ้าเรียนได้รู้ได้มากมายใจ ทำอะไรคงสมอารมณ์ปอง

นุ้ย: ฟังแล้วก็นำไปปฏิบัติกันอย่าให้พ่อ แม่ทุกคนที่เขารักเราต้องผิดหวัง ตั้งหน้าตั้งตาเรียนเหมือนดังที่เขาตั้งใจ แล้วจะประสบความสำเร็จแน่นอน เดี่ยวสมาชิกเอาใบความรู้ไปศึกษา

ใบงานที่ 1 รางวัลชีวิต

คำชี้แจง อ่านสถานการณ์และตอบคำถามที่กำหนดให้

สถานการณ์

หม่อมเป็นนักเรียนใหม่ที่เพิ่งเข้าเรียนในระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 (ม.4) หม่อมเป็นคนขยัน และตั้งใจเรียน หม่อมเรียนลีลาเอกละคร (นาฏศิลป์ไทย) เข้าเรียนใหม่ ๆ หม่อมไม่เคยได้รับการคัดเลือกไปงานการแสดง หม่อมก็ไม่ท้อถอย อดทนสู้พยายามฝึกซ้อมท่าจำใหม่ ๆ จากพวกพี่ ๆ ที่ฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ จนกระทั่งได้รับการคัดเลือกให้ไปงานแสดง 4 ภาค หม่อมรู้สึกดีใจและตื่นเต้นมาก แต่หม่อมก็แสดงอย่างสุดฝีมือ และแสดงได้ดีไม่ผิดพลาด

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นหม่อมนักเรียนจะยอมรับตนเองทางการเรียนอย่างไร

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นหม่อมนักเรียนจะรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ 2 ความตั้งใจ

งานทุกอย่างถ้าจะทำให้สำเร็จแล้ว ผู้ทำย่อมต้องมีความตั้งใจ งานง่าย ๆ ผู้ทำอาจไม่ต้องตั้งใจมาก งานก็สำเร็จหากเป็นงานที่ยากผู้ทำต้องมีความตั้งใจมาก งานจึงจะสำเร็จในทางพระพุทธศาสนาก็ถือว่าความตั้งใจเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้งานสำเร็จ โดยถือว่า จิตตะ การเอาใจใส่ฝักใฝ่ในงานที่ทำ เป็นเครื่องมือช่วยให้งานสำเร็จ ผู้ที่ทำงานโดยไม่ตั้งใจ งานจะสำเร็จได้โดยยากหรืออาจไม่สำเร็จเลย

การงานทุกอย่างถ้าไม่ตั้งใจทำแล้ว ผลเสียย่อมมากกว่าผลดี ขอยกตัวอย่างนักมวยเวลาซ้อมไม่ตั้งใจ ซ้อมเล่น ๆ ทำเล่น ๆ ครั้นเข้าไปแข่งขันบนเวทีจริง ๆ นิสัยการทำเล่น ๆ ก็ติดเข้าไปบนเวทีแข่งขันด้วย ทำให้พ่ายแพ้คู่ต่อสู้ คนขับรถบางคนไม่ตั้งใจขับ แกล้งขับเล่น ๆ ขับมือเดียวบ้าง ขับแซง แกล้งรถคันอื่นบ้าง สุดท้ายรถก็ชนกับคันอื่น การทำอะไรโดยไม่ตั้งใจนี้หากทำบ่อย ๆ เข้า จะติดเป็นนิสัย ทำอะไรทำเป็นเล่นไปเสียหมด ครั้นถึงเวลาเอางานเอาการเข้าจริง ๆ เลยทำไม่ได้ เพราะติดนิสัยการทำเล่น ๆ

งานที่ยากบางอย่างถ้าจะทำให้สำเร็จ ต้องใช้ความพยายามมากกว่าปกติ ผู้กระทำต้องมีความตั้งใจจริง งานทุกอย่างไม่มีอะไรที่จะอยู่เกินความสามารถของมนุษย์ได้ ถ้ามนุษย์มีความตั้งใจจริงอย่างเช่น การไปโลกพระจันทร์เราไม่เคยนึกว่าจะไปได้ถึง แต่บัดนี้มนุษย์ก็ไปโลกพระจันทร์ได้ แล้วจึงทำให้มองเห็นว่าถ้ามีความตั้งใจจริง งานที่ยากแสนยากต้องสำเร็จ เรื่องความตั้งใจจริงนี้สุภาสิตฝรั่งบทหนึ่งกล่าวไว้ว่า “ **มีความตั้งใจที่ไหน ย่อมมีช่องทางที่นั่น** ”

ซึ่งหมายความว่า ไม่ว่าจะงานจะยากลำบากเพียงใด หากมีความตั้งใจย่อมมีช่องทางที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จได้ดังสมประสงค์ ถ้าต้องการทำงานใดให้ได้ผลดี ทำงานใดให้สำเร็จต้องมีความตั้งใจ ความตั้งใจจริงเท่านั้นที่จะทำให้งานทุกอย่างไม่ว่าจะยากเย็นเพียงไรก็สำเร็จได้สาธุชนทั้งหลายเมื่อจะทำการสิ่งใดก็ขอให้ทำจริง อย่าทำเล่น ๆ ด้วยเห็นแก่ความสนุกสนาน เมื่อทำอะไรทำจริงแล้วงานนั้น ๆ ก็จะได้สำเร็จดังพุทธสุภาสิตบทหนึ่งว่า “ **ถ้าจะทำการใด พึงทำการนั้นให้จริง** ”

ชั้นอภิปรายผล

ผู้ย: ต่อไปนี้ก็เป็นหน้าที่ของสมาชิกที่จะออกมาแสดงความคิดเห็น ครั้งละ 1 คน

ชั้นสรุปและนำไปใช้

- คนขีดหนึ่งตะลุงใช้บทหนึ่งตะลุงกล่าวสรุปผลการนำไปใช้เพิ่มเติม
เมื่อทุกคนรับผลการกระทำ	ปฏิบัติจริงจำในความหมาย
วิเคราะห์งานตามขั้นที่บรรยาย	เมื่อนักเรียนทำได้สบายใจ

ใบงานที่ 1 บทเรียนราคาแพง

คำชี้แจง อ่านสถานการณ์ แล้ววิเคราะห์ข้อความที่กำหนดให้

สถานการณ์

แอนติดงานการแสดงที่กรุงเทพฯ ระหว่างที่รอคิวแต่งงานนั้น แอนก็ชวนเพื่อนหาซื้อขนมทานรองท้องก่อนแต่งงาน ช่วงที่เดินทางกลับจากซื้อขนม แอนทิ้งแก้วน้ำบนถนน ทันใดนั้นก็ถูกเจ้าหน้าที่เทศกิจเชิญแอนไปเสียค่าปรับ 2,000 บาท แอนเสียค่าปรับ แต่ก็ต้องยอม เพราะเป็นระเบียบที่ต้องปฏิบัติตาม แอนกลับมาเล่าให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง เพื่อเป็นบทเรียนที่ตนได้รับไว้เตือนใจตัวเองและคนอื่น ๆ มันคงจะคุ้มค่ามากเหมือนกัน

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นแอนนักเรียนจะทำอย่างไร

คำตอบ.....

คำถาม นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการกระทำของแอน

คำตอบ.....

ใบงานที่ 2 แบบบันทึกการปฏิบัติตนการยอมรับผลการกระทำของตนเอง

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนวางแผนการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการยอมรับผลการกระทำโดยกำหนด
พฤติกรรมที่จะปฏิบัติ และแนวทางปฏิบัติ

ลำดับที่	พฤติกรรมที่ปฏิบัติ	แนวการปฏิบัติ	ผลที่ได้รับ

ภาคผนวก ช
ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

คำชี้แจง

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นการนำเอารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาบูรณาการกับการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน การดำเนินกิจกรรมประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ ขั้นอภิปรายผล ขั้นสรุปและนำไปใช้ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีแนวทางในการดำเนินกิจกรรมดังนี้

1. ขั้นนำ ผู้วิจัยกล่าวนำในการร่วมทำกิจกรรมแต่ละครั้ง
2. ขั้นดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมตามลำดับขั้นของกิจกรรมที่กำหนด
3. ขั้นอภิปรายผล ผู้วิจัยให้สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมอภิปราย และแสดงความ

ความคิดเห็นจากกิจกรรมแต่ละครั้งที่กำหนดให้

4. ขั้นสรุปและนำไปใช้ ผู้วิจัยสรุปผลการนำไปใช้ หรืออาจจะให้สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมสรุปผลการนำไปใช้

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีทั้งหมด 10 กิจกรรม ใช้เวลาในการจัดกิจกรรม 10 ครั้ง แต่ละครั้งจะใช้เวลา 50 นาที แผนการจัดกิจกรรมแต่ละแผนประกอบด้วยชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ แนวคิด ระยะเวลา สื่อและอุปกรณ์ วิธีดำเนินการ ทุกกิจกรรมจะมีใบงาน และบางกิจกรรมจะมีเอกสารใบความรู้เพิ่มเติม ให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วย

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	การปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยในการเริ่มต้นทำกิจกรรมร่วมกัน 2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจกฎเกณฑ์ของการทำกิจกรรมร่วมกัน	<u>ขั้นนำ</u> 1. ผู้วิจัยกล่าวทักทาย และชี้แจงรายละเอียดในการเข้าร่วมกิจกรรมและอธิบายข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติให้นักเรียนทราบ และแจกเอกสารใบความรู้ที่ 1 ให้นักเรียนทำความเข้าใจ <u>ขั้นดำเนินการ</u> 2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม และให้นักเรียนเล่นเกม“คู่สร้างคู่สม” 3. ผู้วิจัยนำรูปผลไม้ 20 ชิ้น (ผลไม้ 1 รูป จะตัดออกเป็น 2 ส่วน) ใส่กล่อง แล้วให้นักเรียนแต่ละคนเดินออกมาหยิบ โดยการปิดตาด้วยผ้าพันตา และหยิบคนละ 1 ชิ้น ทำแบบนี้เรื่อย ๆ จนครบ 20 คน 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนลืมตา แล้วนำชิ้นส่วนผลไม้ที่ตนมีอยู่ไปหาคู่ของตน และให้แต่ละคู่สอบถามข้อมูลทั่วไป โดยใช้เวลา 2 นาที เช่น ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น...พี่น้อง.....คน เป็นคนที่....ภูมิลำเนาเดิม...อุดมคติ...ความใฝ่ฝัน..... <u>ขั้นอภิปรายผล</u> 5. ผู้วิจัยให้นักเรียนทุกคนช่วยกันแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ขึ้นสรุปและนำไปใช้ 6. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปการเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2	พลังงาน हारสอง	เพื่อให้นักเรียนเห็น ความสำคัญของ ทรัพย์สินส่วนรวม และช่วยกันดูแล รักษาเหมือนกับของ ตนเอง	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้วิจัยกล่าวถึงความหมายของความรับผิดชอบ และพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงถึงความรับผิดชอบ <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. ผู้วิจัยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยการนับเลข 1-5 ใครนับเลขอะไรก็อยู่กลุ่มนั้น ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มรับใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 บันทึกคำตอบในใบงาน <p><u>ขั้นอภิปรายผล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 4. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาแสดงความคิดเห็นจากใบงานดังกล่าว <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 5. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสำรวจตนเองตามแบบบันทึกพฤติกรรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติส่วนรวม และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
3	นางสาว สายเสมอ	1. เพื่อให้นักเรียน เกิดความตระหนัก ถึงการยอมรับผล การกระทำของ ตนเองได้ 2. เพื่อให้นักเรียน วางแผนการปฏิบัติ ตนให้ตรงต่อเวลาได้	<u>ขั้นนำ</u> 1. ผู้วิจัยกล่าวถึงผลการปฏิบัติจากกิจกรรมที่ ผ่านมา <u>ขั้นดำเนินการ</u> 2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ และแจกใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 ให้สมาชิกบันทึกลงในใบงาน <u>ขั้นอภิปรายผล</u> 3. ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างให้นักเรียนออกมาแสดง ความคิดเห็นจากใบงานที่ 1 และ ใบงานที่ 2 <u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u> 4. ผู้วิจัยแจกใบความรู้ที่ 3 ให้สมาชิก ทุกคนไปศึกษา และทำความเข้าใจ

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
4	ของใครเอ่ย	<p>1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่าของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนตามที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการกระตือรือร้นที่มีส่วนให้งานประสบความสำเร็จได้</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. ผู้วิจัยให้นักเรียนทบทวนถึงแผนการปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลาที่จะนำไปปฏิบัติได้จริง</p> <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มมีผู้สังเกตการณ์กลุ่มละ 1 คน</p> <p>3. ผู้วิจัยชี้แจงกติกาให้นักเรียนฟัง คือ ให้นักเรียนนำของที่ตนเองมีอยู่คนละ 1 ชิ้น ไปซ่อนไว้ แล้วฟังสัญญาณให้ดี ห้ามพูดให้ใช้ภาษาใบ้ท่าทางต่างๆ แล้วให้นักเรียนในกลุ่มจับมือให้แน่น อย่าให้หลุดไปหาของให้ครบทุกคนในกลุ่ม แล้วนำมารวมไว้ กลุ่มไหนเสร็จก่อนไม่ผิดกติกา กลุ่มนั้นชนะ กลุ่มไหนช้า แล้วผิดกติกาปรับแพ้จะถูกลงโทษ</p> <p><u>ขั้นอภิปรายผล</u></p> <p>4. ผู้วิจัยให้สมาชิกออกมาอภิปรายผลจากการร่วมกิจกรรมดังนี้</p> <p>4.1 กลุ่มที่ชนะมีวิธีการทำงานอย่างไร</p> <p>4.2 ในขณะที่จับมือไปหยิบของสมาชิกในกลุ่มแสดงพฤติกรรมอย่างไร</p> <p>4.3 จากการร่วมกิจกรรมนี้สมาชิกได้แนวความคิดเกี่ยวกับข้อของความรับผิดชอบและความกระตือรือร้นต่อหน้าที่ตนได้รับมอบหมายอย่างไร</p> <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <p>5. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับการกระตือรือร้น เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
5	<p>มาตาม</p> <p>สัญญา</p>	<p>เพื่อให้นักเรียน</p> <p>ตระหนักถึงบทบาท</p> <p>หน้าที่ของตนเองได้</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. ผู้วิจัยกล่าวถึงการปลูกฝังความรับผิดชอบ และรู้จักหน้าที่ไว้ 3 ประการ คือ</p> <p>1.1 หัดไม่ให้ปัดความรับผิดชอบในหน้าที่ การงานของตนให้ไปตกแก่ผู้อื่น</p> <p>1.2 ฝึกหัดให้เกิดนิสัยรับผิดชอบตั้งแต่ เด็กทั้งทางบ้าน และทางโรงเรียน</p> <p>1.3 ชี้แจงกำหนดขอบเขตหน้าที่การงาน ของตนว่ามีอะไรบ้าง เมื่อรู้จักหน้าที่ของตนเอง และจะไม่ไปก้าวข้ามหน้าที่ของผู้อื่น (กรมการ ศาสตร์ . 2521: 21-22)</p> <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำ กิจกรรมและแจกใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 ให้ นักเรียนบันทึกลงในใบงานดังกล่าว</p> <p><u>ขั้นอภิปรายผล</u></p> <p>3. ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างให้นักเรียนออกมาแสดง ความคิดเห็นจากใบงานที่กำหนดให้</p> <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <p>4. ผู้วิจัยกล่าวสรุปเพิ่มเติม และแจกใบงานที่ 2 ให้นักเรียนช่วยกันบันทึกลงในใบงาน เพื่อเป็น แนวทางในการปฏิบัติตาม บทบาทหน้าที่ของ นักเรียนที่ควรกระทำ</p>

ครั้งที่ ที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
6	งานกีฬา สถาบัน	<p>1. เพื่อให้นักเรียนเกิดตระหนักในหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายต่อประโยชน์ส่วนรวม</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติและแสดงพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนที่มีต่อส่วนรวมได้</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. ผู้วิจัยกล่าวถึงการนำผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่ผ่านมาไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม</p> <p>3. ผู้วิจัยให้นักเรียนจับฉลากว่าใครอยู่กลุ่มไหนได้เลขไหนก็อยู่กลุ่มนั้น กลุ่มละ 5 คน และให้ตัวแทนกลุ่มออกมารับใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 พร้อมทั้งบันทึกคำตอบลงในใบงานดังกล่าว</p> <p><u>ขั้นอภิปรายผล</u></p> <p>4. ผู้วิจัยให้ส่งตัวแทนกลุ่มออกมาแสดงความคิดเห็น จากใบงานดังกล่าว</p> <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <p>5. ผู้วิจัยให้สมาชิกช่วยกันสรุปเพิ่มเติม และนัดหมายร่วมพัฒนาพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบครั้งต่อไป</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
7	ฉันไม่แคร์	<p>1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นตามกฎเกณฑ์ของสังคมได้</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ผลการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. ผู้วิจัยกล่าวถึงผลการปฏิบัติกิจกรรมความรับผิดชอบต่อส่วนร่วมหรือสังคม พร้อมทั้งกล่าวชมสำหรับกลุ่มที่นำไปปฏิบัติได้จริง</p> <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการ กิจกรรม</p> <p>3. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยไม่ซ้ำกับกลุ่มเดิม แล้วส่งตัวแทนรับใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 แล้วช่วยกันบันทึกลงในใบงานดังกล่าว</p> <p><u>ขั้นอภิปรายผล</u></p> <p>4. ผู้วิจัยให้สมาชิกส่งตัวแทนกลุ่ม ๆ ละ 1 คน ออกมาแสดงความคิดเห็นจากใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 ที่กำหนดไว้</p> <p><u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u></p> <p>5. ผู้วิจัยสรุปผลเพื่อนำไปใช้ต่อไป</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
8	รางวัลชีวิต	1. เพื่อให้นักเรียนบอกความรู้สึกเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จได้ 2. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของความตั้งใจศึกษาเล่าเรียน	<u>ขั้นนำ</u> 1. ผู้วิจัยกล่าวถึงองค์ประกอบของความรับผิดชอบมีดังนี้ 1.1 ให้ความไว้วางใจ 1.2 มีความคิดริเริ่ม 1.3 ไม่ทอดย้อต่ออุปสรรค 1.4 ทำงานแข่งขัน 1.5 มีความเชื่อมั่นในตนเอง 1.6 มีความปรารถนาที่จะทำงานให้ดีกว่าเดิม <u>ขั้นดำเนินการ</u> 2. ผู้วิจัยแจกใบงานที่ 1 ให้นักเรียนทุกคนบันทึกคำตอบลงในใบงาน <u>ขั้นอภิปรายผล</u> 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนออกมาอภิปรายผล <u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u> 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผล และแจกใบความรู้ที่ 2 ให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
9	บทเรียน ราคาแพง	1. เพื่อให้นักเรียน ตระหนักถึงการยอม รับผลการกระทำ ของตนเองได้ 2. เพื่อให้นักเรียน ปฏิบัติตามแผนที่ วางไว้ได้	<u>ขั้นนำ</u> 1. ผู้วิจัยทบทวนเกี่ยวกับความตั้งใจ จากกิจกรรมครั้งที่ผ่านมา <u>ขั้นดำเนินการ</u> 2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของกิจกรรม และ แจกใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 ให้นักเรียน บันทึกคำตอบลงในใบงานที่กำหนดให้ <u>ขั้นอภิปรายผล</u> 3. ผู้วิจัยให้สมาชิกออกมาอภิปราย และแสดงความคิดเห็น <u>ขั้นสรุปและนำไปใช้</u> 4. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
10	การปัจฉิมนิเทศ	ให้นักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนถึงความสำคัญของความรับผิดชอบต่อตนเอง</p> <p><u>ขั้นดำเนินการ</u></p> <p>2. ผู้วิจัยซักถามนักเรียนหลังจากที่ได้เข้าร่วมการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติและแจกใบงานที่ 1 ให้นักเรียนบันทึก</p> <p><u>ขั้นอภิปรายผล</u></p> <p>3. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากใบงานที่กำหนดให้</p> <p><u>ขั้นสรุปและอภิปรายผล</u></p> <p>4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมในครั้งนี้</p> <p>5. ผู้วิจัยกล่าวปิด และขอบคุณนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม</p>

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ ครั้งที่ 1

เรื่อง การปฐมนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยในการเริ่มต้นทำกิจกรรมร่วมกัน
2. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจกฎเกณฑ์ของการทำกิจกรรมร่วมกัน

แนวความคิด

การสร้างสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และให้นักเรียนได้เข้าใจกฎเกณฑ์ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเองอย่างถูกต้อง

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบความรู้ที่ 1 กฎเกณฑ์การเข้าร่วม
2. รูปผลไม้
3. ผ้าพันตา

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทาย และชี้แจงรายละเอียดในการเข้าร่วมกิจกรรม และอธิบาย

ข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติให้นักเรียนทราบ

ขั้นดำเนินการ

2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม และให้นักเรียนเล่นเกม “คู่สร้างคู่สม”
3. ผู้วิจัยนำรูปผลไม้ 20 ชิ้น (ผลไม้ 1 รูป จะตัดออกเป็น 2 ส่วน) ใส่กล่อง แล้วให้

นักเรียนแต่ละคนเดินออกมาหยิบโดยการปิดตาด้วยผ้าพันตา และหยิบคนละ 1 ชิ้น ทำแบบนี้เรื่อย ๆ จนครบ 20 คน

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนลืมตา แล้วนำชิ้นส่วนผลไม้ที่ตนมีอยู่ไปหาคู่ของตน และให้แต่

ละคู่สอบถามข้อมูลทั่วไปโดยใช้เวลา 2 นาที เช่น

ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....พี่น้อง.....คน

เป็นคนที่.....ภูมิลำเนาเดิม.....อุดมคติ..... ฯลฯ

5. ผู้วิจัยแจกใบความรู้ที่ 1 กฎของการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติให้นักเรียนศึกษาและทำความเข้าใจ

ชั้นอภิปรายผล

6. ให้นักเรียนทุกคนช่วยกันแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ขั้นสรุปและนำไปใช้

7. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปการเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

ใบความรู้ที่ 1

กฎกติกาของการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

1. การเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งนักเรียนจะต้องมีความตั้งใจในการพูด การแสดงออก และการปฏิบัติต่าง ๆ
2. การให้ข้อมูลย้อนกลับหรือการวิจารณ์การปฏิบัติของเพื่อนสมาชิกในกลุ่มให้เป็นไปในทางที่สร้างสรรค์
3. สมาชิกทุกคนต้องเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติตามที่นัดหมายทุกครั้ง และต้องอยู่ร่วมกิจกรรมจนจบ

บทบาทของผู้วิจัย

1. ผู้วิจัยเป็นเพียงผู้กำหนดสถานการณ์ และคอยควบคุมดูแล และนำให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมไปสู่จุดมุ่งหมาย
2. ผู้วิจัยสร้างบรรยากาศของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกรู้สึกปลอดภัยมีความเข้าใจกัน และรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญ และเป็นเจ้าของการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้

บทบาทของสมาชิก

1. สมาชิกทุกคนต้องให้ความร่วมมือในการช่วยสร้างบรรยากาศของกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกเกิดความอบอุ่นไว้วางใจซึ่งกันและกัน
2. สมาชิกทุกคนต้องมีส่วนร่วมกันทำกิจกรรม และช่วยกันแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งสรุปเป็นแนวทางในการนำไปใช้ได้
3. สมาชิกต้องมีความรับผิดชอบในบทบาท และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ ครั้งที่ 2

เรื่อง พลังงานहारสอง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของทรัพย์สินสมบัติส่วนรวม และช่วยกันดูแลรักษา
เหมือนกับของตนเอง

แนวความคิด

ทรัพย์สินสมบัติส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนควรช่วยกันดูแลรักษา เพื่อให้มีคุณค่า และ
เกิดประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1 พลังงานहारสอง
2. ใบงานที่ 2 แบบบันทึกพฤติกรรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติส่วนรวม

ขั้นตอนการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวถึงความหมายของความรับผิดชอบ และพฤติกรรมของบุคคลที่
แสดงถึงความรับผิดชอบ

ขั้นตอนการ

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยการนับ 1-5 ใครนับเลขอะไรก็
อยู่กลุ่มนั้น และส่งตัวแทนกลุ่มออกมาจับใบงานที่ 1 ใบงานที่ 2 ให้สมาชิกช่วยกันบันทึกคำตอบลง
ในใบงาน

ขั้นอภิปราย

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนในกลุ่มส่งตัวแทนออกแสดงความคิดเห็นจากใบงานที่ 1
และใบงานที่ 2

ขั้นสรุปและนำไปใช้

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสำรวจตนเองตามแบบบันทึกพฤติกรรมเกี่ยวกับการ
การดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติส่วนรวม และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง

ใบงานที่ 1
พลังงานหารสอง

คำชี้แจง อ่านสถานการณ์และตอบคำถามที่กำหนดให้

สถานการณ์

ปานรีบเปลี่ยนผ้าแดง (ผ้าใจกระเบน) ลงไปเรียนวิชาเอกละครใต้ถุนอาคาร 3 คน
สุดท้าย ขณะนั้นเพื่อน ๆ ลงไปเรียนกันหมดแล้ว ปานเดินผ่านห้องเรียนข้าง ๆ เห็นไฟและพัดลม
เปิดทิ้งไว้ แต่ปานก็ไม่สนใจถือว่าไม่ใช่หน้าที่และห้องเรียนของตน

คำถาม นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำของปาน

คำตอบ.....
.....
.....
.....
.....
.....

คำถาม ถ้าทุกคนมีพฤติกรรมเหมือนปานอะไรจะเกิดขึ้น

คำตอบ.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ 2 แบบบันทึกพฤติกรรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนรวม
 ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลำดับที่	พฤติกรรมที่ปฏิบัติ	ผลที่ได้รับ	หมายเหตุ

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

ครั้งที่ 3

เรื่อง นางสาวสายเสมอ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงการยอมรับผลการกระทำของตนเองได้
2. เพื่อให้นักเรียนวางแผนการปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลาได้

แนวความคิด

การตรงต่อเวลาเป็นคุณลักษณะที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นแก่บุคคล บุคคลใดที่ปฏิบัติตนเป็นคนตรงต่อเวลาจนเกิดเป็นนิสัยนั้น ย่อมประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1 สถานการณ์นางสาวสายเสมอ
2. ใบงานที่ 2 แผนการปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลา
3. ใบความรู้ที่ 3 ความสำคัญของความรับผิดชอบ

ขั้นตอนการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวถึงผลการปฏิบัติในช่วงที่ผ่านมาสามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้หรือไม่ตามใบงานที่ 3 ที่แจกให้จากกิจกรรมครั้งที่ 2

ขั้นตอนการ

2. ผู้วิจัยแจกใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 ให้นักเรียนทำ และบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2

ขั้นอภิปรายผล

3. ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างให้นักเรียนออกมาแสดงความคิดเห็นจากใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2

ขั้นสรุปและนำไปใช้

4. ผู้วิจัยแจกใบความรู้ที่ 3 ให้นักเรียนทุกคนไปศึกษา และสรุปความสำคัญของความรับผิดชอบ

ใบงานที่ 1 นางสาวสายเสมอ

คำชี้แจง อ่านสถานการณ์แล้วตอบคำถามที่กำหนดให้

สถานการณ์

นัทเป็นนักเรียนหอพักนอกมาถึงวิทยาลัยฯ หลังทำพิธีหน้าเสาธงเสร็จทุกครั้ง แรก ๆ ทางฝ่ายปกครองเรียกตักเตือนหลาย ๆ ครั้ง ได้บันทึกการมาสายของนัทไว้เป็นเป็นข้อมูลสำหรับพิจารณาการมาสายตามระเบียบของวิทยาลัยฯ จนกระทั่งฝ่ายปกครองเชิญผู้ปกครองมารับทราบพฤติกรรมของนัท นัทไม่เห็นด้วยกับการกระทำของฝ่ายปกครอง

คำถาม นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการกระทำของนัท

คำตอบ.....
.....
.....
.....
.....
.....

คำถาม ถ้าทุกคนในสังคมไม่ยอมรับผลการกระทำผิดกฎระเบียบของสังคมแล้วสภาพสังคมจะเป็นอย่างไร

คำตอบ.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ 2 แผนการปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลา

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนระบุพฤติกรรมเกี่ยวกับการตรงต่อเวลาที่คุณเห็นว่าควรปรับปรุงหรือพัฒนาพร้อมทั้งบอกแนวทางหรือวิธีการปรับปรุงหรือพัฒนาพฤติกรรมดังกล่าว

ลำดับ ที่	พฤติกรรมเกี่ยวกับการตรงต่อเวลา ที่ควรปรับปรุง/พัฒนา	แนวทาง/วิธีการปรับปรุง/ พัฒนา	หมายเหตุ

ใบความรู้ที่ 3

ความสำคัญของรับผิดชอบ

ความสำคัญของความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่ทุกคนในสังคมควรตระหนักเพราะเป็นสิ่งที่ไม่บ่งบอกถึงความเป็นพลเมืองดี และยังมีความสำคัญต่อสังคมช่วยให้อุทิศตนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างราบรื่นเป็นคุณธรรมในการพัฒนาประเทศ

ถ้าบุคคลในสังคมมีความรับผิดชอบจะส่งผลดังนี้

1. คนที่มีความรับผิดชอบยอมทำงานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมายตรงเวลา
2. คนที่มีความรับผิดชอบยอมเป็นที่น่านับถือ ได้รับการยกย่องสรรเสริญ และเป็นคุณประโยชน์ต่อตนเองและสังคม
3. ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติงานสอดคล้องกับกฎจริยธรรม และหลักเกณฑ์ของสังคมโดยไม่ต้องมีการบังคับจากผู้อื่น
4. ทำให้เกิดความก้าวหน้า สงบสุขเรียบร้อยในสังคม
5. การขาดความรับผิดชอบเป็นเหตุแห่งความเสื่อม และความเสียหายของสังคม

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

ครั้งที่ 4

เรื่อง ของใคร่อย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักในคุณค่าของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย
2. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการกระตือรือร้นที่มีส่วนให้งานประสบความสำเร็จได้

แนวความคิด

งานจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกทุกคนจะต้องมีความกระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบ ต่อบทบาทหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จได้

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

สิ่งของต่าง ๆ ที่นำไปซ่อนได้

ขั้นตอนการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนทบทวนถึงแผนการปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลาที่นำไปปฏิบัติได้จริง

ขั้นตอนการ

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มมี

ผู้สังเกตการณ์กลุ่มละ 1 คน

3. ผู้วิจัยชี้แจงกติกาให้นักเรียนฟัง คือ ให้นักเรียนนำของมีตนเองมีอยู่คนละ 1 ชิ้น

ไปซ่อนไว้ แล้วฟังสัญญาณให้ดี ห้ามพูดให้ใช้ภาษาใบ้ท่าทางต่าง ๆ แล้วให้นักเรียนในกลุ่มจับมือให้แน่น อย่าให้หลุดไปหาของให้ครบทุกคนในกลุ่ม แล้วนำมารวมไว้ กลุ่มไหนเสร็จก่อนไม่ผิดกติกา กลุ่มนั้นชนะ กลุ่มไหนช้า แล้วผิดกติกาปรับแพ้จะถูกกลุ่มชนะลงโทษ

ขั้นอภิปรายผล

4. ผู้วิจัยให้สมาชิกออกมาอภิปรายผลจากการร่วมกิจกรรมดังนี้

- กลุ่มที่ชนะมีวิธีการทำงานอย่างไร

- ในขณะที่จับมือไปหยาบของสมาชิกในกลุ่มแสดงพฤติกรรมอย่างไร
- จากการร่วมกิจกรรมนี้สมาชิกได้แนวความคิดเกี่ยวกับข้อของความรับผิดชอบ

และความกระตือรือร้นต่อหน้าที่ตนได้รับมอบหมายอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

5. ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับการกระตือรือร้น เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ ครั้งที่ 5

เรื่อง มาตามสัญญา

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองได้

แนวความคิด

การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย หรือตามกฎเกณฑ์ของสังคมอย่างถูกต้อง และเหมาะสมทำให้นักคนนั้นประสบความสำเร็จ

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1 มาตามสัญญา
2. ใบงานที่ 2 แบบบันทึกพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่

ของตน

ขั้นตอนการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวถึงการปลูกฝังความรับผิดชอบ และรู้จักหน้าที่ไว้ 3 ประการ คือ
 - 1.1 หัดไม่ให้เกิดความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตนให้ไปตกแก่ผู้อื่น
 - 1.2 ฝึกหัดให้เกิดนิสัยรับผิดชอบตั้งแต่เด็กทั้งที่บ้าน และทางโรงเรียน
 - 1.3 ชี้แจงกำหนดขอบเขตหน้าที่การงานของตนว่ามีอะไรบ้าง เมื่อรู้จักหน้าที่ของ

ตนเอง และจะไม่ไปก้าวร้าวหน้าที่ของผู้อื่น (กรมการศาสนา . 2521:21-22)

ขั้นตอนการ

2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม และแจกใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2

ให้นักเรียนบันทึกลงในใบงานดังกล่าว

ขั้นอภิปรายผล

3. ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างให้นักเรียนออกมาแสดงความคิดเห็นจากใบงานที่กำหนดให้

ขั้นสรุปและนำไปใช้

4. ผู้วิจัยกล่าวสรุปเพิ่มเติม และแจกใบงานที่ 2 ให้นักเรียนช่วยกันบันทึกลงในใบงาน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของนักเรียนที่ควรกระทำ

ใบงานที่ 1 “ มาตามสัญญา ”

คำชี้แจง อ่านสถานการณ์และตอบคำถามที่กำหนดให้

สถานการณ์

ขณะที่นุ่นกลับจากงานแสดงต่างจังหวัดหลายวัน พอมาถึงที่วิทยาลัยฯ ต่างคนต่างก็แยกย้ายกลับที่พัก แต่นุ่นยังไม่ทันได้หยุดพักหายใจเลยจากการเดินทาง นุ่นก็รีบถามเพื่อนว่าช่วงที่นุ่นไม่อยู่หลายวัน อาจารย์ได้มอบหมายหรือสั่งงานอะไรไว้บ้าง นุ่นก็รีบทำงานส่งทันตามวันเวลาที่อาจารย์กำหนดส่ง

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นนุ่นเมื่อกลับมาจากงานแสดงนักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร

พร้อมทั้งบอกเหตุผล

คำตอบ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

คำถาม นักเรียนคิดว่าสถานการณ์ดังกล่าวจะมีผลต่อนุ่นอย่างไร

คำตอบ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ 2 แบบบันทึกพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลำดับที่	พฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่	ผลที่ได้รับ	หมายเหตุ

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ ครั้งที่ 6

เรื่อง งานกีฬาสถาบัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดตระหนักในหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายต่อประโยชน์ส่วนรวม
2. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติและแสดงพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนที่มีต่อส่วนรวมได้

แนวความคิด

การปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบแบบแผนตามบทบาทหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม จะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติยอมเป็นที่ยอมรับของส่วนรวม

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1 งานกีฬาสถาบัน
2. ใบงานที่ 2 แบบบันทึกพฤติกรรม
3. ฉลาก

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวถึงการนำผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่ผ่านมาไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นดำเนินการ

2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนจับฉลากว่าใครอยู่กลุ่มไหนได้เลขไหนก็อยู่กลุ่มนั้น กลุ่มละ 5 คน และให้ตัวแทนกลุ่มออกมารับใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 พร้อมทั้งบันทึกคำตอบลงในใบงานดังกล่าว

ขั้นอภิปรายผล

3. ผู้วิจัยให้ส่งตัวแทนกลุ่มออกมาแสดงความคิดเห็น จากใบงานดังกล่าว

ขั้นสรุปและนำไปใช้

4. ผู้วิจัยให้สมาชิกช่วยกันสรุปเพิ่มเติม และนัดหมายร่วมพัฒนาพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบครั้งต่อไป

ใบงานที่ 1 งานกีฬาสถาบัน

คำชี้แจง อ่านสถานการณ์ และตอบคำถามที่กำหนดให้

สถานการณ์

การแข่งขันกีฬาสถาบันเป็นงานที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ปีนี้ก็เช่นกันอ่อนได้รับมอบหมายเป็นประธานเชียร์ของวิทยาลัยฯ อ่อนเป็นผู้ที่มีความสามารถ และมีความคิดทางด้านนี้โดยเฉพาะ เขาเห็นว่าวิทยาลัยฯ จะต้องชนะในการเชียร์ครั้งนี้แน่นอน ถ้าทุกคนเสียสละเวลาในการฝึกซ้อม และยอมเสียสละเงินตัดชุดเชียร์ตามที่ตนได้ออกแบบไว้ เขาตัดสินใจเลือกเบนซ์เป็นเชียร์ลีดเดอร์เพราะเคยชนะการประกวด และได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 มาแล้ว แต่เบนซ์ปฏิเสธเพราะตนไม่มีเงินตัดชุดในครั้งนี้

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นเบนซ์นักเรียนจะทำอย่างไร พร้อมทั้งบอกเหตุผลประกอบ

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำถาม นักเรียนคิดว่า การตัดสินใจของเบนซ์จะส่งผลต่อชื่อเสียงของสถาบันอย่างไร

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 2 แบบบันทึกพฤติกรรม

การวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมความรับผิดชอบต่อส่วนรวม/สังคม

ชื่อกลุ่ม.....

งานที่ได้รับมอบหมาย.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

สมาชิกในกลุ่ม

ชื่อสมาชิกในกลุ่ม	หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	หมายเหตุ

รายละเอียดในการปฏิบัติงานตามมติของกลุ่ม

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ ครั้งที่ 7

เรื่อง ฉันทไมเคอร์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นตามกฎเกณฑ์ของสังคมได้
2. เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ผลการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้

แนวความคิด

การอยู่ร่วมกันในสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะต้องรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเป็นแนวทางของการพัฒนาตนเองให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งนี้จะมีประโยชน์ทั้งต่อตนเอง และสังคม

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1
2. ใบงานที่ 2

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวถึงผลการปฏิบัติกิจกรรมความรับผิดชอบต่อส่วนร่วมหรือสังคม พร้อมทั้งกล่าวชมสำหรับกลุ่มที่นำไปปฏิบัติได้จริง

ขั้นดำเนินการ

2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยไม่ซ้ำกับกลุ่มเดิม แล้วส่งตัวแทนรับใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 แล้วช่วยกันบันทึกลงในใบงานดังกล่าว

ขั้นอภิปรายผล

4. ผู้วิจัยให้สมาชิกส่งตัวแทนกลุ่ม ๆ ละ 1 คน ออกมาแสดงความคิดเห็นจากใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 ที่กำหนดไว้

ขั้นสรุปและนำไปใช้

5. ผู้วิจัยสรุปผลเพื่อนำไปใช้ต่อไป

ใบงานที่ 1 ฉันทน์ไม่แคร์

คำชี้แจง อ่านสถานการณ์ และช่วยกันวิเคราะห์ในหัวข้อต่อไปนี้

สถานการณ์

ตามมติของคณะกรรมการได้ตกลงเกี่ยวกับการใช้บริการโรงอาหาร เมื่อทานอาหารเสร็จจะต้องเก็บภาชนะหรือเศษอาหารต่าง ๆ บนโต๊ะให้สะอาด เพราะคนที่ลงมาทานอาหารต่อไปจะได้นั่งทานอาหารได้ และเพื่อความสะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อย นักเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติตาม แต่มีนักเรียนบางกลุ่มนั่งทานอาหารเสร็จก็ลุกขึ้นออกจากโต๊ะไม่สนใจที่จะช่วยเก็บให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของแม่ค้าที่จะต้องดูแลและรับผิดชอบอยู่แล้ว

คำถาม ให้นักเรียนบอกประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

คำถาม ถ้าทุกคนไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมแล้ว จะเกิดผลเสียต่อตนเองและสังคมอย่างไร

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 2 แบบบันทึกพฤติกรรมของการขาดความรับผิดชอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ถึงผลเสียของการขาดความรับผิดชอบที่จะเกิดขึ้นแก่สังคม

พฤติกรรมที่ขาด ความรับผิดชอบ	ผลที่ได้รับ	แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

ครั้งที่ 8

เรื่อง รางวัลชีวิต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกความรู้สึกเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จได้
2. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของความตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

แนวความคิด

บุคคลที่มีความตั้งใจ และความขยันหมั่นเพียรยอมทำให้ประสบความสำเร็จทางการเรียน การงาน หรือได้ในสิ่งที่ตนหวังและตั้งใจไว้

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1
2. ใบความรู้ที่ 2

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวถึงองค์ประกอบของความรับผิดชอบมีดังนี้
 - 1.1 ให้ความไว้วางใจ
 - 1.2 มีความคิดริเริ่ม
 - 1.3 ไม่ทอดยถออุปสรรค
 - 1.4 ทำงานแข็งขัน
 - 1.5 มีความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 1.6 มีความปรารถนาที่จะทำงานให้ดีกว่าเดิม

ขั้นตอนการ

2. ผู้วิจัยแจกใบงานที่ 1 ให้นักเรียนทุกคนบันทึกคำตอบลงในใบงาน

ขั้นอภิปรายผล

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนออกมาอภิปรายผล

ขั้นสรุปและนำไปใช้

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผล และแจกใบความรู้ที่ 2 ให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติม

ใบงานที่ 1 รางวัลชีวิต

คำชี้แจง อ่านสถานการณ์และตอบคำถามที่กำหนดให้

สถานการณ์

หม่อมเป็นนักเรียนใหม่ที่เพิ่งเข้าเรียนในระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 (ม.4) หม่อมเป็นคนขยัน และตั้งใจเรียน หม่อมเรียนลิขาทเอกละคร (นาฏศิลป์ไทย) เข้าเรียนใหม่ ๆ หม่อมไม่เคยได้รับการคัดเลือกไปงานการแสดง หม่อมก็ไม่ย่อท้อพยายามฝึกซ้อมท่าจำใหม่ ๆ จากพวกพี่ ๆ ที่ฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ จนกระทั่งได้รับการคัดเลือกให้ไปงานแสดง 4 ภาค หม่อมรู้สึกดีใจและตื่นเต้นมาก แต่หม่อมก็แสดงอย่างสุดฝีมือ และแสดงได้ดีไม่ผิดพลาด

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นหม่อมนักเรียนจะยอมรับตนเองทางด้านการเรียนอย่างไร

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นหม่อมนักเรียนจะรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ 2 ความตั้งใจ

งานทุกอย่างถ้าจะทำให้สำเร็จแล้ว ผู้ทำย่อมต้องมีความตั้งใจ งานง่าย ๆ ผู้ทำอาจไม่ต้องตั้งใจมาก งานก็สำเร็จหากเป็นงานที่ยากผู้ทำต้องมีความตั้งใจมาก งานจึงจะสำเร็จในทางพระพุทธศาสนาก็ถือว่าความตั้งใจเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้งานสำเร็จ โดยถือว่า จิตตะ การเอาใจใส่ฝึกฝนในงานที่ทำ เป็นเครื่องมือช่วยให้งานสำเร็จ ผู้ที่ทำงานโดยไม่ตั้งใจ งานจะสำเร็จได้โดยยาก หรืออาจไม่สำเร็จเลย

การงานทุกอย่างถ้าไม่ตั้งใจทำแล้ว ผลเสียย่อมมากกว่าผลดี ขอยกตัวอย่างนักมวยเวลาซ้อมไม่ตั้งใจ ซ้อมเล่น ๆ ทำเล่น ๆ ครั้นเข้าไปแข่งขันบนเวทีจริง ๆ นิสัยการทำเล่น ๆ ก็ติดเข้าไปบนเวทีแข่งขันด้วย ทำให้พ่ายแพ้คู่ต่อสู้ คนขับรถบางคนไม่ตั้งใจขับ แกล้งขับเล่น ๆ ขับมือเดียวบ้าง ขับแซง แกล้งรถคันอื่นบ้าง สุดท้ายรถก็ชนกับคันอื่น การทำอะไรโดยไม่ตั้งใจนี้หากทำบ่อย ๆ เข้า จะติดเป็นนิสัย ทำอะไรทำเป็นเล่นไปเสียหมด ครั้นถึงเวลาเอางานเอาการเข้าจริง ๆ เลยทำไม่ได้ เพราะติดนิสัยการทำเล่น ๆ

งานที่ยากบางอย่างถ้าจะทำให้สำเร็จ ต้องใช้ความพยายามมากกว่าปกติ ผู้กระทำต้องมีความตั้งใจจริง งานทุกอย่างไม่มีอะไรที่จะอยู่เกินความสามารถของมนุษย์ได้ ถ้ามนุษย์มีความตั้งใจจริงอย่างเช่น การไปโลกพระจันทร์เราไม่เคยนึกว่าจะไปได้ถึง แต่บัดนี้มนุษย์ก็ไปโลกพระจันทร์ได้แล้ว จึงทำให้มองเห็นว่าถ้ามีความตั้งใจจริง งานที่ยากแสนยากต้องสำเร็จ เรื่องความตั้งใจจริงนี้สุภาสิตฝรั่งบทหนึ่งกล่าวไว้ว่า “ **มีความตั้งใจที่ไหน ย่อมมีช่องทางที่นั่น** ”

ซึ่งหมายความว่า ไม่ว่าจะงานจะยากลำบากเพียงใด หากมีความตั้งใจย่อมมีช่องทางที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จได้ดังสมประสงค์ ถ้าต้องการทำงานใดให้ได้ผลดี ทำงานใดให้สำเร็จต้องมีความตั้งใจ ความตั้งใจจริงเท่านั้นที่จะทำให้งานทุกอย่างไม่ว่าจะยากเย็นเพียงไรก็สำเร็จได้ สาธุทั้งหลายเมื่อจะทำการสิ่งใดก็ขอให้ทำจริง อย่าทำเล่น ๆ ด้วยเห็นแก่ความสนุกสนาน เมื่อทำอะไรทำจริงแล้วงานนั้น ๆ ก็สำเร็จดังพุทธสุภาสิตบทหนึ่งว่า

“ถ้าจะทำการใด พึงทำการนั้นให้จริง ”

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

ครั้งที่ 9

เรื่อง บทเรียนราคาแพง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงการยอมรับผลการกระทำของตนเองได้
2. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตนตามแผนที่วางไว้ได้

แนวความคิด

การรับรู้และเข้าใจสภาพของตนเองได้ และนำมาเป็นจุดมุ่งหมายในการกำหนดแนวทางการปรับปรุง และพัฒนาตนเอง พร้อมทั้งวางแผนการปฏิบัติตนเพื่อให้ได้ข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข และช่วยในการส่งเสริมพัฒนาตนได้ตามเป้าหมายกำหนดไว้

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1
2. ใบงานที่ 2

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยทบทวนเกี่ยวกับความตั้งใจจากกิจกรรมครั้งที่ผ่านมา

ขั้นดำเนินการ

2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของกิจกรรม และแจกใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2

ให้นักเรียนบันทึกคำตอบลงในใบงานที่กำหนดให้

ขั้นอภิปรายผล

3. ผู้วิจัยให้สมาชิกออกมาอภิปราย และแสดงความคิดเห็น

ขั้นสรุปและนำไปใช้

4. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ใบงานที่ 1 บทเรียนราคาแพง

คำชี้แจง อ่านสถานการณ์ แล้ววิเคราะห์ข้อคำถามที่กำหนดให้

สถานการณ์

แอนติจัดงานการแสดงที่กรุงเทพฯ ระหว่างที่รอคิวแต่งหน้านั้น แอนก็ชวนเพื่อนหาซื้อขนมทานรองท้องก่อนแต่งหน้า ช่วงที่เดินทางกลับจากซื้อขนม แอนทิ้งแก้วน้ำบนถนน ทันใดนั้นก็ถูกเจ้าหน้าที่เทศกิจเชิญแอนไปเสียค่าปรับ 2,000 บาท แอนเสียค่าปรับ แต่ก็ต้องยอม เพราะเป็นระเบียบที่ต้องปฏิบัติตาม แอนกลับมาเล่าให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง เพื่อเป็นบทเรียนที่ตนได้รับไว้เตือนใจตัวเองและคนอื่น ๆ มันคงจะคุ้มค่ามากเหมือนกัน

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นแอนนักเรียนจะทำอย่างไร

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

คำถาม นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการกระทำของแอน

คำตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 2 แบบบันทึกการปฏิบัติตนการยอมรับผลการกระทำของตนเอง

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนวางแผนการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการยอมรับผลการกระทำโดยกำหนด
พฤติกรรมที่จะปฏิบัติ และแนวทางปฏิบัติ

ลำดับ ที่	พฤติกรรมที่ปฏิบัติ	แนวการปฏิบัติ	ผลที่ได้รับ

ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

ครั้งที่ 10

เรื่อง การปัจฉิมนิเทศ

วัตถุประสงค์

ให้นักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

แนวความคิด

วิธีการปฏิบัติตนให้เป็นคนที่มีความรับผิดชอบนั้นควรฝึกให้เป็นนิสัย และนำวิธีการต่างๆ ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้ได้เหมาะสม ก็จะนำไปสู่การประสบความสำเร็จในอนาคต

ระยะเวลา

ประมาณ 50 นาที

สื่อและอุปกรณ์

ใบงานที่ 1

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนถึงความสำคัญของความรับผิดชอบต่อตนเอง

ขั้นดำเนินการ

2. ผู้วิจัยซักถามนักเรียนหลังจากที่ได้เข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ และแจกใบงานที่ 1 ให้นักเรียนบันทึก

ขั้นอภิปรายผล

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากใบงานที่กำหนดให้

ขั้นสรุปและอภิปรายผล

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมในครั้งนี้
5. ผู้วิจัยกล่าวปิด และขอบคุณนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

ภาคผนวก ซ

กำหนดการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวสำหรับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กำหนดการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้บทหนังตะลุง สำหรับกลุ่มทดลอง
และการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติสำหรับกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
ครั้งที่	วันที่	ครั้งที่	วันที่
1	13 มกราคม 2546	1	26 กุมภาพันธ์ 2546
2	14 มกราคม 2546	2	27 กุมภาพันธ์ 2546
3	15 มกราคม 2546	3	28 กุมภาพันธ์ 2546
4	16 มกราคม 2546	4	3 มีนาคม 2546
5	17 มกราคม 2546	5	4 มีนาคม 2546
6	21 กุมภาพันธ์ 2546	6	5 มีนาคม 2546
7	22 กุมภาพันธ์ 2546	7	6 มีนาคม 2546
8	23 กุมภาพันธ์ 2546	8	7 มีนาคม 2546
9	24 กุมภาพันธ์ 2546	9	10 มีนาคม 2546
10	25 กุมภาพันธ์ 2546	10	11 มีนาคม 2546

หมายเหตุ การเชิดหนังตะลุงจำเป็นต้องเชิดต่อเนื่องกัน ผู้วิจัยจึงต้องจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มทดลองเสร็จสิ้นก่อน แล้วจึงจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มควบคุม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาววันดี ไชติพานิช
วัน เดือน ปีเกิด	10 เมษายน 2516
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
ประวัติการศึกษา	ค.บ.(ครุศาสตรบัณฑิต) วิชาเอกจิตวิทยาและการแนะแนว สถาบันราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2539
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
ตำแหน่ง	อาจารย์ 1 ระดับ 4